

Eija Laitila
photography

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2022

ilomantsi

Sisällys

1.	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1	Kunnanjohtajan katsaus	1
1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
1.2.1	Ilomantsin kunnan hallinto-organisaatio	3
1.2.2	Kunnanvaltuusto	4
1.2.3	Tarkastuslautakunta	5
1.2.4	Kunnanhallitus	5
1.2.5	Keskusvaalilautakunta	6
1.2.6	Hyvinvointilautakunta	6
1.2.7	Kuntaympäristölautakunta	7
1.2.8	Ilomantsin kunnan tilivelvolliset	8
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
1.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	15
1.5	Kunnan henkilöstö	17
1.6	Ympäristöasiat	20
1.7	Muut ei-taloudelliset asiat	20
1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	23
2	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	25
3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	26
3.1	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	26
3.2	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	27
3.3	Tase ja sen tunnusluvut	29
3.4	Kokonaistulot ja -menot	31
4	Kuntakonsernin toiminta ja talous	32
4.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	32
4.2	Konsernin toiminnan ohjaus	32
4.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	33
4.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	36
4.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	37
4.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	39
4.6.1	Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	39
4.6.2	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	40
4.6.3	Konsernitase ja sen tunnusluvut	42
5	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	44
6	Talousarvion toteutuminen	44
6.1	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	44
6.1.1	Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	47
6.1.2	Kunnanvaltuusto	48
6.1.3	Tarkastuslautakunta	51
6.1.4	Kunnanhallitus	54
6.1.5	Hyvinvointilautakunta	64
6.1.6	Kuntaympäristölautakunta	68
6.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	71
6.3	Investointien toteutuminen	73
6.4	Rahoitusosan toteutuminen	77
6.5	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	78
7	Tilinpäätöslaskelmat	79
7.1	Tuloslaskelma	79
7.2	Rahoituslaskelma	80
7.3	Tase	81
7.4	Konsernilaskelmat	82
7.4.1	Tuloslaskelma	82
7.4.2	Konsernin rahoituslaskelma	83
7.4.3	Konsernitase	84
8	Tilinpäätöksen liitetiedot	85
9	Eriytetyt tilinpäätökset	101
9.1	Vesilaitoksen toimintakertomus	101
9.2	Vesilaitoksen tuloslaskelma	104
9.3	Vesilaitoksen rahoituslaskelma	105
9.4	Vesilaitoksen tase	106
10	Allekirjoitukset ja merkinnät	108
11	Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	109

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2022 alkoi koronapandemian jälkimainingeissa, joiden rinnalle nousi helmikuun loppupuolella uutinen Venäjän Ukrainaan aloittamasta hyökkäyssodasta. Sota toi paitsi huolen hädänalaisista ukrainalaisista, myös muita jokaisen suomalaisen arkeen vaikuttaneita ja vaikuttavia seurauksia, kuten inflaation, raaka-aineiden ja komponenttien saatavuusongelmat. Erityisesti kohonneet elämisen ja asumisen kustannukset ovat herättäneet huolta kansalaisissa.

Ilomantsin kunta osallistui Ukrainan avustamiseen euron asukaskohtaisella avustuksella ja solmi Maahanmuuttoviraston toimeksiantosopimuksen vastaanottopalvelujen järjestämisestä. Kunnan osalta tämä tarkoitti kalustettujen vuokra-asuntojen järjestämistä Pogostan Vuokrataloista sotaa pakeneville.

Vuoden 2023 alusta toimintansa aloittaneen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valmistelu käynnistyi hyvissä ajoin ja osana sitä kunta päätti hankkia Pohjois-Karjalan tukipalvelut oy Polkan osakkeita ja siirtää kunnan tarvitsemat ravinto- ja laitoshuollon palvelut Polkan tuottamiksi samalla kun hyvinvointialueen käyttämät tukipalvelut siirtyvät Polkkaan. Muutoksen taustana oli se, että kunnalla on vain yksi valmistuskeittiö, jossa ei voi olla kahden omistajan työntekijöitä tuottamassa palveluita omille asiakkailleen. Valmisteluprosessia vauhditti hyvinvointialuelainsäädäntö, jonka mukaan kunta ei voi myydä palveluja suoraan hyvinvointialueelle.

Kunnan haasteena oli myös varautuminen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Siun soten lakkautumiseen vuoden vaihteessa. Kuntien omistajaohjauksissa antama ohjaus, jonka tavoitteena oli pienentää kuntayhtymän lakkautuessa kuntien maksettavaksi koituvaa alijäämää, ei johtanut tulokseen. Kiinteistö Oy Tikkamäen Vuokratalot ja Siun Työterveys Oy jäivät kuntayhtymän omaisuudeksi ja siirtyivät hyvinvointialueelle.

Kuntayhtymän alijäämä kasvoi syksyllä 2022 ennakoidusta 32 M€:stä 39,6 M€:oon. Ilomantsin kunnan osuus alijäämästä on yli 1,5 M€. Kunta varautui alijäämän kattamiseen ja mahdolliseen palkkaharmonisaatioon osavuositarkastuksen yhteydessä tekemillään talousarvio muutoksilla. Kunta ei varaudu palkkaharmonisaation maksamiseen tilinpäätöksessään, vaan huomioi asian liitetiedoissa sillä perusteella, että voimaanpanolain 20§:n mukaan kaikki kuntayhtymän vuoden vaihteen varat ja velat siirtyvät hyvinvointialueelle.

Kunnan työvoima oli vuoden alussa 1802 henkilöä. Työvoima väheni vuoden kuluessa 28 henkilöllä ja oli vuoden lopussa 1774 henkilöä. Työttömyys laski vuoden aikana 1,8 %. Tammikuun alussa työttömyysprosentti oli 15,6 % ja joulukuun päättyessä 13,8 %. Työttömyys oli pienimmillään syys-lokakuussa, 11,5%. Nuorten alle 25-vuotiaiden-, yli 50 vuotiaiden-, pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut vuoden aikana. Myös työmarkkinatuen saajien määrä on laskenut edellisestä vuodesta ja samalla kunnan maksuosuus on pienentynyt. Kunnan panostus erityisesti pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen on tuottanut oikeansuuntaista tulosta.

Kunnan palveluksessa työskenteli viime vuonna 201 henkilöä, joista 164 oli vakinaisia, 12 määräaikaisia, 14 sijaisia ja 11 palkkatuella palkattuja. Henkilöstön kokonaismäärä väheni vuodesta 2021 yhteensä 16 henkilöllä ja noudattelee kuntapalvelujen sopeutumista väestömäärään ja kuntapalvelujen tarpeeseen. Henkilöstön merkitys korostuu aikoina, jolloin osaavasta henkilöstä on valtakunnallinen pula. Kunnalla on toimivat ohjelmat ja suunnitelmat henkilöstönsä kehittämiseen ja tukemiseen. Rekrytointitilanteissa merkittäviksi tekijöiksi nousevat palkan lisäksi toimivat henkilöstöedut, kuten panostus työhyvinvointiin ja toimiva työterveyshuolto. Kunta teki päätökset

Epassin käyttöönotosta vuoden 2022 loppupuolella ja otti passin käyttöön vuoden 2023 alussa. Kunta on mukana Karelia ammattikorkeakoulun ja Riverian ammattiopetuksen hallinnoimassa Osaajia harvaa asutulle alueelle -hankkeessa, joka toi kiitettävästi työssä oppijoita ja työharjoittelijoita Ilomantsin alueelle viime vuonna. Hanke jatkuu vuonna 2023.

Kunnan säännöistä ja ohjeista päivitettiin hallintosääntö sekä sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje, ja hyväksyttiin viestintäohje. Kunnanhallituksen alaisuudessa toimi valtuustoaloitteen pohjalta perustettu työryhmä, jonka toimeksiantona oli esittää tapoja kunnan asukkaiden ja palvelujen käyttäjien kuulemis- ja osallistumisoikeuden kehittämisestä. Työryhmän esityksestä otettiin käyttöön muun muassa valtuuston kokousten striimaus ja laajennetaan osallistavan budjetoinnin käyttöä.

Viime vuonna kunta investoi 0,68 M€:lla. Suurimmat investoinnit kohdistuivat toimitiloihin, uimahallin korjauksiin sekä alakoulu-lukiorakennuksen sisäilmakorjauksiin ja yläkoulun kuntotutkimuksiin. Toimitilojen osalta erityisenä huolen aiheena olivat yläkoulun tilat, joiden osalta siirrytään siirtokouluutiloihin syksyllä 2023.

Sekä kunnan että kuntakonsernin tulokset vuodelta 2022 ovat ylijäämäiset. Kunta teki alkuperäistä ja muutettua talousarviota paremman, lähes 1,2 M€:n tuloksen, mikä johtui loppuvuoden ennakoitua paremmasta verotulokertymästä ja palkkaharmonisaatiovarauksesta luopumisesta tilinpäätöksessä. Kunnan ylijäämä kasvaa 7,7 M€:oon. Konsernitulos oli lähes 0,6 M€ ja ylijäämä melkein 3,3, M€.

Kaikki hallintokunnat toteuttivat vuoden aikana kunnanvaltuuston hyväksymän laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteita. Korona-ajan jälkeen tapahtumat ja tilaisuudet keräsivät runsaasti osallistujia. Elokuiset Karhufestivaalit ja Villiruokafestivaalit kokosivat 5500 kävijää. Tapahtumatoimikunta aloitti yhteistyössä kylien kanssa syksyisen kylätoriperinteen, jossa toritapahtuma viedään vuosittain eri kylille.

Kunnan haasteena on vähenevä väestö. Asukasmäärämme oli vuoden lopussa 4492. Uusia kuntalaisia syntyi vuoden aikana 13, ja kunta yhteistyökumppaneineen muisti vauvan saaneita perheitä tammikuun vauvajuhlassa.

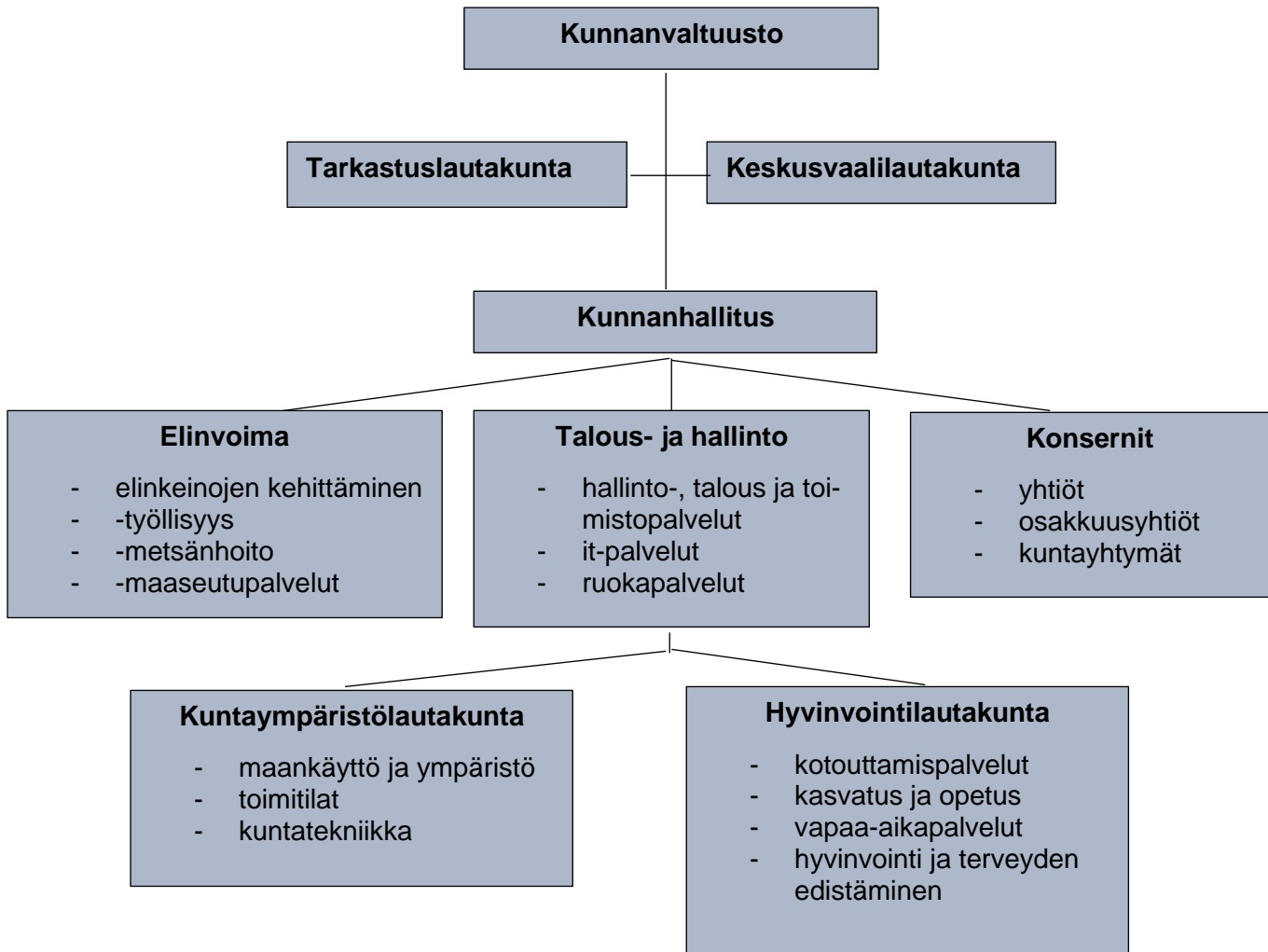
Vaikka aika on ollut yrityksille haastavaa, on useilla yrityksillä meneillään uudistamis- ja kehittämistoimia. Olemme mukana tutkimushankkeissa, jotka luovat uskoa pärjäämiseen, kunhan osaamme tehdä oikeita ratkaisua oikea-aikaisesti. Silloin kykenemme turvaamaan kuntapalvelut kaikille ikäryhmille ja pitämään paikkakunnan elinvoimaisena.

Kuva 1, Vuonna 2022 syntyneitä vauvoja muistivat Ilomantsin Manttaalisäätiö sr., MLL Ilomantsin paikallisyhdistys ja Ilomantsin kunta tammikuussa 2023 järjestetyssä vauvajuhlassa

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

1.2.1 Ilomantsin kunnan hallinto-organisaatio

1.2.2 Kunnanvaltuusto

Valtuustopaikat, kaikkiaan 21 jakautuvat seuraavasti:	
Suomen Keskusta	10
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	6
Perussuomalaiset	3
Vasemmistoliitto	1
Kristillisdemokraatit	1
Yhteensä	21

puheenjohtaja	Hoskonen Hannu kansanedustaja	Kesk.
I varapuheenjohtaja	Hämäläinen Kari liikunta-alueiden hoitaja	SDP
II varapuheenjohtaja	Pesonen Tanja sosiaaliohjaaja	Kesk.
Kunnanvaltuuston muut jäsenet:		
Haaranen Arto	maanviljelijä/yhdistelmäajoneuvonkuljettaja	PS
Hassinen Arja	eläkeläinen	SDP
Hassinen Heidi 22.2.2022 alkaen	lähihoitaja/päihdetyöntekijä	Kesk.
Hiltunen Antti	metsätalousinsinööri	Kesk.
Hurskainen Marika	sosiaaliohjaaja	Kesk.
Ikonen Antti 21.2.2022 saakka	yrittäjä	Kesk.
Ikonen Risto	eläkeläinen	SDP
Kareinen Riitta	seurakuntamestari	Kesk.
Lehikoinen Irja 8.2.2022 alkaen	sairaanhoitaja/eläkeläinen	KD
Mononen Liisa	yrittäjä	Kesk.
Piippo Eila	yrittäjä/eläkeläinen	Kesk.
Piipponen Sirpa	palvelukotivastaava	Kesk.
Piitulainen Juha Ilmari	yrittäjä	VAS
Puhakka Ville	maatalousyrittäjä	Kesk.
Purmonen Minna	lähihoitaja	PS
Purmonen Mika	sähköjärjestelmätestaaja	PS
Puruskainen-Saarelainen Anna	terveydenhoitaja	SDP
Turunen Tuula	eläkeläinen	SDP
Tykkyläinen Tapio	eläkeläinen	SDP

Pöytäkirjanpitäjänä toimi taloussuunnittelija Minna Kontturi. Kunnanvaltuusto kokoontui 6 kertaa ja piti 2 seminaaria. Kokouksiin käytettiin aikaa 9 h ja 34 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 1 h 36 min. Asiakohtia 43.

1.2.3 Tarkastuslautakunta

puheenjohtaja	Ikonen Antti 21.2.2022 saakka yrittäjä
puheenjohtaja	Piitulainen Juha Ilmari 22.2.2022 alkaen
varapuheenjohtaja	Turunen Tuula eläkeläinen 21.2.2022 saakka
varapuheenjohtaja	sairaanhoitaja/eläkeläinen Irja Lehikoinen 22.2.2022 alkaen
Tarkastuslautakunnan muut jäsenet:	
Hassinen Arja	eläkeläinen 22.2.2022 alkaen
Lehikoinen Irja	sairaanhoitaja/eläkeläinen 21.2.2022 saakka
Piitulainen Juha Ilmari	yrittäjä 21.2.2022 saakka
Maksimainen Minna	nuoriso- ja vapaa-ajanohjaaja 22.2.2022 al- kaen
Torssonen Markku	kaivosmies

Esittelijänä toimivat puheenjohtaja Antti Ikonen ja Juha Ilmari Piitulainen sekä varapuheenjohtaja Tuula Turunen. Pöytäkirjanpitäjänä toimi Lilja Koskelo. Tarkastuslautakunta kokoontui 10 kertaa. Kokouksiin käytettiin aikaa 35 h ja 15 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 3 h ja 33 min. Asia-kohtia 65.

1.2.4 Kunnanhallitus

puheenjohtaja	Puruskainen-Saarelainen Anna	SDP
I varapuheenjohtaja	Mononen Liisa yrittäjä	Kesk.
II varapuheenjohtaja	Purmonen Mika sähköjärjestelmätestaaja	PS
Kunnanhallituksen muut jäsenet:		
Hiltunen Antti	metsätalousinsinööri	Kesk.
Hurskainen Marika	sosiaaliohjaaja	Kesk.
Puhakka Ville	maatalousyrittäjä	Kesk.
Tykkyläinen Tapio	eläkeläinen	SDP

Esittelijänä toimi kunnanjohtaja Marjut Ahokas ja pöytäkirjanpitäjänä toimi taloussuunnittelija Minna Kontturi. Kunnanhallitus kokoontui 15 kertaa. Kokouksiin käytettiin aikaa 35 h ja 24 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 2 h ja 22 min. Asiakohtia 176.

1.2.5 Keskusvaalilautakunta

puheenjohtaja	Tahvanainen Raija
varapuheenjohtaja	Torssonen Markku
Keskusvaalilautakunnan muut jäsenet:	
Hassinen Taisto	eläkeläinen
Hänninen Pentti	eläkeläinen 11.4.2022 alkaen
Lehikoinen Irja	sairaanhoitaja/eläkeläinen
Sorola Vesa-Pekka	lipunmyyjä

Esittelijänä toimi puheenjohtaja Raija Tahvanainen ja pöytäkirjanpitäjänä laskentasihteeri Elina Virtanen. Keskusvaalilautakunta kokoontui 6 kertaa. Kokoukseen käytettiin aikaa 5 h 35 min. Asiakohtia 19.

1.2.6 Hyvinvointilautakunta

puheenjohtaja	Kareinen Riitta seurakuntamestari
varapuheenjohtaja	Turunen Tuula eläkeläinen
Hyvinvointilautakunnan muut jäsenet:	
Hiltunen Marjatta	sairaanhoitaja 21.2.2022 alkaen
Ikonen Risto	eläkeläinen
Kärkkäinen Aleks	kokki
Määttänen Toivo	eläkeläinen
Purmonen Minna	lähihoitaja
Savolainen Milla	nuorisovaltuuston edustaja

Esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimi sivistysjohtaja - lukion rehtori Päivi Nenonen. Kunnanhallituksen edustajana oli Marika Hurskainen. Hyvinvointilautakunta kokoontui 6 kertaa. Kokouksiin käytettiin aikaa 11 h ja 32 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 1 h 55 min. Asiakohtia 50.

1.2.7 Kuntaympäristölautakunta

puheenjohtaja	Piippo Eila maaseutuyrittäjä
varapuheenjohtaja	Ikonen Risto eläkeläinen
Kuntaympäristölautakunnan muut jäsenet:	
Haaranen Arto	maanviljelijä/yhdistelmäajoneuvonkuljettaja
Hassinen Arja	eläkeläinen
Parviainen Mervi	yrittäjä, parturi-kampaaja
Piipponen Sirpa	palvelukotivastaava
Piitulainen Juha Tapani	kirvesmies
Piitulainen Aleks	nuorisovaltuuston edustaja

Esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimi tekninen johtaja Jarno Saastamoinen ja ympäristöasioiden osalta ympäristösihteeri Esko Pirinen. Kunnanhallituksen edustajana oli Antti Hiltunen. Kuntaympäristölautakunta kokoontui 6 kertaa. Kokouksiin käytettiin aikaa 10 h ja 38 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 1 h ja 46 min. Asiakohtia 63.

1.2.8 Ilomantsin kunnan tilivelvolliset

Tilivelvollisia Ilomantsin kunnassa ovat toimielinten jäsenet sekä suoraan niiden alaisena toimivat johtavat viranhaltijat.

Toimielin	Viranhaltija
Tarkastuslautakunta	Tarkastuslautakunta
Kunnanhallitus	Kunnanjohtaja
Hyvinvointilautakunta	Sivistysjohtaja-lukion rehtori
Kuntaympäristölautakunta	Tekninen johtaja

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntatalous oli vuonna 2022 juuri ja juuri tasapainossa. Verokehitys oli viime vuonna niin kunnissa kuin valtiolla vahvaa. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia. Jos kuntien yhteisöveron jako-osuus olisi pysynyt vuoden 2021 korotetulla tasolla niin yhteisövero olisi lisääntynyt kunnissa noin 25 prosenttia. Myös peruspalvelujen valtionosuudet kasvoivat sote-uudistuksen alla reilulla kuudella prosentilla.

Kulujen kasvu oli myös ripeää. Kunnissa kulut kasvoivat vajaat 5 prosenttia ja kuntayhtymissä vajaat 2 prosenttia. Erityisesti kuntayhtymien menoja kasvattaa muu muassa sote-uudistuksen voimaantumiseen liittyvä velvollisuus kattaa kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä ennen sen siirtymistä hyvinvointialueelle.

Palveluiden ostot lisääntyivät viime vuosien tapaan kuntataloudessa erittäin nopeasti: noin 12 prosenttia. Sen sijaan kuntien ja kuntayhtymien palkkakulujen kasvu oli yllättävän vaimeaa: vain noin 2 prosenttia. Palkkojen kahden prosentin nousuvauhti on vain 0,2 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien palkkasopimusten vuosikeskiarvon muutos viime vuonna. Niukka kuntien palkkasumman kasvu saattaa olla merkki huomattavista vaikeuksista saada avoimiin työpaikkoihin ammattitaitoisia työvoimaa. Työvoimaa on liukunut myös muun muassa hyvinvointialueiden valmisteluun.

Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut, muun muassa sähkö, kaasu ja lämmitys, nousivat viime vuonna ripeästi. Energiakulut lisääntyivät edellisvuodesta noin 8 % ja aiheuttivat kuntatalouteen viime vuonna noin miljardin euron kulut. Hintatason nousu tulee välittämään ruuan, ostopalvelujen ja esimerkiksi korkojen kustannuksiin vielä pitkään. Vuonna 2022 kuntien kustannusten nousu Venäjän sotatoimien vuoksi pysyi kuitenkin melko maltillisena. Keskeisenä tekijänä olivat kuntien korkosuojaukset ja ostoihin liittyvät pitkät sopimuskaudet.

Kuntien eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta pudotus oli isoissa kaupungeissa muita kuntakokoryhmiä vähäisempää. Suurin pudotus oli kuitenkin 40 000–100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Kuntien talous eriytyi myös alueellisesti. Vahvimmat tilikauden tulokset tehtiin muutamassa kaupungissa, muu kuntakenttä oli nollan tuntumassa tai miinuksella esimerkiksi Kymenlaaksossa tai Pohjois-Karjalassa.

Kuntakenttä eriytyi myös investointien ja velkaantumisen suhteen. Investointimenot kasvoivat kuntayhtymissä erittäin voimakkaasti, mutta kunnissa maltillisemmin. Suurimpien kaupunkien investoinnit ja lainakanta pysyivät lähes aikaisempien vuosien tasolla, mutta lainakanta väheni

viime vuonna 188 kunnassa. Kunnat ottivat viime vuonna syömävelkaa vain noin 12 miljoonaa euroa.

Viime vuosi oli monella tapaa hyvin poikkeuksellinen, sillä sitä hämmensi niin korona, sota Ukrainassa kuin sote-valmistautuminen. Vuoden alussa asetettiin vielä lukuisia koronarajoitustoimia muun muassa ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toiminnalle, eikä koronapandemia ole hävinnyt yhteiskunnastamme sen jälkeenkään. Kuntien sote-palvelut toimivat koronan ennaltaehkäisyssä, testaamisessa ja potilaiden hoidossa varsin ketterästi muun muassa valtion koronatuen avustamana.

Helmikuussa käynnistynyt sota Euroopassa aloitti puolestaan ennätysellisen pakolaisaallon, varautumistoimet ja mullisti markkinahintoja sekä yritysten toimintaedellytyksiä. Kustannukset nousivat budjetoitua enemmän, mutta toistaiseksi kuntien palvelut ovat toimineet hyvin myös tässä kriisissä. Voimakkaimmin viime vuoden tilinpäätösarvioita heilauttivat kuitenkin poikkeukselliset myyntivoitot muun muassa sote-kiinteistöistä. Satunnaiserät väistyvät tulevina vuosina, mutta niiden mukana väistyvät myös kuntien, pois lukien Helsingin, sote-paineet. Tulevina vuosina kuntien talous ja palveluiden järjestäminen on ennustettavampaa.

Ilomantsin kunnan verotulot kertyivät 102,7:sti % ja valtionosuudet 100 %:sti muutettuun talousarvioon nähden. Kunta teki lähes 1,2 M€:n ylijäämäisen tuloksen ja konsernin tilikauden ylijäämä oli 595 738,07 €. Konsernin kumulatiivinen ylijäämä oli 3 283 135,83 €. Konsernin yhteiset investointimenot olivat 2 096 081,70 € ja rahavarojen muutos 2 004 816,38 €. Konsernivelka on tilinpäätöksen mukaan 4 151 €/asukas.

Kunnan tehtävänä on edunvalvonta ja elinvoiman sekä hyvinvoinnin edistäminen. Edunvalvonta-tehtävä korostuu, kun palveluja annetaan tai yleisen kehityksen myötä joudutaan antamaan muiden tuotettaviksi. Kunnan talouspalveluista pääosin kunnan ja kuntakonsernin tilinpäätöksen laadintaa koskevat palvelut on ulkoistettu ja hankittu vuoden 2022 alusta Meidän IT ja talous Oy:ltä. Edellisen lisäksi kunta on ostanut palkkahallinnon palvelut 1.5.2022 alkaen Meidän IT ja talous Oy:ltä todettuaan palkkahallinnon haavoittuvuuden.

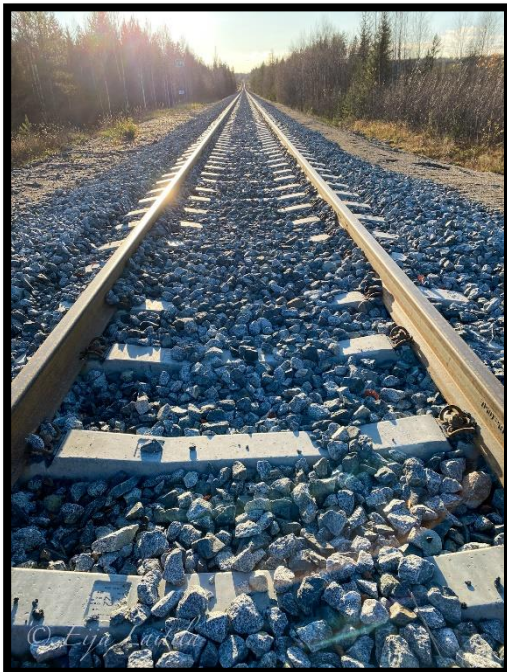
Vuoden 2023 alusta käytännön toimintansa aloittaneet hyvinvointialueet muuttivat kunnan rakennetta. Kunnan ravinto- ja laitoshuoltopalveluhenkilöstöstä osa siirtyi suoraan kunnasta Polkkaan ja osa (yli 50% hyvinvointialueen tukipalvelua tekevät) kaksivaiheisesti: ensin kunnasta hyvinvointialueelle, josta heti jatko liikkeenluovutuksella Polkkaan.

Edunvalvonnan lisäksi yhä merkittävämpään rooliin nousee verkostoyhteistyö ja kumppanuussopimukset. Kunnan elinvoimaohjelma, valtuustokausittain uusittava hyvinvointisuunnitelma ja kuntastrategia luovat pohjan tälle työlle.

Hyvinvointipalveluilla kunta turvaa kaikenikäisten asukkaidensa hyvinvointia ja turvallisuutta. Hyvinvointityö on hallintokuntien yhteistä työtä, jota tehdään sekä kunnanvaltuuston hyväksymän laajan hyvinvointikertomuksen että sen pohjalta asetettujen vuosittaisten tavoitteiden mukaisesti. Kannustamme jokaista pitämään huolta omasta ja läheistensä hyvinvoinnista. Hyvinvointialueiden aloitettua kunnat ja hyvinvointialue määrittävät hyvinvointityön yhdyspinnat ja sopivat työn toteuttamisesta sopimuksella. Kunta panostaa vuodesta 2023 alkaen hyvinvointityöhön palkkaamalla työtä tekemään ja koordinoimaan hyvinvointikoordinaattorin.

Joensuu-Heinävaara-Ilomantsi radan täsmäkorjauksilla varmistettiin radan turvallinen käytettävyys. Radan rakennuttamissuunnitelma laadittiin vuonna 2020 vuonna 2018 tehdyn selvitystyön pohjalta. Radan ja asemapihan kunnostustyöt valmistuivat vuonna 2022.

Kuva 2, Novactorin tehdas valmistui aktiivihiihen tuotannon aloittamiseksi

Kuva 3, Uutuuttaan kiiltävä junarata mahdollistaa raaka-aineiden ja valmiiden tuotteiden kuljetukset

Kuva 4, Kunnan osakkuusyhtiö Kalevanpirtti Oy toteutti ravintola Parpeinpirtin kattoremontin keväällä 2022

Henkikirjoitetun väestön muutokset vuosina 1950–2022

31.12.	lukumäärä	Muutos %	Ikärakenne prosentteina		
			0–14 v	15–64 v	65 v -
1950	13 166				
1955	14 012	+ 6,4			
1960	14 101	+ 0,6			
1965	12 904				
1970	11 705	- 9,3	27,7	64,4	7,9
1975	9 427	- 19,5	21,2	67,9	10,9
1980	8 774	- 6,9	17,5	69,1	13,4
1985	8 542	- 2,6	17,2	68,2	14,6
1990	8 075	- 5,5	17,9	65,2	16,9
1995	7 907	- 2,1	18,2	62,2	19,6
2000	7 274	- 2,9	15,9	61,7	22,4
2005	6 422	- 11,7	12,4	61,3	26,4
2010	5 883	- 2,3	10,8	60,3	28,9
2011	5 834	- 0,8	10,7	60,3	29,0
2012	5 693	- 2,4	10,6	58,1	31,3
2013	5 622	- 1,3	10,3	57,1	32,6
2014	5 504	- 2,0	9,2	55,0	35,8
2015	5 337	- 3,1	9,7	55,1	35,2
2016	5 236	- 1,9	9,8	54,1	36,1
2017	5 128	- 2,1	10,0	53,1	36,9
2018	4 973	- 3,0	9,6	52,1	38,3
2019	4 857	- 2,3	9,2	51,3	39,5
2020	4 749	- 2,2	8,9	54,0	37,9
2021	4 646	-1,5	8,8	49,60	41,52
2022	4 492	-3,3	8,2	47,5	44,3

Suurimmat työnantajat 31.12.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilomantsin kunta	401	408	194	193	184	209	217	201
Siun sote						200	199	211
Kesla Oy	48	43	38	38	39	38	40	41
Arskan Kone	30	30	30	30	27	27	30	28
Rajavartiosto	27	28	30	30	32	30	30	31
Metsä- ja maansiirto Kastinen Oy	25	27	20	25	25	25	25	27
Karjalan Rakentajat	19	17	15	15	15	13	13	12
Ilomantsin ev.lut.srk	18	17	14	14	14	13	13	11
Vaara-Karjalan Osuuspankki	14	14	11	12	10	9	24	31
Metsähallitus	36	34	35	35	33	28	27	24
Pohjolan Purkutyö	13	13	12	14	17	18	26	29
Hassinen Veljekset Oy	9	10	10	10	10	10	12	14
Enerke Oy	9	10	10	13	12	11	12	13
Pentin Paja	5	14	15	15	15	15	10	19
Neova Oy (Vapo Oy 5/2021)		7	7	8	9	30–50	15	14
Kaski työvalmennus (Ilomantsin Teekoo-tuote)	8	8	13	13	18	13	16	8
Itä-Karelian Kuljetus Oy						21	15	13
Attendo Omena Oy						15	24	31
Hoitokoti KuikanpesäOy						13	16	10
Endomines AB							17	25

Työllisyys

Kunnan työvoima oli vuoden alussa 1802 henkilöä. Vuoden aikana työvoima väheni 28 henkilöllä laskien 1774 henkilöön. Työttömyys laski vuoden aikana 1,8 %. Tammikuun alussa työttömyysprosentti oli 15,6 % ja joulukuun päättyessä 13,8 %. Työttömyys oli pienimmillään syys-lokakuussa 11,5 %. Lisäksi nuorten alle 25-vuotiaiden-, yli 50 vuotiaiden-, pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut vuoden aikana.

Työmarkkinatuen saajien määrä on laskenut edellisestä vuodesta ja samalla kunnan maksu-
osuus

on pienentynyt. Työmarkkinatuen saajia on keskimäärin ollut 75,58 henkilöä/kuukaudessa.

Määrä

jakautuu seuraavasti: yli 300 päivää saaneita oli 31,38 henkilöä ja yli 1000 päivää saaneita oli 43,75 henkilöä.

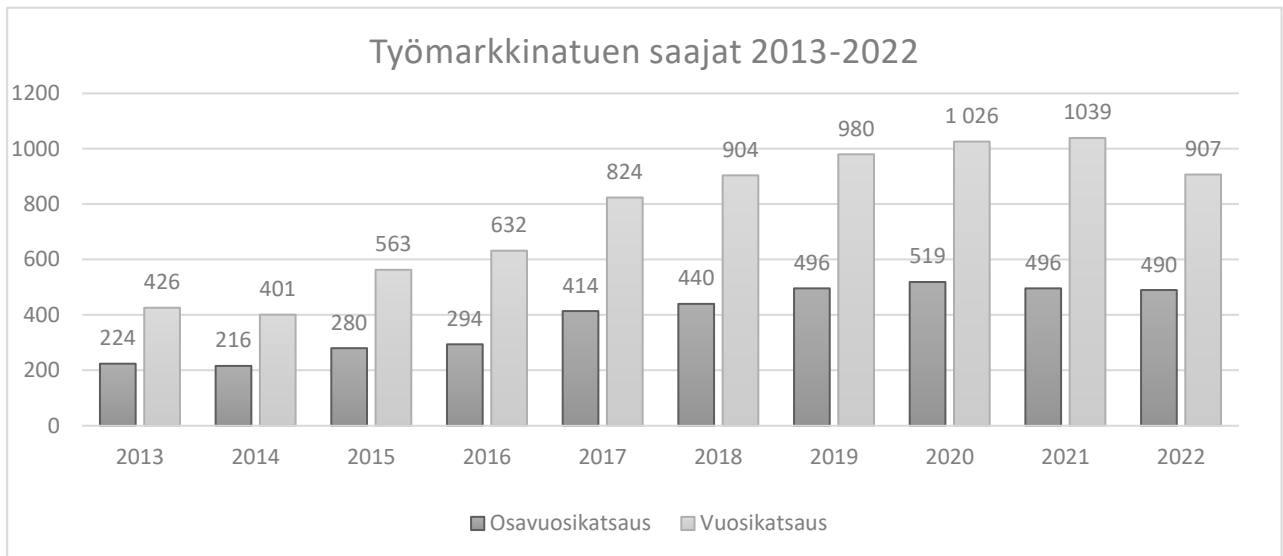
Työllisyys

Työllisyyteen budjetoitiin 471 416 euroa ja henkilötyövuosi tavoitteeksi asetettiin 20,23. Työllisyyden palkkakustannukset olivat 419 128 euroa ja henkilötyövuosia kertyi 18,00. Työllisyyssuunnitelma ei toteutunut täydellisesti. Syy oli, että loppuvuodesta ei löytynyt sopivia henkilöitä ruokapalveluun, laitoshuoltoon ja kyläavustajan tehtäviin.

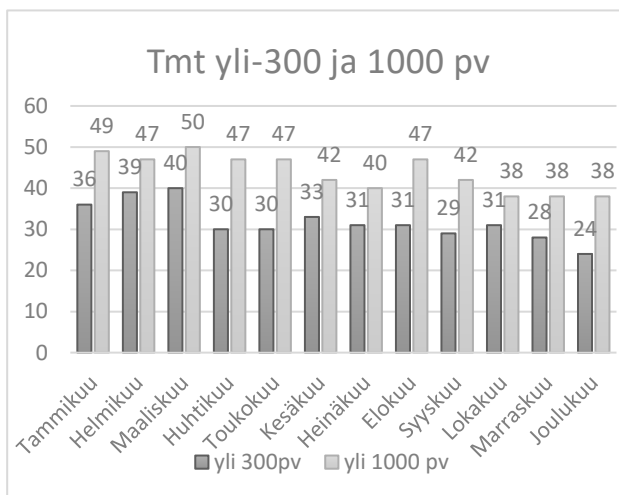
Työllisyyden toteutuma: Työllistettyjen henkilöiden keskimääräinen toteutuma oli kuukaudessa 19,25 henkilöä ja vuoden aikana työllistettiin 41 erihenkilöä. Palkkatukityöllistettyjen määrä ja kaantui osastoittain seuraavasti: **talous- ja hallinto/ruokapalv. 3,30 htv** *(4,00), **Siun Sote 1,00 htv** *(1,00), **hyvinvointi 3,3 htv** *(3,27), **kuntaympäristö 6,94 htv** *(8,96) ja **velvoitetyöllistettävät 3,46 htv** *(3,00).

*(vuoden tavoite)

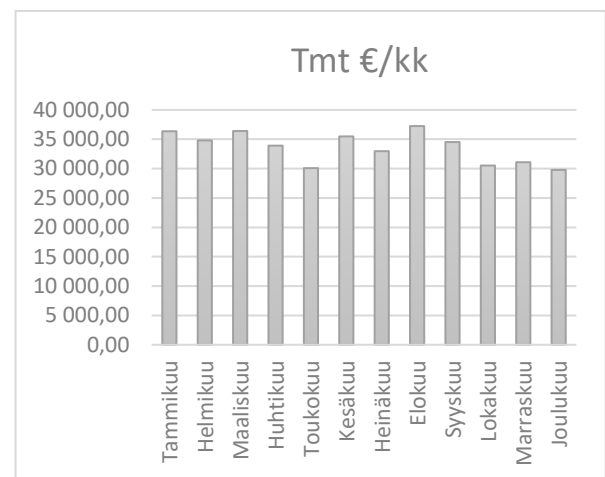

Kuva 5, Työmarkkinatuen saajat 2013-2022

Kuva 6, Työmarkkinatuen saajat yli 300 ja 1000 päivää

Kuva 7, Kunnan maksuosuus työmarkkinatuesta

Kunnan kuntouttava työtoiminta

Kuntouttavassa työtoiminnassa oli 3 henkilöä ja näistä kertyi toimintakuukausia 14.

Kyläavustajan palvelu

Kyläavustajan palvelu on suunnattu pientuloisille vanhuksille, jotka asuvat Ilomantsin kunnan alueella. Palvelua käytti 16 eri vanhusta. Palvelu työllisti yhden henkilön sisä- ja ulkotöihin. Marraskuun 7 päivän jälkeen palvelu ei ole käytössä, koska sopivaa henkilöä ei löydetty tehtävään.

Oppisopimuskoulutus

Oppisopimuskoulutuksessa kunnalla oli kaksi henkilöä. Paikat olivat vesilaitos ja Toivonlahden uimahalli. Toivonlahden oppisopimuskoulutus on päätynyt. Nuoriso-ohjaaja ja koulunkäynninohjaaja ovat olleet oppisopimuskoulutuksessa vuonna 2022.

Nuorten kesätyö

Kunta työllisti 25 nuorta kahdeksi viikoksi 15 yritykseen. 25 yritystä ja yhdistystä ilmoitti 74 avointa kesätyöpaikkaa. Nuorilta saapui 36 hakemusta kesätyöpaikkoihin, joista 2 oli alaikäisiä ja 9 perui työtarjouksen ennen työn suorittamisjaksoa. Työtarjouksen peruneet, olivat saaneet toisen työpaikan.

Työllistämisen kuntalisä

Kuntalisää oli tarjolla 5600,00 euroa. Yritykset, säätiöt ja yhdistykset eivät käyttäneet kuntalisää työllistämiseen. Työllistämisen kuntalisän tavoitteena on kannustaa työnantajaa palkkamaan ilomantsilainen työtön työnhakija tietyillä ehdoilla 4-35 viikon työsuhteeseen, vähintään 18 h/viikossa. Kuntalisä on enintään 350,00 euroa kuukaudessa.

Työllisyyden ja kuntouttavan työtoiminnan muut ostopalvelu paikat

Honkalampi-Säätiö Kaski Raja-Karjala

Kunta osti Honkalampi-Säätiö Kaski Raja-Karjalalta työllistämispalvelua, kuntouttavaa työtoimintaa ja työkokeilu paikkoja. Ostopalvelun käyttäjiä kaikkiaan oli vuoden aikana keskimäärin kuukaudessa 12,83 henkilöä ja työpäiviä kertyi 2230.

Työllistämispalvelua ostettiin 9 htv.tta ja henkilömääränä katsottuna 13,5 henkilöä. Palvelu jäi tavoitteesta 0,67 htv.tta ja henkilömääränä katsottuna 1 työllistettävä henkilö.

Kasken kuntouttavaan työtoimintaan oli suunniteltu käytettäväksi 778 työpäivää ja vuoden loppuun mennessä käytettiin 523 työpäivää. Käyttämättä jäi 255 työpäivää. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 7 henkilöä. Työkokeilussa oli 3 henkilöä.

Taitokeskus Piirolan piha

Kunta osti Taitokeskus Piirolan pihalta kuntouttavaa työtoimintaa. Toiminnassa oli 1 henkilöä 9 kuukautta.

Lyhenteet: htv = henkilötyövuosi
tmt = työmarkkinatuki

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2022 tilinpäätös toteutui osavuositarkastuksessa arvioitua paremmaksi. Toimintatuotot toteutuivat 104,1 %:sti ja toimintakulut 97,5 %:sti muutettuun talousarvioon nähden, jolloin toimintakatteeksi muodostui 96,4 %. Osavuositarkastusta hyväksyessään valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksena verotulojen korotuksen + 1 M€:lla ja valtionosuuksien korotuksen + 0,5 M€:lla. Verotulot toteutuivat +0,5 M€ muutettuun talousarvioon nähden ja olivat reilut 19 M€. Valtionosuudet toteutuivat 100 %:sti ja niitä kertyi 23,4 M€.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023. Pohjois-Karjalan alueella ympäristöterveydenhuolto siirtyi Siun sotelta erillisellä sopimuksella uudelle hyvinvointialueelle. Kuntien vuoden 2023 lopulliset valtionosuudet määräytyvät vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua. Valtionosuudet oikaistaan takautuvasti vuosina 2024 ja 2025.

Kunnanhallitus käynnisti elokuussa yhteistoimintaneuvottelut ruoka- ja laitoshuoltopalvelu henkilöstön siirrosta liikkeenluovutuksena Polkka Oy:n palvelukseen. Yhteistoimintamenettelyn päättämismuutoksessa todettiin yhteistoimintalain 13 §:n mukaisen velvoitteen täyttyneen henkilöstön liikkeenluovutuksesta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle, Polkka Oy:öön ja jatkoliikkeenluovutuksesta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelta Polkkaan. Menettelyssä todettiin myös asian käsittelyn yhteydessä esitellyt henkilöstön siirtosopimusluonnokset käsitellyiksi yhteistoiminnallisesti.

Palkkaharmonisointia koskevat neuvottelut ovat vielä kesken ja lopputulos voi vaikuttaa tulevien vuosien kustannuksiin. Voimaantulolain § 20 mukaan erikoissairaanhoidon lain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen erityishuoltopiirien siirretään varoiteen ja velkoiteen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

Osa kunnan aiemmin tuottamista talouspalveluista siirtyi alkuvuodesta 2022 ostopalvelusopimuksella Meidän It ja talous Oy:lle. Sen lisäksi palkkahallinto siirtyi toukokuun alusta ostopalvelusopimuksella Meidän It ja talous Oy:lle.

Viime vuosina Vanhustentuki r.y.:n taloustilanne on muuttunut haastavaksi. Yhdistys on hakenut ratkaisuja tilanteeseen ja neuvotellut toiminnan turvaamisesta eri tahojen kanssa. Tilinpäätöshetkellä yhdistyksellä oli erääntynyttä lainaa ja maksamattomia vesi- ja jätemaksuja. Kunnanhallitus hyväksyi Ilomantsin Vanhustentuki r.y.:n esityksen fuusioitumisen selvittämisestä Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalojen kanssa ja käynnisti selvityksen.

Kunta lähti mukaan Kestävä kuntatalous II-verkostohankkeeseen vuosille 2022 - 2024. Hanke tukee kunnan tulevaisuuteen valmistautumista erityisesti talouden näkökulmasta tilanteessa, jossa sote-palvelut siirtyvät valtionrahoitteisiksi hyvinvointialueille ja kunnan rahoitukseen tulee muutoksia. Kunnan on kiinnitettävä huomioita tulevina vuosina enenevässä määrin toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin niin palvelurakenteessaan, käyttötaloudessaan kuin rahoituksessaankin.

Kunnan on työnantajana järjestettävä työntekijöilleen työterveyslain (1383/2001) 4 §:ssä määritelty työterveyshuolto työstä ja työolosuhteista johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä työntekijöiden turvallisuuden, työkyvyn ja terveyden suojelemiseksi ja edistämiseksi. Järjestettävän palvelun sisältö on määritelty työterveyslain 12 §:ssä. Työnantaja voi 12 §:ssä määriteltyjen palveluiden lisäksi järjestää työntekijöilleen myös sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluja.

Siun Työterveys siirtyi Siun sote -kuntayhtymältä 1.1.2023 Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen omistamaksi yhtiöksi. Tällöin kuntien sidosyksikköasema yhtiöstä purkautui, mutta ne voivat päättää yhtiön osakkaaksi liittymisestä ja omistajuuden kautta työterveyspalveluiden hankkimisesta yhtiöltä henkilöstölleen. Kunta päätti, ettei se hanki Siun Työterveys Oy:n osakkeita. Kunta

päätti kilpailuttaa sekä kunnan työntekijöiden lakisääteisen työterveyshuollon että vapaaehtoiset sairaanhoitopalvelut.

Kunnan investointiohjelma vuonna 2022 oli hyvin maltillinen ja keskittyi korjausrakentamiseen. Keskiössä olivat koulutilat, jossa alakoulu-lukio -rakennuksen osalta saatiin hyviä tuloksia. Yläkoulun ratkaisuksi muodostui vuoden 2023 alussa toimintojen siirto siirtokoulutiloihin lukuvuoden 2023-2024 alusta.

1.5 Kunnan henkilöstö

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt henkilöstöä koskevat pitkän aikavälin tavoitteet.

Osaamisen ja henkilöstön näkökulman tavoitteena on, että

- sairauspoissaolot työntekijää kohden ovat alle 10 työpäivää.
  - o Vuonna 2022 sairauspoissaolot olivat työntekijää kohden 12,53 päivää, joten tavoite ei toteutunut.
- työhyvinvointikyselyn tulos asteikolla 1–5 on 3 eli hyvä
  - o Työhyvinvointikysely toteutetaan kahden vuoden välein. Kysely toteutettiin joulukuussa 2022. Kyselyn tulos 3,5, joten tavoite on toteutunut.
- kehityskeskustelut toteutetaan koko henkilöstölle vuosien 2021–2022 aikana.
  - o Kehityskeskustelut toteutettiin osittain vuoden 2021 aikana ja toteutusta jatkettiin vuonna 2022. Tavoite on pääosin toteutunut.
- kunta palkitsee enintään yhden ryhmän ja yhden työntekijän/osasto
  - o Kunta palkitsee yhden noin 20 henkilön työntekijäryhmän sekä yhden työntekijän jokaiselta osastolta. Palkitsemisjuhla pidetään helmikuussa 2023..
- työterveyshuollon nettomenot ovat pienemmät, kuin 250 €/henkilö
  - o Vuoden 2022 työterveyshuollon nettomenot olivat 177,66 €/henkilö, joten tavoite toteutui.
- täydennyskoulutusta järjestetään yksi koulutuspäivä työntekijää kohden
  - o Täydennyskoulutuspäiviä oli 1,89 työntekijää kohden, joten tavoite toteutui.
- Työelämän hallintataitojen koulutusta järjestetään yksi työpäivä/työntekijä
  - o Syyskaudella järjestettiin ensiapukoulutus koko henkilökunnalle. Osa suoritti kahden päivän mittaisen EA1-koulutuksen ja loput puolen päivän mittaisen hätäensiapu-kurssin.

Ilomantsin kunnan henkilöstömäärä 31.12. vuosina 2021–2022

Osasto	Vakinaiset		Sijaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Yhteensä	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Talous ja hallinto	38	38	2	4	1	2	11	17	52	61
Sivistys	94	97	8	9	7	11	0	0	109	117
Tekninen	32	33	4	0	4	6	0	0	40	39
Yhteensä	164	168	14	13	12	19	11	17	201	217

Henkilötyövuodet

Osasto	2022
Talous ja hallinto	44,99
Sivistys	88,99
Tekninen	38,23
Yhteensä	172,21

Henkilöstön ikärakenne

Henkilökunnan keski-ikä	2022	2021	2020	2019	2018
Naiset	51,2	52,5	51,9	51,5	52,1
Miehet	50,7	49,3	48,9	47,5	47,2
Yhteensä	51,1	51,7	51,2	50,4	50,9

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma päättyneeltä tilikaudelta ja sitä edeltäneeltä kahdelta tilikaudelta.

	2022	2021	2020	2019
PALKAT JA PALKKIOT	-7 414 792,24	-7 341 847,14	-7 459 183,96	-8 243 512,07
Kokouspalkkiot	-24 414,71	-19 737,65	-12 899,21	-11 295,41
Vakinaisten palkat	-3 851 929,65	-3 992 158,76	-3 998 593,67	-4 135 525,79
Tilapäisten palkat	-431 739,91	-356 048,40	-286 601,46	-391 318,53
Sijaisten palkat	-496 699,98	-404 180,89	-539 347,27	-514 342,67
Erilliskorvaukset	-190 110,25	-214 293,78	-168 646,67	-184 387,37
Palkkatuettujen palkat	-429 737,96	-270 451,83	-296 286,33	-607 314,00
Kesätyöntekijöiden palkat	-7 175,00	-10 434,60	-15 125,00	-17 600,00
Opettajien palkat VaEL	-1 260 992,66	-1 297 570,19	-1 539 139,06	-1 607 233,72
Opettajien palkat JuEL	-708 353,44	-743 107,62	-672 914,67	-668 122,18
Määräaikaiset palkat	0,00	-1 938,60	-27 466,56	-32 975,07
Tuntipalkat	-124 529,34	-113 171,52	-123 983,15	-157 368,77
Siviilipalvelumiesten päivärah	-2 650,00	0,00	-395,33	0,00
Kokouspalkkiot, ei sotua	-68 560,00	-97 241,56	-65 200,00	-83 874,00
Jaksotetut palkat ja palkkiot	12 555,39	31 356,07	126 123,94	22 218,39
Sairausvakuutuskorvaukset	146 556,55	108 642,65	92 124,50	102 989,37
Tapaturmakorvaukset	549,90	10 242,15	16 683,12	6 867,57
Muut KELAn korvaukset	5 000,00	997,56	27 822,00	24 505,71
Muut henkilöstömen.	11 954,70	23 057,16	22 503,68	11 264,40
KEVA:n maksamat kuntoutuskorva	5 484,12	4 192,67	2 157,18	0,00
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-1 650 985,68	-1 637 218,53	-1 692 129,04	-1 808 491,92
KuEL-palkkaperusteinen	-1 039 687,86	-1 006 393,41	-1 006 791,71	-1 146 254,04
KuEL-eläkemenoperusteinen	-395 313,03	-420 957,43	-439 702,57	-375 217,89
VaEL-maksut	-216 587,99	-218 177,56	-267 777,30	-283 633,67
Jaksotetut eläkekulut	603,20	8 309,87	22 142,54	-3 386,32
MUUT	-260 120,04	-262 857,71	-254 640,48	-190 788,21
Kansaneläke- ja sair.vak.maksu	-99 085,80	-112 183,38	-101 508,29	-63 592,96
Työttömyysvakuutusmaksut	-119 551,26	-110 482,72	-104 041,34	-90 541,46
Tapaturmavakuutusmaksut	-46 031,23	-38 435,01	-53 807,82	-41 394,29
Jaksotetut sos.vak.maksut	4 548,25	-1 756,60	4 716,97	4 740,50

Uuden henkilöstön rekrytointi

Kunnalla oli vuonna 2022 haettavana yhteensä 4 toistaiseksi voimassa olevaa virkaa tai työsopimussuhteista tehtävää haettavana. Niihin oli yhteensä hakijaa 8, joista 6 täytti kelpoisuusehdot.

	Paikkoja haettavana	Hakijoita (pätevät hakijat)
Hyvinvointilautakunta		
- Varhaiskasvatuksen opettaja	1	1 (0)
- Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	0 (0)
- Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	1	6 (5)
Kuntaympäristölautakunta		
- laitosmies, sisäinen haku	1	1 (1)

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

Palvelussuhteen päättymisen syyt	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Eronnut	0	6	4	4	2	3
Erotettu/irtisanottu	0	0	0	0	0	0
Kuollut	0	0	0	0	0	0
Yhtiöittäminen tai siirtyminen toisen kunnan palvelukseen	0	0	0	0	0	0
Eläkkeelle	1	7	15	10	10	8
Yhteensä	1	13	19	14	12	11
Lähtövaihtuvuus %	7,74	7,74	11,11	7,61	6,22	5,67

Työturvallisuus, työkyvyn ylläpitäminen ja työhyvinvointi

Vuonna 2022 terveystarkastajan tarkastuskäyntejä on tehty viisi: Pogostan ala- ja yläkoululle, liikuntahallille, uimahallille ja Vunukkaan. Aluehallintovirasto ei tehnyt vuoden 2022 aikana tarkastuksia.

Työsuojelutoimikunta on kokoontunut 5 kertaa. Työsuojelutoimikunta koostuu henkilöstön valitsemista työsuojeluvaltuutetuista ja työnantajan edustajista.

Työterveyshuollossa kunnan työntekijät ovat käyneet joko lääkärin, terveydenhoitajan tai muun asiantuntijan luona yhteensä 281 kertaa (v. 2021 käyntejä 295). Näistä sairaanhoidon käyntejä on 134 (v. 2021, 98), terveyden ja työ- sekä toimintakyvyn seurantakäyntejä 100 (v. 2021, 146) ja neuvonta- ja ohjauksen käyntejä 41 (v. 2021, 51). Lisäksi työpaikka- ja työergonomiaselvityksiin liittyviä käyntejä on tehty 6. Puheluja ja sähköisiä konsultaatioita oli 213 (v.2021, 203). Etävastanottojen osuus: ennaltaehkäisevät käynnit 15,4 % ja sairaanhoidon etävastanotot 29,9 %. Vakuutusyhtiön korvauspiiriin ilmoitettiin 2 työtapaturmaa.

Kunta palkitsi työntekijöitä, joiden palveluaika kunnassa on vuoden 2022 loppuun mennessä 10, 20, 30, 40 vuotta. Palveluvuosien perusteella palkittiin 11 työntekijää. Sen lisäksi kunta palkitsi yhden ryhmän ja yhden työntekijän osastoittain. Palkitsemisjuhla pidettiin helmikuussa 2022.

Vuonna 2022 hyvinvointiseteleitä jaettiin henkilökunnalle yhteensä 17 980 € arvosta. Vuoden 2021 kustannukset 18 330 euroa. Hyvinvointiseteleitä on ollut mahdollista käyttää 125 € arvosta

työntekijää kohti ja niitä on voinut käyttää liikunta-, elokuva- ja kulttuuritapahtumien lippuihin, erilaisiin kurssimaksuihin sekä hieronta- ja hyvinvointipalveluihin.

Työntekijöille tarjottiin jouluateria Ravintola Parppeinpiirtillä. Työntekijöitä muistettiin samanlaisella joululahjalla, jolla haluttiin tuoda esiin se, että jokainen kunnan palveluksessa oleva henkilö on yhtä tärkeä työntekijä.

Henkilöstöllä on ollut vuoden 2022 aikana mahdollisuus osallistua erilaisiin liikunnallisiin tapahtumiin ja ohjauksiin, joista työntekijöitä on informoitu ennakoon.

1.6 Ympäristöasiat

Ilomantsin kunnan suurimmat ympäristöriskit liittyvät vesihuoltolaitokseen, jossa riskitasoa mataletaan laitoksen säännöllisellä huollolla ja korvaavilla investoinneilla. Jätevedenpuhdistamon toimintaa seurataan tarkoin. Puhdistamo on monin tavoin riskikartoitettu kohde eikä muodosta ympäristön kannalta mainittavaa riskiä. Talousarvion investointiosaan varataan vuosittain rahoitus niin verkostojen saneeraukseen kuin jätevesiaseman toiminnan kehittämiseen. Vesihuoltolaitoksen työntekijäresurssi on riittävä.

Kunnan ympäristöviranomaisen tehtävät kuuluvat kuntaympäristölautakunnan alaisuuteen. Ympäristöterveydenhuoltopalvelut kunnalle järjesti Siun sote -kuntayhtymän ympäristöterveydenhuolto, jonka valvonta- ja neuvontapalvelut toimivat erittäin hyvin.

Kunta oli mukana Suomen Riistakeskuksen Sotka-hankkeessa, jolla kunnostettiin turvetuotannosta poistuneen Mekrijärven Ratilansuon alueelle noin 50 hehtaarin monitavoitteinen luonnonhoito- ja riistakosteikko.

Kulttuuriympäristön vaalimisen osalta kunta oli mukana vuosina 2020-2022 toteutetun Havukkakallion muinaislinnan kulttuuriperintöhankkeessa, joka inventoi muinaislinnan kulttuuriperinnön ja toteutti alueelle opasteet sekä käyttö- ja hoitosuunnitelman. Hankevastaavana toimi Osuuskunta Lumimuutos. Kunta osallistuu tulevana vuosina alueen hoitokustannuksiin osuuskunnan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

Kunta on myöntänyt 20 000 €:n kuntaosuuden Osuuskunta Lumimuutoksen toteuttamaan Koitereen ennallistamis- ja tutkimushankkeeseen 2021-2023. Kuntarahoitus jakaantui vuosille 2021 ja 2022 siten, että kumpanakin vuonna kuntarahoitusta hankkeelle osoitettiin 10 000 €. Hankkeen toimien keskiössä ovat vesiensuojelun edistäminen sekä ilmasto- ja ympäristömuutosten seuranta ja ratkaisumallit Koitereella. Hanke tuottaa Koitereen sekä sen valuma-alueen ympäristöstä tilannekatsauksen, tuottaa ennallistamissuunnitelmia ja ottaa käyttöön ensimmäisiä vesiensuojeluratkaisuja, osoittaa ennallistettavien soiden merkityksen vesiensuojelutoimissa, pyrkii elvyttämään arvokalojen elinympäristöjä sekä esittää Koitereen altaan osalta ensimmäisiä ratkaisuja vaikeiden eroosio-ongelmien torjumiseksi. Edellä mainittujen lisäksi iso osa hankkeen toimista vahvistaa paikallisyhteisöjen osallistumista ja Koitereen kulttuuriperinnön vahvistamista. Elinvoimamerkitystä hankkeella on siinä, että se käyttää paikallisten yrittäjien palveluja hankkeen ostopalveluiden kautta.

1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnassa on laadittu yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma, jossa on toimintatavoitteita muun muassa ihmisoikeusasioista.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntatalouden kehityksen ennustaminen on edelleen äärimmäisen haasteellista sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen seurauksena kuntatalous vahvistuu voimakkaasti vuonna 2023, kun kuntatalouden menot likimain puolittuvat, mutta verotuloja kertyy osin edelleen uudistusta edeltäneiden korkeampien kunnallisveroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisesti. Vuonna 2024 kuntatalous heikkenee jälleen.

Kuntatalouteen heijastuu kuitenkin nyt ja lähivuosina monia isoja asioita, kuten korona, Venäjän hyökkäys, hallintouudistus ja TE-palvelujen uudistus.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa myös kuntatalouteen. Venäjän hyökkäyssodasta aiheutunut energiapula ja poikkeuksellisen korkea inflaatio on nostanut tuotteiden ja palvelujen hintoja. Keskuspankki on hillinnyt inflaatiota rahapolitiikkaa nostamalla ohjaukorkoa. Sen lisäksi kunnille kertyy lisämenoja ukrainalaisten turvapaikan hakijoiden palveluiden järjestämisestä. On myös huomioitava Suomen turvallisuustilanteen muuttumisen myötä mahdolliset hybridi- ja kyberturvallisuusuhat sekä informaatiovaikuttaminen.

Kunnan ja toimintansa aloittaneen hyvinvointialueen palvelujen yhdyspintatyö on käynnistymässä. Kunnan toimivan roolin löytäminen terveyden edistämisen yhdyspinnassa on erittäin tärkeää. Kuntapalveluissa usean palvelun järjestämisen laajuutta tarkastellaan ikäryhmittäin, ja jokaiselle ikäryhmälle pyritään kohdentamaan oikeat ja oikea-aikaiset palvelut.

Pääministeri Sanna Marinin hallitus linjasi kevään 2021 puoliväliriihessä TE-palveluiden siirrosta paikallistasolle. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Kuntien on sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta sekä ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä. Palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025. Pohjois-Karjalan kunnat ovat käynnistäneet TE-uudistuksen valmistelu- ja selvitystyön yhteistyössä Joensuun kaupungin johdolla.

Investoinneissa oleellista on uudis- ja korvaavien investointien suunnitelmallinen toteuttaminen 1–2 M€:n vuositasolla, jolloin merkittävää korjausvelkaa ei synny ja poistojen määrä pysyy hallittuna.

Uudet työpaikat eivät synny julkiselle sektorille, joten olennaista on turvata yritysten toimintaedellytykset siten, että olemassa olevat työpaikat säilyvät ja uusia syntyy. Tätä turvaa kunnan ja Business Joensuu Oy:n välinen sopimus, jolla kunta hankkii yritysten neuvonta- ja ohjauspalvelut ostopalveluna Business Joensuulta. Haaste sekä julkisella että yksityisellä sektorilla on ja tulee olemaan osaavan henkilöstön saatavuus.

Kunta osallistui Suomen Kuntaliitto-konsernin asiantuntijoiden vetämään Kestävä kuntatalous -hankkeeseen, jossa päättäjille tuotettiin ja tuotetaan ajankohtainen tilannekuva kunnan taloudesta päätöksenteon tueksi sekä laaditaan toimenpideohjelma kunnan talouden kestävyydelle. Hankkeessa kartoitetaan myös sopeuttamiskeinoja ottaen huomioon älykkään sopeutumisen elementit. Talouden ja toiminnan hyvällä suunnittelulla ja ennakkoinnilla kunnalla on hyvät eväät selviytyä pitkälle tulevaisuuteen itsenäisenä ja riittävät kuntapalvelut tuottavana kuntana.

Opetustoimessa on tehty luokkakohtaisten oppilasmäärien tarkastelua syntyvyyden näkökulmasta. Oppilasmäärien pienenemisen vuoksi on tarkoituksenmukaista tehdä jo tässä vaiheessa virkarakennetarkastelu.

Kunta-alan viisivuotisen palkkaohjelman 2023-2027 tavoitteena on paitsi palkkausjärjestelmän kehittäminen, myös työvoiman saatavuuden parantaminen erityisesti aloille, joissa on työvoimapula. KVTES:n lisäksi myös kaikilla muilla kunta-alan sopimusaloilla tulee olemaan yhtä kauan kestävä ja samansuuruinen palkkaohjelma. Palkkaohjelma on oma erillinen ohjelmansa, jonka korotukset tulevat vuosittaisten palkankorotusten lisäksi vuosina 2023–2027. Korotukset ovat yhteensä viisi prosenttia. Palkka-ratkaisuilla on suuri merkitys kuntahallinnon kustannuskehitykselle, sillä henkilöstökulut muodostavat jatkossa suurimman kuluerän.

Ilomantsin kunnan talousarvio vuodelle 2023 on 1,7 M€ ylijäämäinen. Taloussuunnitelmavuodet 2024–2025 arvioidaan olevan myös lievästi ylijäämäisiä. Kunnan taseen 31.12.2022 mukainen ylijäämä on 6,5 M€. Kuntien vuoden 2023 lopulliset valtionosuudet määräytyvät vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua ja valtionosuudet oikaistaan takautuvasti vuosina 2024 ja 2025. Talouden kehitystä seurataan ajantasaisesti ja kehityksestä informoidaan kunnanhallitusta ja lautakuntia.

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Laaja koko kunnan riskien arviointi on tehty vuonna 2017 käyttäen apuna kuntaliiton riskienarviointilomaketta. Lomakkeessa on kuvattu riskit ja arvioitu niiden vaikutus ja todennäköisyys sekä vastuuhenkilöt ja tehtävät toimenpiteet. Johtoryhmä käsittelee riskien arviointia vuosittain.

Seuraavassa ovat arviot suurimmista riskeistä ja muut keskeiset johtopäätökset kohteittain:

1. Toimintaympäristö (sisäinen ja ulkoinen) ja toiminnan organisointi

Helmikuussa alkanut Ukrainan sota ja sen myötä levinnyt talouteen vaikuttava epävarmuus näkyvät nopeana hintojen nousuna, jolla on vaikutusta niin kuntalaisten elämään kuin kunnan toimintaan. Muun muassa energian ja polttoaineiden hinnannousulla on välitön vaikutus kuntaan. Kunta seuraa aktiivisesti tilannetta kaikilla tasoilla ja on valmistautunut toimimaan esimerkiksi pakolaisasioissa, mikäli tarve ilmenee.

Iso muutos kunnan kannalta tulee olemaan TE-palvelujen siirtyminen vuoden 2025 alustakuntien hoidettaviksi. TE-palveluissa Ilomantsin kunta ei voi toimia yksin, sillä palvelut itsenäisenä järjestävällä kunnalla on oltava vähintään 20 000 työllistä. Pohjois-Karjalassa lakiuudistus tarkoittaa yhteistoimintamallin rakentamista. Pohjois-Karjalan kunnat valmistelevat asiaa yhdessä.

Kun kaikki sosiaali- ja terveystalvet siirtyivät vuoden 2023 alusta valtionrahoitteisiksi hyvinvointialueen vastuulle, muuttui kunnan talousarvio merkittävästi pienemmäksi. Kunnan kunnallisveroprosentti laski 8,36 %:iin, ja rahoitusperusteena kunnan lasten ja nuorten painoarvo kasvoi.

Kunta teki tilinpäätökseen 2022 pakollisen varauksen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvet kuntayhtymä Siun soten alijäämän kattamiseen ja kirjasi palkkaharmonisaation tilinpäätöksen liitetietoihin voimaantulon 20 §:n perusteella. Kyseisen lainkohta määrittelee kuntayhtymän lakkautushetken velat ja varat siirtyviksi hyvinvointialueen vastuulle.

Kunnan säännöt, ohjeet, vastuut ja tehtävät sekä konsernivalvonta ovat kunnossa ja ajan tasalla. Kunnan hallintosääntö päivitettiin 28.11.2022 valtuuston §:n 41 päätöksellä. Kunnanhallitus hyväksyi kunnan viestintäohjeen kokouksensa 28.2.2022 §:ssä 33. Kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje hyväksyttiin kunnanhallituksen kokouksen 12.12.2022 §:ssä 170.

2. Suunnittelu- ja seurantajärjestelmät

Kuntastrategiaa toteutetaan ohjeilla ja toimenpideohjelmilla. Strategia luo pohjan tavoitteiden asettamiselle. Talouden seuranta- ja raportointijärjestelmät ovat ajantasaiset. Lautakunnat seuraavat talouden toteutumista osastotasolla ja kunnanhallitus koko kunnan osalta.

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit ovat tunnistettavissa, mutta osaan niistä kunta ei voi itse vaikuttaa. Kunta pyrkii jatkuvasti parempaan ennakkointiin ja seurannan tehostamiseen. Talousarviomuutokset ennakoidaan jo osavuositarkastuksen yhteydessä.

Talouteen liittyvät asiat johtamisessa ja toteuttamisessa ovat viime vuosina parantuneet huomattavasti ohjeistuksen ja uusien ohjelmien kautta.

3. Päätöksenteko

Kunnassa on kiinnitetty huomioita päätöksenteon johdonmukaisuuteen ja päätösten viestintään. Asioiden valmistelussa on otettu entistä enemmän huomioon kuntalaisten osallisuus. Esittelytekstien laatijoita on opastettu asioiden riittävän laajaan avaamiseen ja selkeiden päätösehdotusten tekemiseen. Valtuuston kokousten striimaus aloitettiin syksyllä 2022 ja talousarvion investointiosa hyväksyttiin osallistavan budjetoinnin määräraha.

4. Henkilöstö

Henkilöstön riittävyys ja saatavuus ovat muutamaa tehtävää lukuun ottamatta ohjeiden ja strategioiden mukaisella tasolla. Henkilöstön työhyvinvoinnista, turvallisuudesta, perehdyttämisestä sekä työterveyshuollosta huolehditaan voimassa olevien käytäntöjen mukaisesti. Työterveyshuollon järjesti vuonan 2022 Siun Työterveys Oy, jonka kanssa käytiin asiakaskeskustelut kaksi kertaa vuodessa.

5. Tietojärjestelmät

Tietoturva-asiakirjat on päivitetty ja jalkauttaminen työntekijöille on osastoilla aloitettu. Kunnan tietojärjestelmät, laitteet ja muut ict-palvelut hankitaan ostopalveluna yhdessä Pohjois-Karjalan kunnan kanssa omalta yhtiöltä Meita Oy:ltä. Yhtiö vastaa tietojärjestelmien ajantasaisuudesta. Tietoturvallisuus ja käyttöoikeuksien ylläpito on vastuutettu osastoille. Ohjeistus ja lomakkeet ovat kunnossa. Tietotekniset laitteet tilataan myös Meitan kautta. Tietohallinnossa on jatkettu yhteisten ohjelmien käyttöönottoa ja yhtäaikaista päivittämistä sekä yhtäläistetty toimintatapoja ja käytäntöjä.

6. Talous

Kunnan talouden tasapainossa pitäminen edellyttää toimintojen ja palvelutarpeiden jatkuvaa tarkastelua. Kunta on mukana Kestävä kuntatalous -hankkeessa, joka tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi.

Taloudelliset vastuut ovat selvät. Hallintokunnat vastaavat omista palvelutuotannostaan ja hankinnoistaan. Valtionavustukset (ns. lisärahoitukset) haetaan kunnassa asianmukaisesti. Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit ovat kunnossa. Kassojen osalta sekä palkkakirjanpidossa tehdään pistokokeita ja tarkistuksia.

7. Hankinnat

Pohjois-Karjalan hankintatoimi kilpailuttaa kunnan tavara- ja palveluhankinnat hallintokunnan hyväksymiä vaatimuksia ja valintakriteereitä käyttäen. Pienhankinnat kilpailutetaan omana työnä sähköisesti Clouidia-pienhankintaportalissa.

8. Sopimukset ja projektit

Hankintatoimi tekee hankintasopimukset voimassa olevien säännösten ja kilpailutusasiakirjojen mukaisesti. Optioiden käytöstä tehdään eri päätökset.

Kunnalla on käytössä Dynasty 10 -sopimushallinta. Kaikki sopimukset eivät ole järjestelmässä. Kunnan eri hallintokuntien sopimusten sisällöissä ja säilyttämisessä on edelleen kehitettävää. Sopimukset kartoitetaan ja ohjeistetaan uudelleen EU:n tietosuojasetuksen mukaiseksi.

Kunnanhallitus on antanut talousarvion täytäntöönpano-ohjeita antaessaan myös projektiohjeet. Projektien etenemistä seurataan talousarvion seurannan yhteydessä.

9. Omaisuuks

Omaisuuksien hoidon osalta kunnanhallitus on määritellyt turvatasot. Kiinteistöjen kuntoarviot laaditaan aina ennen kunnossapitokorjauksia. Kunta on asettanut tavoitteekseen tarpeettomista rakennuksista ja kiinteistöistä luopumisen. Kulunvalvonta niissä kiinteistöissä, joissa siihen on tarve, on kunnossa.

Investointisuunnitelma päivitetään vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä. Omaisuuksien valvonta/ inventoinnit tarkastellaan vuosittain.

2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Hallintosäännön 10 luvun mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallitus ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmällisen toimintatavan sekä valvoo sen toimeenpanoa ja tuloksellisuutta. Kunnanvaltuusto on 17.9.2018 §:ssä 30 hyväksynyt Ilomantsin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kunnanhallitus on päivittänyt sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeen kokouksensa 12.12.2022 § 170 päätöksellä.

Toimintakertomuksessa tulee selvittää, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa ja kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää taloussuunnittelukaudella.

Lautakunnilla on velvollisuus valvoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa. Johtavien viranhaltijoiden velvollisuus on toimeenpanna sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vastuualueillaan ja raportoida kirjallisesti lautakunnalle ja kunnanhallitukselle.

Kunnanjohtaja ja toimialajohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaan.

Kunnassa on noudatettu voimassa olevaa lainsäädäntöä ja hyvää hallintotapaa. Kunnanvaltuuston ja muiden hallintokuntien päätöksistä ei ole tällä hetkellä meneillään olevia valitusprosesseja.

Tavoitteiden toteutumista on seurattu talouden seurannan yhteydessä. Hallintokunnat ovat seuranneet taloutta taloushallinnon ohjelmien avulla kuukausittain. Myös lautakunnille on annettu taloustiedot kokouksittain. Tarkempi talousarvion ja tavoitteiden seuranta on tehty osavuosisikatsauksen valmistelun yhteydessä, jolloin on ennakoitu myös loppuvuoden toteutumaa sekä tehty tarvittavat talousarviomuutokset. Valtuuston asettamat tavoitteet ovat keskeisiltä osiltaan toteutuneet.

3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
TOIMINTATUOTOT	4 710	4 865
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	28	43
TOIMINTAKULUT	-45 028	-42 844
TOIMINTAKATE	-40 290	-37 936
VEROTULOT	19 051	19 188
VALTIONOSUUDET	23 420	22 602
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
KORKOTUOTOT	0	0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	465	345
KORKOKULUT	-135	-85
MUUT RAHOITUSKULUT	-224	-9
VUOSIKATE	2 288	4 104
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 123	-3 703
TILIKAUDEN TULOS	1 165	401
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	11	43
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 176	444

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	10,5	11,4
Vuosikate/Poistot, %	204	111
Vuosikate euroa/asukas	509	883
Asukasmäärä	4 492	4 646

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
 = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
 = 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/asukas
 = Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022		2021	
	1 000 €		1 000 €	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	2 288		4 104	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-734	1 553	485	4 589
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0			
INVESTOINTIMENOT	-684		-520	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	0		0	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	0	-684	-13	-507
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		869		4 082
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-3	-3	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0		0	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 131	-1 131	-1 481	-1 481
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	432		0	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	0		2	
SAAMISTEN MUUTOS	143		-30	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	1 353	1 927	-16	-45
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		793		-1 526
RAHAVAROJEN MUUTOS		1 663		2 556
	31. 12.	9 912	8 249	
	1. 1.	8 249	5 693	2 556
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €		9 797		9 341
Investointien tulorahoitus, %		334,5		789,20
Laskennallinen lainanhoitokate		2,33		3,90
Kassan riittävyys, pv		77		67
Asukasmäärä		4 492		4646

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Investointien tulo-rahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut}$

3.3 Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2 021	VASTATTAVAA	2022	2 021
	milj. €	milj. €		milj. €	milj. €
PYSYVÄT VASTAAVAT	28	29	OMA PÄÄOMA	27	26
Aineettomat hyödykkeet	2	2	Peruspääoma	20	20
Muut pitkävaikutteiset menot	2	2	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6	6
Aineelliset hyödykkeet	13	14	Tilikauden yli-/alijäämä	1	0
Maa- ja vesialueet	4	4			
			POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Rakennukset	8	8	VARAUKSET	1	1
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1	1	Poistoero	0	0
Koneet ja kalusto	0	0	Vapaaehtoiset varaukset	1	1
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	0	1	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset	13	13	Muut pakolliset varaukset	0	1
Osakkeet ja osuudet	12	12			
Muut lainasaamiset	1	1	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1	0
Muut saamiset	0	0	Valtion toimeksiannot		
	0		Muut toimeksiantojen pääomat	1	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0			
Valtion toimeksiannot			VIERAS PÄÄOMA	11	11
Muut toimeksiantojen varat	0	0	Pitkäaikainen	6	7
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6	7
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11	10	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Vaihto- omaisuus	0	0	Muut velat ja liittymismaksut	0	0
Aineet ja tarvikkeet	0	0	Siirtovelat	0	0
Ennakkomaksut			Lyhytaikainen	5	4
Saamiset	1	1	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1	1
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainasaamiset	0	0	Saadut ennakot	0	0
Siirtosaamiset	0	0	Ostovelat	1	1
Lyhytaikaiset saamiset	0	1	Muut velat	0	0
Myyntisaamiset	1	1	Siirtovelat	3	2
Lainasaamiset	0	0			
Muut saamiset	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	40	39
Siirtosaamiset	0	0			
Rahoitusomaisuus ja arvopaperit	2	4	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Osakkeet ja osuudet	0	0	Omavaraisuusaste, %	70,8	69,8
Muut arvopaperit	2	4			
Rahat ja pankkisaamiset	7	4	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	23,2	23,0
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	7 731	6 555
VASTAAVAA YHTEENSÄ	40	39	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 721	1 411
			Lainakanta 31.12., 1000 €	6 880	8 011
			Lainakanta 31.12., €/asukas	1 532	1 724
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	8 857	8 011
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	1 972	1 724
			Lainasaamiset, 1000 €	1 017	1 017
			Asukasäärä	4 492	4 646

Taseen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat euroa/asukas

= Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymissä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu kainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

3.4 Kokonaistulot ja -menot

Kunnan kokonaistulot- ja menot

TULOT		MENOT	
Toiminta	milj. €	Toiminta	milj. €
Toimintatuotot	5	Toimintakulut	46
Verotulot	19	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	23	Korkokulut	
Korkotuotot		Muut rahoituskulut	
Muut rahoitustuotot		Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
		- Pakollisten varausten lis. (+),	
Pysyvien vastaavien		väh. (-)	
hyödykkeiden luovutusvoitot			
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointi-		Investointimenot	1
menoihin			
Pysyvien vastaavien hyödyk-		Rahoitustoiminta	
keiden luovutustulot		Antolainasaamisten lisäys	
Rahoitustoiminta		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1
Antolainasaamisten vähennys		Oman pääoman vähennys	1
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Kokonaistulot yhteensä	47	Kokonaismenot yhteensä	48

Täsmäytys:

Kokonaistulot-Kokonaismenot = 47 647 - 47
912=-265

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 1663 - 1927 = -265

4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernirakenne

Ilomantsin kunnalla on välitön määräysvalta seuraavissa yhtiöissä:

As. Oy Ilomantsin Leppärinne
 As. Oy Naarvantalo
 Ilomantsin Lämpö Oy
 Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy
 Ilonet Oy
 Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalo
 Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot
 Kiinteistö Oy Taistelijan Talo
 Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskus

Ilomantsin kunta oli vuonna 2022 jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:
 Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä – Siun sote
 Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
 Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Kuntalain 114 §:n mukaan kuntakonsernin tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseen konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen tytäryhteisöt. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain mukainen määräysvalta. Konsernitilinpäätökseen on yhdistettävä myös kunnan osuus niistä kuntayhtymistä, joissa kunta oli jäsenenä vuonna 2022.

Kunnalla on yhdeksän tytäryhtiötä. Näistä kunnan 100-prosenttisesti omistamia on kolme: Ilonet Oy, Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy ja Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot. Enemmistöosakkaana kunta on kuudessa osakeyhtiössä. Kunnalla on omistusta myös yhdessä osakkuusyhtiössä, Kalevanpirtti Oy:ssä, jonka enemmistöomistaja on Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseura.

4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Ilomantsin kunta uudisti konserniohjeensa vuonna 2018. Konserniohjeen mukaisesti omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Annettu konserniohje on omistajaohjauksen keskeinen väline.

Konserniohje luo puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Se muun muassa yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa konsernin johtamisen edellytyksiä tavoitteenaan kokonaisuuden johtaminen yhtenäisin periaattein. Kunta asettaa vuosittain toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet määräysvallassaan oleville yhtiöille ja osallistuu kuntayhtymien ohjaamiseen yhtymien perussopimusten mukaisesti.

Kunta saa kuntayhtymien valtuustoihin asukasluokkaan vastaavan paikkamäärän, hallituspaikat käytännössä jyvittyvät poliittisin ja kuntakoon mukaisin periaattein. Kuntayhtymien toiminnan ohjaus toteutuu paitsi hallintoelinten kautta, myös osallistumalla kokouksiin. Tällaisia ovat muun muassa kuntajohtajakokoukset maakuntaliitossa ja Siun soten omistajaohjauskokoukset.

4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä (omistusosuus 3,5 %)

Kuntayhtymän koulutustehtävä käsittää lähes kaikki ammatillisen koulutuksen koulutusalat. Oppilaitosverkosto on maakunnallisesti kattava. Kuntayhtymän vuoden 2022 tulos on ylijäämäinen 71 629,35 €.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä (omistusosuus 3,39 %) Kuntayhtymän ydintoiminnot ovat erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelut. Kuntayhtymän kunnalle konsernitilinpäätöstä varten ilmoittama tulos vuodelta 2022 on 39 641 065 € alijäämäinen. Tilinpäätöstietoja tarkennetaan tarvittaessa, kun kuntayhtymän hallituksen allekirjoittama tilinpäätös on kunnan käytössä.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto (omistusosuus 4,29 %)

Kuntayhtymällä on maakunnan aluesuunnittelu-, aluekehitys- ja edunvalvontatehtävä. Kuntayhtymän kautta suunnataan EU-rakennerrahasto- ja valtionrahoitusta maakunnan hankkeisiin. Kuntayhtymän tulos vuodelta 2022 on ylijäämäinen 104 209,87 €.

Tytäryhtiöiden vuokra-asunnot

Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratilat (kuntaomistus 100 %)

Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratilat on kiinteistöosakeyhtiö, jonka perustehtävä on tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja Ilomantsin kunnan alueella. Yhtiön hallussa on 278 asuinhuoneistoa, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 15 819 m².

Yhtiön haasteena on vuokra-asuntokannan mitoittaminen pienentyvää tarvetta vastaavaksi. Tätä varten yhtiö on purkanut kaksi kerrostaloa: Ilohaka-nimisen kerrostalon osoitteessa Kansantie 4 ja Vuokrakannel 1 -nimisen talon osoitteessa Kanneltie 3. ARA avustaa purkamisavustuksilla talojen purkamista. Purettujen kerrostalojen poistamaton tasearvo, yhteensä 394 495,64 €, heikensi yhtiön tulosta. Lisäksi yhtiö kirjasi luottotappiota maksamattomista vuokrista 55 070,15 €. Yhtiön tilikauden tulos oli -216 189,55 € ja sillä oli vuoden lopussa rahalaitoslainoja 2 908 248 €.

Ilomantsin Vanhustentuki ry:n asuntojen liittäminen Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratiloihin etenee sen jälkeen, kun yhdistyksen tilinpäätös ja kiinteistöarvio valmistuvat. Yhdistyksen liittäminen vuokratiloyhtiöön tuli ajankohtaiseksi yhdistyksen todettua, ettei se selviä taloudellisista velvoitteistaan. Kunnanhallitus on päättänyt yhdistymisselvityksen laatimisesta kokouksensa 25.4.2022 §:ssä 60. Kunnan intressi ratkaisun hakemiseen yhdistyksen talousvaikeuksiin juontuu kunnan vuosina 2004 ja 2014 yhdistykselle myöntämään lainaan ja takaukseen yhdistyksen lainalle. Kunta kirjaa omassa tilinpäätöksessään yhdistyksen kunnalta saaman luoton pääoman 82 600,25 € ja yhdistyksen kunnalle maksamattomat 22 335,52 €:n vesi- ja jätevesimaksut luottotappioiksi.

Vanhustentuen asuntojen yhdistäminen vuokratiloihin tuo hallinnollisia säästöjä ja toimintavarmuutta, mutta yhtiön on jatkettava asuntojen määrän sopeuttamista tarpeeseen myös tulevana vuosina.

Asunto Oy Naarvantalo (kuntaomistus 54,72 %)

Yhtiössä on tilikauden tehty tavanomaisia huolto- ja kunnossapitotöitä. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia velkoja ja sen tilikauden tulos on 3,52 €. Yhtiö arvioi toimintansa jatkuvan vakaana tulevana vuosina.

Asunto Oy Ilomansin Leppärinne (kuntaomistus 70,5 %)

Yhtiön hoitokulut ovat ylittyneet huomattavasti talousarvioon verrattuna. Ylitys johtuu sähkön hinnan noususta, jonka johdosta yhtiön tulee varautua huomattaviin hoitovastikkeiden korotuksiin. Yhtiön lämmitysmuoto on vesikiertoinen sähkölämmitys. Tilikauden aikana yhtiössä on suoritettu tavanomaisia huolto- ja kunnossapitotöitä. Tilikauden tulos on -17 853,76 €. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia vierasta pääomaa.

Muut tytäryhtiöt

Ilonet Oy (kuntaomistus 100 %)

Ilonet Oy:llä oli joulukuun 2022 lopussa aktiivisia valokuituliittymiä 1093 kappaletta. Lisäksi 23 taloyhtiötä ovat tilanneet yhtiövastikkeellisen talokaista-tuotteen. Yhtiöllä on operaattori- ja ylläpitopalvelusopimus Cinia Oy:n kanssa. Sopimus pitää sisällään IPTV-palvelut, jotka tuottaa

Maxivision Oy.

Ilonet Oy:llä on viankorjaus- ja kaapelinäyttösopimus JPM Cyberservice Oy:n kanssa, joka käyttää alihankkijanaan Pogostan Tietoverkkopalvelut Oy:tä. Sopimus pitää sisällään myös uusien liittymien käyttöönotot. Keskukseen toimintavarmuutta on parannettu tilikauden aikana hankkimalla laite-tilaan sammutusjärjestelmä. Myös keskuksen toimintavarmuutta on tarkasteltu huomioiden mahdolliset sähkökatkokset.

Yhtiön tilikauden tulos on 24 617,76 €. Vierasta pääomaa yhtiöllä oli vuoden vaihteessa 1 564 640,51 €, josta pitkäaikaista lainaa 1 340 000,00 €. Lainaa on tilikauden aikana maksettu takaisin 120 000,00 €.

Ilomantsin Lämpö (kuntaomistus 94,17 %)

Yhtiö ei ole harjoittanut tilikauden aikana lämmöntuotantoa ja -jakelua omana liiketoimintanaan, vaan sen omistamat kaukolämpöverkosto, kaukolämpölaitteistot ja lämpökeskukset ovat olleet vuokrattuina liiketoimintavuokrasopimuksella Nevel Oy:lle. Vuokrasopimus on voimassa vuoden 2024 loppuun saakka, joten toiminnan odotetaan olevan samankaltaista lähimmän kahden vuoden ajan.

Lämpöyhtiö on sijoittanut liittymismaksut, 906 665,90 €, jotka on kirjattu pitkäaikaiseen velkaan. Yhtiöllä ei ole muita pitkäaikaisia velkoja. Yhtiön tilikauden tulos oli 334 779,18 €, josta yhtiö esittää jaettavan osinkona 120 000 €.

Kiinteistö Oy Taistelijan Talo (kuntaomistus 78,57 %)

Kiinteistö Oy Taistelijan Talo on ollut kesäajan vuokrattuna yrittäjälle, joka on vastannut ravintola- ja näyttelytoiminnasta. Yritys on vuokra-ajallaan vastannut kiinteistön käyttö- ja huoltokustannuksista. Yhtiön tulos on 7 490,56 € alijäämäinen. Yhtiöllä on 50 000,00 €:n pääomalaina Ilomantsin kunnalta. Yhtiö on sopinut vuokralaisen kanssa, että taloa lämmitetään talviaikaan vain yrittäjän käyttötarpeen mukaan ja tuolloin yrittäjä vastaa lämmityskustannuksista.

Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalo (kuntaomistus 71,32 %)

Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalon omistajia ovat Ilomantsin kunta (71,32 %), Visamare Oy (25,4 %) ja Kela (3,28 %). Yhtiön tilikauden tulos on -30 128,92 € ja sillä oli vuoden lopussa 84 927,53 €:n lähipiirisaaminen. Yhtiöllä ei ole lainoja.

Tilikauden aikana yhtiössä toteutettiin korjausmaalauksia konesaumattujen kattojen osalta. Tämän lisäksi yhtiössä toteutettiin tavanomaisia huolto- ja kunnossapitotöitä. Katto- ja muut remontit tulevat lähivuosina nostamaan osakkaiden hoito- ja korjausvastikkeita.

Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskus (kuntaomistus 90,4 %)

Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskus on 90,4 %:n omistusosuudella Ilomantsin kunnan tytäryhtiö. Yhtiön tilikauden tulos on 1640,32 € alijäämäinen. Yhtiöllä oli tilikauden lopussa pitkäaikaista vierasta pääomaa 62 772,00 €.

Kunta teki osakkeiden ostotarjouksen yhtiön pienosakkaille tavoitteenaan yhtiön 100 %:n kuntaomistus ja yhtiön liittäminen toiseen kuntayhtiöön konsernirakenteen tiivistämiseksi. Osakkeenomistajat eivät hyväksyneet tarjousta ja tekivät vastatarjouksen. Kunnanhallitus ei hyväksynyt paikkakunnan hintatason huomattavasti ylittänyttä vastatarjousta ja totesi, ettei yhtiö rakenteen tiivistämisessä Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskuksen osalta edetä ja yhtiö voi jatkaa toimintaansa nykyisellään.

Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy (kuntaomistus 100 %)

Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy:n tulos oli 3920,53 €. Tulos on yhtiölle tavanomainen eikä vuokraus-tilanteessa tapahtunut muutoksia tilikauden aikana. Sekä sähkön että lämpöenergian hinnat nousivat tilikauden aikana merkittävästi ja yhtiö teetätti sähkön kulutukseen alentavia huoltotöitä Savotantien hallissa. Yhtiöllä oli tilikauden lopussa pitkäaikaista lainaa 340 000,00 €.

4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunta on asettanut vuoden 2022 talousarvioonsa yhdeksi tavoitteekseen konsernirakenteen tiivistämisen, mikä käytännössä tarkoittaa muutamien yhtiöiden toiminnan kustannusten karsimista, toiminnan lopettamista tai sulauttamista johonkin toiseen kuntakonsernin yhtiöön.

Riskialttiita yhtiöitä ovat erityisesti pienet asunto-osakeyhtiöt, mikäli niiden energiakustannukset tai korjaustarpeet muodostuvat suuriksi. Asunto Oy Leppärinne on hyvin haasteellisessa tilanteessa: sen asunnot ovat vuokratut, mutta yhtiön sähkölämmityksen kustannukset ovat niin korkeat, etteivät vastikkeet riitä laskuihin.

Kiinteistöyhtiö Kiinteistö Oy Taistelijan Talo on tehnyt talouttaan korjaavia ratkaisuja muuttamalla Taistelijan Talon pääosin kesäajan käyttöön. Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskus puolestaan jatkaa toimintaansa, sillä kunnan ja pienosakkaiden väliset osakekaupat eivät toteutuneet erilaisten hintanäkemyksen takia. Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalon haasteena ovat tulevat korjaukset ja lähes 85 000 €:n lähipiirisaaminen.

Toiminta on ollut vakaata Ilonet Oy:ssä, Ilomantsin Lämpö Oy:ssä ja Kiinteistö Oy Pogostan Vuokraloissa. Ilonet Oy:n kuituliittymien määrä on säilynyt entisellä tasolla ja yhtiö pitää huolta verkon kunnosta. Lämpöyhtiö jatkaa kohtuuhintaisen kaukolämpösopimuksen valmistelua. Ainoana kuntayhtiönä Ilomantsin Lämpö Oy esittää osingonjakamista omistajilleen vuoden 2022 tuloksesta. Kunnan vuokralayhtiö, Kiinteistö Oy Pogostan Vuokralat on sopeuttanut asuntokantaansa paikkakunnan tarpeita vastaavaksi purkamalla kaksi kerrostaloa, joiden purkamiseen se on saanut ARA:n täysimittaiset purkuavustukset. Uutena asuntokantana yhtiö saa hallinnoitavakseen taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneen Ilomantsin Vanhustentuki ry:n asuntokannan.

Sekä kunnanhallitus että kunnan omistajaohjaus- ja elinvoimajaosto ovat ohjeistaneet yhtiöitä riskien välttämiseksi ja kuntakonsernin kannalta parhaiden ratkaisujen saavuttamiseksi. Riskien arvioinnissa käytettävissä olleet tiedot perustuvat edellä esiteltyjen yhtiöiden tilinpäätöksiin ja yhtiöiden edustajien kanssa käytyihin keskusteluihin.

Kunnan panostusta tarvitaan jatkossakin Taistelijan Talo Oy:ssä ja muissakin museaalisissa kohteissa, esimerkiksi Möhkön ruukkimuseolla. Näiden kohteiden arvo näkyy kulttuurimatkailun edistjänä ja kunnan elinvoimana, ja siten kunnan osallistuminen ylläpitoon on perusteltua.

Kunnan 100 %:sesti omistamissa tytäryhtiöissä riskit ovat kohtuulliset. Yhtiöt ovat lyhentäneet pitkäaikaista velkaansa suunnitellusti ja kokonaissuunta on konsernin kannalta oikea.

Kuntayhtymistä Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden Kuntayhtymä Siun soten kunnille ilmoittaman tilinpäätöstiedon mukaan kuntayhtymän tulos on 39 641 065,00 M€ alijäämäinen. Kuntayhtymä purkautuu toiminnan siirryttyä vuoden 2023 alusta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle. Ilomantsin kunnan osuus ja lisälasku kuntayhtymän alijäämästä on 1 533 971 €. Kunta merkitsee Siun soten kuntayhtymän palkkaharmonisaation tilinpäätöksensä 2022 liitetietoihin lakkautuvan kuntayhtymän varojen ja velkojen siirtyessä voimaanpanolain 20 §:n perusteella Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vastattaviksi.

4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ilomantsin kunta on uusinnut konserniohjeensa marraskuussa 2018. Kunnanvaltuuston antama ohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Ohjeen mukaisesti kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Myös kunnan määräysvallassa olevat säätiöt kuuluvat konserniohjauksen piiriin. Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat osaltaan valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina. Määräysvalta merkitsee kunnan mahdollisuutta ohjata tytäryhteisöjen toimintaa.

Kunnanvaltuuston tehtävänä kuntakonsernissa on päättää omistajapolitiikasta, hyväksyä omistajaohjauksen periaatteet, toimia kuntakonsernin toiminnan ylläpitäjänä ja hyväksyä koko kuntakonsernia koskevat tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa.

Kunnanhallituksen tehtävät kuntakonsernissa on määritelty hallintosäännössä.

Kunnanhallitus:

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,
4. antaa valtuustolle kaksi kertaa vuodessa raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää tarvittaessa ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.

Kunnanhallituksen alaisuudessa toimii omistajaohjaus- ja elinvoimajaosto, joka seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle sekä antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kunta on kiinnittänyt vuodesta 2019 alkaen erityistä huomiota konserniriskeihin ja - ohjaukseen. Kunnan hallintosääntö ja uudistettu konserniohje toimivat selkeinä työkaluina konserniohjauksessa. Kunnan omistajaohjaus- ja elinvoimajaosto ja kunnanhallitus ovat saaneet ajantasaista tietoa konserniyhtiöiden ja yhteisöjen tilanteista.

Kuntalain (410/2015) § 115 mukaan toimintakertomuksessa on annettava tietoja myös sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kuntalain 116 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Kaikki tytäryhteisöt ovat toimittaneet tietonsa, joskin osalla tytäryhtiöitä on edelleen ollut viiveitä raportoinnissa.

4.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

4.6.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma	2022	2021
Toimintatuotot	38 493 486,16	33 518 870,16
Toimintakulut	-77 326 188,63	-71 791 424,45
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	-8 174,18	-4 766,18
Toimintakate	-38 840 876,65	-36 277 320,47
Verotulot	19 051 137,23	19 187 830,67
Valtionosuudet	23 419 857,00	22 601 620,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-154 877,33	361 551,03
Korkotuotot	32 655,74	40 998,84
Muut rahoitustuotot	404 592,01	567 448,56
Korkokulut	-240 386,97	-182 125,00
Muut rahoituskulut	-351 738,11	-64 771,37
Vuosikate	3 475 240,25	5 873 681,23
Poistot ja arvonalennukset	-2 749 941,77	-4 889 276,45
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 646 545,44	-4 824 172,66
Omistuksen eliminointierot	0,00	-0,74
Arvonalentumiset	-103 396,33	-65 103,05
Satunnaiset erät	-55 070,15	17 345,88
Tilikauden tulos	670 228,33	1 001 750,66
Tilinpäätössiirrot	7 618,49	-16 363,47
Tilikauden verot	-56 303,49	-111 690,41
Laskennalliset verot	-60 985,93	-14 290,14
Vähemmistöosuudet	35 180,68	15 470,74
Tilikauden yli (alijäämä)	595 738,08	874 877,34
Toimintatuotot/Toimintakulut %	49,8	49,5
Vuosikate/poistot, %	126	120
Vuosikate, €/asukas	774	1264
Asukasmäärä 31.12.	4492	4 646

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista
= 100 * Vuosikate / (Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Vuosikate euroa/asukas
= Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

4.6.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelma	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 475 240,25	5 873 681,23
Satunnaiset erät	-55 070,15	17 345,88
Tilikauden verot	-56 303,40	-111 690,41
Tulorahoituksen korjaukset	756 594,46	-23 294,41
	4 120 461,06	5 756 042,29
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 096 081,70	-1 774 568,75
Rahoitusosuudet investointeihin	32 949,84	25 096,89
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	116 137,96	42 950,81
	2 173 467,17	4 049 521,24
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainsaamisten lisäykset	-3 249,47	-1 474,59
Antolainsaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 463 531,34	1 336 027,49
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 844 945,70	-2 236 310,55
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-333 617,15	-143 336,87
Oman pääoman muutokset	-17 983,23	-218 503,23
Muut maksuvalmiuden muutokset	567 613,42	-207 787,28
	-168 650,79	-1 471 385,03
Rahavarojen muutos	2 004 816,38	2 578 136,21
Rahavarat 31.12.	13 872 281,23	11 867 464,85
Rahavarat 1.1.	11 867 464,85	9 289 328,64
	2 004 816,38	2 578 136,21
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	11097	3 730
Investointien tulorahoitus, %	168,4	335,7
Laskennallinen lainanhoitokate	1,4	2,3
Kassan riittävyys, pv	62	57

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

= *Toiminnan ja investointien rahavirta* -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

4.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	1 000 €	1 000		1 000 €	1 000
PYSYVÄT VASTAAVAT	35 324	36 125	OMA PÄÄOMA	24 461	23 827
Aineettomat hyödykkeet	952	952	Peruspääoma	19 617	19 617
Aineettomat oikeudet	182	114	Säätiöiden ja yhd. Peruspääoma	2	2
Muut pitkävaikutteiset menot	770	839	Arvonkorotusrahasto	117	117
Aineelliset hyödykkeet	31 265	32 204	Muut omat rahastot	1 442	1 435
Maa- ja vesialueet	4 205	3 997	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 687	1 781
Rakennukset	24 817	25 627	Tilikauden yli-/alijäämä	596	875
Kiinteät rakenteet ja laitteet	68	294			
Koneet ja kalusto	1 009	957	VÄHEMMISTÖOSUUDET	392	426
Muut aineelliset hyödykkeet	181	188			
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	984	1 141	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0
Sijoitukset	3 107	2 968	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Osakkeet ja osuudet	2 889	2 753			
Muut lainasaamiset	0	1	PAKOLLISET VARAUKSET	985	226
Muut saamiset	218	214	Eläkevaraukset	4	4
			Muut pakolliset varaukset	981	223
TOIMIEKSIANTOJEN VARAT	269	261			
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	728	299
VAIHTUVAT VASTAAVAT	19 715	15 990			
Vaihto- omaisuus	197	301	VIERAS PÄÄOMA	28 742	27 598
			Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	16 630	17 051
Saamiset	5 646	3 822	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	994	963
Pitkäaikaiset saamiset	4	63	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	2 017	2 280
Lyhytaikaiset saamiset	5 642	3 758	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	9 103	7 304
Rahoitusarvopaperit	3 281	4 949	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	55 308	52 376
Rahat ja pankkisaamiset	10 591	6 918	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
			Omavaraisuusaste, %	45	46,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ	54 356	52 376	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	35,4	35,6
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 283	2 656
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	731	572
			Konserni lainat, €/asukas	4 151	4 161
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	18 647	19 331
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	22 298	21 409
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	4 964	4 558
			Lainasaamiset, 1000 €	0	1
			Asukasmäärä	4 492	4 646

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Konsernin lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Konsernin lainat, euroa/asukas

= Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoiuksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Konsernin henkilöstömäärä

Toimintakertomuksessa on suositeltavaa esittää kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä

5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle tilikauden 2022 ylijäämäisen 1 175 691,13 €:n tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- 1 175 691,13 M€ tulos lisätään kunnan yli-/alijäämätilille.

6 Talousarvion toteutuminen

6.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2022	Toteutuma
Vaikuttavuus ja palvelukyky	Palvelujen järjestäminen	Asiakastyytyväisyyskyselyt: kunnan hoidossa olevien tie-, katu- ja yleisten alueiden kunnossapito	70 % vastaajista tyytyväisiä	Kyllä
	Toimiva asiointiliikenne Kylätoiminta	Asiointiliikenne Kylätoimikuntien avustukset	Asiointi 1 krt/viikko Perusavustus jokaiselle hakijakylälle	Kyllä Kyllä
	Luontaisille vahuuksille perustuva yritystoiminta	Omistajanvaihdoksissa opastetut yritykset	5 yritystä/vuosi	Kyllä (12)
		Yrityskontaktit	80 asiakasta 200 aktiviteettia	Kyllä (125) Kyllä (236)
	Veden laatu (talousvesi, allasvesi)	Täyttää laatuvaatimukset	Täyttää raja-arvot	Kyllä
	Rakennuslupa	Joustava ja sujuva prosessi	Lupapäätös 3 kuukauden jälkeen hakemuksen jättämisestä	Kyllä
	Ruokapalvelun toimivuus	Ruokapalveluiden tehokas organisointi ja toiminta	Organisaatorakenne selvitetty ja ratkaistu vuoden 2022 loppuun mennessä	Kyllä
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2022	Toteutuma
Resurssien hallinta	Tasapainoinen ja joustava talous	Ylijäämä	Vähintään 5 M€	Kyllä
	Kehittämishankkeet	€/asukas	Vähintään 15 €/asukas	Ei (11,29 €)
	Toiminnan tehokkuus ja taloudellisuus	Palvelujen kustannukset	Vastaavanlaisten kuntien keskitaso	Tietoa ei ole saatavilla vuodelta 2022
	Henkilöstöresurssien varmistaminen	Avoimet virat/toimet	=> vähintään 1 kelpoinen hakija/avoin tehtävä	Ei
		Ennenaikaiset eläköitymiset	Alle 1 % vakinaisista	Kyllä
	Kuntaimago/Kiinnostava työnantaja	Kelpoiset työntekijät	>95 %	Kyllä
	Kiinnostava kunta	Positiivinen julkisuus	vähintään kerta/kk	Kyllä
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2022	Toteutuma
Osaaminen ja henkilöstö	Osaaminen ja henkilöstön työhyvinvointi	Sairauspoissaolot	< 10 pv (työpäivää)	Ei
		Työhyvinvointikysely	Hyvä (3)	Kyllä
		Kehityskeskustelut	100 % kahden vuoden aikana (2021–2022)	Ei

		Palkitseminen ryhmissä ja yksilöinä	yksi ryhmä/kunta ja yksi työntekijä/osasto	Kyllä
		Työterveyshuolto netto/työntekijä	Enintään 250 €	Kyllä
		Täydennyskoulutus	1 pv/työntekijä	Kyllä
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2022	Toteutuma
Prosessit ja rakenteet	Kunnallisen demokration toimivuus	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyön itsearviointi	> 3	Kyllä
	Edunvalvonta	Maakunnallisissa tehtävissä	> 4 luottamushenkilöä	Kyllä
		Yhteiskuntasuhteet	Kontaktit > 5 tahoa	Kyllä
		Tiestön kunto	Ympärivuotinen kunnossapito	Kyllä
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2022	Toteutuma
Hyvinvoinnin edistäminen	Työllisyyden edistäminen	Työllistämismallien kehittäminen	Toimiva asiakasprosessi	Kyllä
		Kunnan palkkatukityöllistäminen	Vähintään 20 htv	Kyllä
	Ikäihmisten aktiivisuus ja toimintakyky	Osallistuva budjetointi/vanhus- ja vammaisneuvosto	Neuvosto päättää talousarviovuoden määrärahansa käytön ja tekee esityksiä seuraavan vuoden talousarviokseen	Kyllä
		Kotona asuvien yli 75 vuotiaiden määrä	Vähintään 92 %	Ei (91 %)
	Nuorten harrastustoiminta	Harrastustoiminnan tarjonta	Jokaisella nuorella on vähintään yksi harrastus	Ei/Kyllä Tieto on vaikeasti mitattavissa.
	Perhekeskus- ja kohtaamispaikkatoiminta	Kohtaamisten tarjoaminen yhdessä kumppaneiden kanssa	10 tapahtumaa/kohtaamista/vuosi	Kyllä (27)
	Aktiiviset ja hyvinvoivat kuntalaiset	Kansalaisopiston kurssit	Tunti/asukas	Ei (0,96)
		Järjestöavustusten saajat	Matalan kynnyksen toiminnan tukeminen	Kyllä
		Monipuoliset liikuntamahdollisuudet	Kunnossa olevat liikuntapaikat ja reitit	Kyllä
		Nuorten osallisuus/nuorisovaltuuston toiminta	Vähintään 6 kokousta/vuosi Nuorisovaltuuston edustaja substanssilautakunnissa	Kyllä

6.1.1 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Konsernijohdolle asetetut tavoitteet

Kunta on 2018 hyväksytyssä strategiassaan määritellyt kunnan omistajaohjauksen päälinjaksi, että kunnan omistamien yhtiöiden omistajaohjaus on jämäkkää ja tavoitteellista. Kuntayhtiöiden ja -yhteisöjen hallitusten jäsenillä pitää olla yhtiöiden toimialaan liittyvää kokemusta ja osaamista, jota hyödynnetään yhtiöiden päätöksenteossa.

Valtuuston 26.11.2018 §:ssä 45 hyväksymän konserniohjeen mukaan valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä.

Kunnanvaltuuston 28.11.2022 §:ssä 41 hyväksymässä kunnan hallintosäännössä on määritelty konsernijohto, sen tehtävät ja toimivallan jako. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanhallituksen omistajaohjaus- ja elinvoimajaosto sekä kunnanjohtaja ja tarvittaessa muut johtoryhmän jäsenet.

Omistajaohjaus- ja elinvoimajaosto on seurannut yhtiöiden vuoden 2022 tavoitteita ja niiden toteutumista kokouksissaan 17.3.2022, 8.9.2022 ja 10.1.2023. Kunnanhallitus on antanut konserniohjausta ja asettanut ehdokkaitaan eri yhtiöiden ja yhteisöjen hallituksiin.

Tytäryhteisöille kunnan talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kaikille konserniyhtiöille ja -yhteisöille asetettu yhteinen talouden tavoite on tilikauden positiivinen tulos. Ilomantsin kunnan tyttäristä neljä saavutti tavoitteeksi asetetun ylijäämäisen tuloksen. Yhtiöistä viisi ei päässyt asetettuun tulostavoitteeseen. Tytäryhtiöiden tavoitteiden saavuttaminen on kuvattu tilinpäätöksen luvussa neljä.

6.1.2 Kunnanvaltuusto

Toiminta-ajatus

Tehtävä sisältää kunnanvaltuuston toiminnan ja siitä aiheutuvat menot ja tulot.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Kunnanvaltuusto perehtyi vuoden 2022 seminaareissaan seuraaviin kokonaisuuksiin:

- 25.4.2022 Kestävä kuntatalous -hankkeen aloitusseminaari hybridiseminaarina etänä ja Kalevalasalissa, keskiössä kunnan talouden tulevaisuuden näkymät
- 15.8.2022 valtuustoseminaari hallintosäännöstä ja sen päivittämisestä
- 19.9.2022 valtuutettujen tutustuminen Ilomantsin terveysaseman uudistettuihin tiloihin Toivonlahdessa ja infotilaisuus Joensuun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmasta Kalevalasalissa
- 3.10.2022 kunnan talousnäkymät, kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat, kunnan lakisääteiset hyvinvointitehtävät vuoden 2023 alusta sekä kunnan viestinnän käytännön vastuut ja toteuttaminen
- 7.11.2022 Ilomantsin Vanhustentuki r.y.:n selvitystyön eteneminen yhdistyksen liittämiseksi osaksi Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalojen toimintaa, kunnan toiminta ja talous vuonna 2023, investointiohjelma ja hallintokuntien talousarvioesitykset

Kuva 8. Kunnanvaltuuston kokouksessa 21.2.2022 Mika Purmoselle ojennettiin Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan I luokan mitali kultaristein

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

10 KUNNANVALTUUSTO	TP 2021	TA 2022	TP 2022
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	5 897	5 000	11 181
MUUT TOIMINTATUOTOT	233	0	0
TOIMINTATUOTOT	6 129	5 000	11 181
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-69 645	-42 372	-57 814
PALKAT JA PALKKIOT	-64 007	-39 666	-53 256
HENKILÖSIVUKULUT	-5 638	-2 706	-4 559
ELÄKEKULUT	-4 667	-2 119	-3 974
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-971	-587	-584
PALVELUJEN OSTOT	-23 466	-26 098	-17 666
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 522	-3 200	-2 215
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 718	-1 800	-857
TOIMINTAKULUT	-99 351	-73 470	-78 553
TOIMINTAKATE	-93 221	-68 470	-67 372

Tilivelvolliset

Kunnanhallitus
Kunnanjohtaja Marjut Ahokas

Käyttötalouden toteutuminen

KUNNANVALTUUSTO

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	5 000	0	5 000	11 181	6 181
Toimintakulut	-73 470	0	-73 470	-78 553	-5 083
Toimintakate	-68 470	0	-68 470	-67 372	1 098
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2022					
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					
Vähennykset					
Poistot					
Arvo 31.12.2022					

Kunnanvaltuuston käyttötalouden kustannukset toteutuivat alkuperäistä talousarviota suurempina. Kunnanvaltuuston menot käsittävät myös vaaleista aiheutuneet tuotot ja kulut. Vuonna 2022 pidetyt aluevaalit lisäsivät henkilöstökuluja.

Kuva 9, Kohti hyvinvointialuetta kuntakerros keräsi Ilomantsin kunnantalolle lähes 80 osallistujaa. Tietoa oli tarjolla elintapaohjauksesta, järjestöavustuksista ja sähköisistä sosiaali- ja terveyspalveluista.

6.1.3 Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tärkeimpinä lautakunnan toimintatapoina tehtävänsä täyttämiseksi ovat katselmukset, kuntalaisten kuuleminen, viranhaltijoiden kuuleminen, toimielinten toimintojen tarkastus ja ajantasainen puuttuminen epäkohtiin.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	TP 2022
TOIMINTATUOTOT			
MYYNNTITUOTOT	160	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	35	0	0
TOIMINTATUOTOT	195	0	0
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-6 541	-7 066	-8 179
PALKAT JA PALKKIOT	-6 320	-6 801	-7 927
HENKILÖSIVUKULUT	-221	-265	-251
ELÄKEKULUT	-202	-209	-232
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-18	-56	-19
PALVELUJEN OSTOT	-17 949	-18 788	-17 489
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-255	-500	-54
MUUT TOIMINTAKULUT	-78	-200	-86
TOIMINTAKULUT	-24 823	-26 554	-25 808
TOIMINTAKATE	-24 628	-26 554	-25 808

Tilivelvolliset

Tarkastuslautakunta

Tavoitteet

Määrätavoitteet	TP2020	TP2021	TP202
Tilintarkastajan lakisääteiset tarkastuspäivät	10	10	10
Kokousten määrä	8	7	10
Työjaoston kokoontumiset	1	2	0
Kuntalaisten kuuleminen	> 30	> 30	> 30
Katselmukset	0	0	2
Viranhaltijoiden kuuleminen	2	5	15

Toimenpiteet

1. Kuntalaisten kuuleminen

Turuilla ja toreilla

2. Päätösten ajantasainen seuranta ja epäkohtiin puuttuminen

Toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat jne. seuraaminen

3. Asioiden valmistelu työjaostossa

Ei ole erillistä työjaostoa

4. Hallinnonalojen ja tulosyksiköiden johtajien kuuleminen

Kuulimme kj, sivistys-, kuntaympäristö- ja konserniyhtiöiden edustajat sekä ajankohtaiskatsauksen sosiaali- ja terveystoimelta

5. Katselmukset toimintayksiköissä

Vierailimme yläasteella ja päiväkodissa

6. Lautakunnan jäsenten kouluttaminen

Teams-koulutus 17.3.2022

Käyttötalouden toteutuminen

TARKASTUSLAUTA- KUNTA

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-26 554	0	-26 554	-25 808	746
Toimintakate	-26 554	0	-26 554	-25 808	746
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2022					
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					
Vähennykset					
Poistot					
Arvo 31.12.2022					

Tarkastuslautakunnan käyttötalouden kustannukset toteutuivat vähän arvioitua pienempinä palvelujen ostojen ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen osalta.

6.1.4 Kunnanhallitus

Toiminta-ajatus

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä. Kunnanhallituksen alaisena toimivat palvelukokonaisuudet tuottavat laadukkaita ja ajantasaisia palveluita sisäisille ja ulkoisille asiakkaille. Elinvoima- ja maaseutupalvelut tukevat ja kasvattavat yritysten toimintaa. Työllisyyden hoidossa tavoitteena on toimivan asiakasprosessin ja toimijoiden hyvän yhteistyön kautta monipuolinen keinovalikoima työttömyyden vähentämiseen.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Luottamushenkilöstöhallinto

Toimiva luottamushenkilöhallinto tekee tarvittavat päätökset oikea-aikaisesti selkeän ja johdonmukaisen valmistelun pohjalta.

Työllisyys, elinvoima- ja maaseutupalvelut

Kunta edistää työllistymistä yhteistyössä TE-toimiston ja muiden työllisyyttä edistävien kumppaneidensa kanssa uusia toimintamalleja ja työtapoja hakien. Yrityskentällä tavoitteena on uusien työpaikkojen luominen ja nykyisten työpaikkojen ja palveluiden turvaaminen muun muassa yritysten omistajanvaihdostilanteissa.

Kehittämisen painopisteenä on luonnonvaroihin ja osaamiseen perustuva yrittäjyys. Yrittäjyyttä edistetään luomalla aitoja kilpailuetuja ja turvaamalla yrittäjille maksuttomat ohjaus- ja neuvontapalvelut Business Joensuu Oy:ltä.

Maaseutupalvelut hoitavat maatalousyrittäjien EU- ja kansallisten tukien haku- ja maksatusprosesseja sekä edistävät yhdessä elinvoimatoiminnan kanssa kylätoimintaa sekä maaseutu- ja kausiasumista.

Hallinto-, talous- ja toimistopalvelut

Hallinto-, talous- ja toimistopalvelut tuottavat ajantasaista ja luotettavaa tietoa hallinnon tueksi sekä laadukasta palvelua niin sisäisille kuin ulkoisille asiakkaille tavoitteenaan hyvä hallintokulttuuri ja tasapainoinen talous.

Ruokapalvelu

Kunnan ruokapalvelujen tavoitteena on päivittäisten maistuvien, monipuolisten ja ravitsemuksellisesti oikein koostettujen ateriakokonaisuuksien tuottaminen kunnan omille yksiköille ja Siun sotelle erityisruokavaliot ja -tarpeet huomioiden.

Konserni

Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden ja säätiöiden tehtävänä on tuottaa niille määrätty tai annetut tehtävät tuloksekkaasti kuntakonsernin kokonaisuena huomioiden.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

15 KUNNANHALLITUS	TP 2021	TA 2022	TP 2022
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	2 476 059	2 310 661	2 359 913
MAKSUTUOTOT	24 394	24 000	22 474
TUET JA AVUSTUKSET	201 225	266 831	279 575
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 699	3 050	3 160
TOIMINTATUOTOT	2 705 377	2 604 542	2 665 122
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-2 299 712	-2 434 670	-2 356 872
PALKAT JA PALKKIOT	-1 824 185	-1 928 432	-1 876 537
HENKILÖSIVUKULUT	-475 527	-506 238	-480 334
ELÄKEKULUT	-409 721	-427 204	-416 570
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-65 806	-79 034	-63 764
PALVELUJEN OSTOT	-27 601 072	-29 800 579	-29 491 774
AINEET, TARIKKEET JA TAVARAT	-464 249	-457 726	-451 171
AVUSTUKSET	-1 025 322	-1 236 050	-1 210 139
MUUT TOIMINTAKULUT	-350 838	-422 154	-400 338
TOIMINTAKULUT	-31 741 193	-34 351 179	-33 910 293
TOIMINTAKATE	-29 035 816	-31 746 637	-31 245 172

Tilivelvolliset

kunnanjohtaja Marjut Ahokas

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Valmistautuminen hyvinvointialueeseen tavoitteena toimivat tukipalvelut

Kunta valmistautui hyvinvointialueeseen osallistumalla valmistelutyöryhmiin ja poliittiseen seurantaryhmään, järjestämällä yhdessä hyvinvointialueen valmistelijoiden kanssa yleisötilaisuuksia sekä hankkimalla ravinto- ja laitoshuollon palveluja tuottavan Polkka Oy:n osakkeita.

Kunnan oli luonnollista siirtää vuoden 2023 alusta koko ravinto- ja laitoshuollon tukipalvelutuotanto Polkka Oy:n hoidettavaksi tilanteessa, jossa kunnalla on vain yksi valmistuskeittiö.

2. Yritysten kilpailukyvyyn kasvattaminen tavoitteena olemassa olevien työpaikkojen säilyminen sekä uusien syntyminen

Kunta on tarjonnut paikkakunnan yrittäjille maksuttomat yritysneuvonnan palvelut ostamalla ne Business Joensuu Oy:ltä. Vuoden 2021 loppupuolella päivitetty kunnan ja Business Joensuu Oy:n välinen elinkeino- ja yrityspalvelusopimus on osoittautunut toimivaksi.

Sopimuksen mukaan Business Joensuun tehtävä yhtiönä on synnyttää alueelle uusia yrityksiä, tukea yritysten kasvua, kehittymistä ja kansainvälistymistä sekä houkutella alueelle investointeja ja osajia. Yhtiön palvelujen tehtävänä on tukea yrityksiä niiden elinkaaren eri vaiheissa. Yhtiö palvelee kaikenkokoisia yrityksiä.

Ilomantsin kuntavastaava yritysasiantuntija tuottaa paikalliset palvelut yrityksille sekä toimii yhteyshenkilönä muihin yhtiön asiantuntijoihin ja palveluvalikoimaan. Sovittaessa kuntavastaava tai muu yhtiön edustaja osallistuu myös kuntaorganisaation toimintaan, mikä

Ilomantsissa tarkoittaa asiantuntijajäsenyyttä omistajaohjaus- ja elinvoimajaostossa ja laajennetussa johtoryhmässä. Ilomantsin kuntavastaavana toimi Timo A. Hartikainen.

Yhteistyön kulujen kattamiseksi kunta maksaa Business Joensuu Oy:lle vuosimaksua, jonka suuruus vuonna 2022 oli 24,23 €/asukas.

Yritysneuvontapalvelujen lisäksi kunnan rooli elinvoimatyössä on tonttien ja tilojen järjestäminen yrityksille. Toimitilojen vuokraamisesta vastaa kunnan tytäryhtiö Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy, jonka kaikki teollisuustilat ovat vuokrattuina.

Vuonna 2022 Ilomantsissa toimi 272 yritystä. Listaukseen on otettu mukaan avoimet yhtiöt, kommandiittiyhtiöt, yksityiset elinkeinoharjoittajat, osuuskunnat ja osakeyhtiöt pois lukien asunto-osakeyhtiöt. Listauksessa mukana olevat yritykset kuuluvat ennakoperintärekisteriin. Suurin liikevaihto ja työllistävyys oli kuljetusalalla ja teollisuudessa. Suurin osa yrityksistä oli palvelualan mikroyrityksiä. Uusia yrityksiä perustettiin 12 ja 8 yritystä lopetti toimintansa.

Vuoden aikana Business Joensuu ja kunta toteuttivat Mitä kuuluu -kampanjaviikon, hankeilun, hankintaillan ja matkailuillan. Tilaisuudet kokosivat hyvin osallistujia, esimerkiksi touko-kuussa järjestettyyn hankeiltaan osallistui 29 henkilöä ja marraskuun matkailuiltaan 28. Yhteistyötä tehtiin Ilomantsin Yrittäjät ry:n kanssa ja yrittäjäjuhlaan osallistuttiin marraskuussa. Kunta muisti vuoden ilomantsilaista yritystä ja sen yrittäjiä sekä Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry:n valitsemaa vuoden yksinyrittäjää.

3. Hiilineutraaliuuteen pyrkiminen korkean jalostusasteen teollisen tuotannon sivuvirtojen hyödyntämisellä sekä valokuituverkon käytön tehostamisella

Neova Oy:n tuotannon sivuvirtana syntyvä vesihöyry käytetään kaukolämpöverkkoon. Aktiivihiilitehtaan toiminnan myötä tilanne vielä paranee. Tärkeää on saada lämmöntuotantoon sellaiset sopimukset, joilla tämä hyöty voidaan käyttää asiakkaiden ja ympäristön hyödyksi myös jatkossa.

4. Kumppanuuksien ja edunvalvonnan vahvistaminen

Kunta on hyödyntänyt kumppanuuksiaan aktiivisesti. Yhteistyötä on tehty elinvoimapalveluissa Business Joensuu Oy:n sekä Pohjois-Karjalan kauppakamarin kanssa. Työ- ja elinkeinoasioissa kumppanina ovat toimineet TE-palvelut ja ELY-keskus, joiden kummankin kanssa on haettu keinoja työllisyyden parantamiseksi ja osaavan työvoiman rekrytoimiseksi niin kuntaan kuin yksityiselle sektorille.

Koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoiminnassa kumppaneina toimivat viime vuonna Itä-Suomen yliopisto ja Maaseudun Sivistysliitto. Kunta oli Itä-Suomen yliopiston alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatian tutkimuskohteena Pohjois-Karjalan kuntiin kohdentuneessa Alkuvoima -esiselvityshankkeessa, jossa haetaan älykkään sopeutumisen keinoja väestöään menettäville alueille.

Ilomantsi oli mukana myös Maaseudun Sivistysliiton, Suomen Kuntaliiton ja Itä-Suomen yliopiston Kestävä Maaseutu -hankkeessa, jossa kartoitetaan ja kehitetään osallisuutta alenevan väestömäärän ja ikääntyvän kunnissa.

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton henkilöstöä ja osaamista kunta on hyödyntänyt edunvalvonnan edistämisessä, muuan muassa EU:n oikeudenmukaisen siirtymän JTF-rahaston tulevien rahoituskohteiden esille tuomisessa. Kuntayhtymistä Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverialta kunta hankki henkilöstölleen koulutusta voimassa olevan kumppanuussopimuksen mukaisesti, ja Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystilapalvelujen kuntayhtymä Siun soten sekä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen valmistelijoiden kanssa valmisteltiin siirtymistä hyvinvointialueelle.

Karhufestivaalit ja Villiruokafestivaalit keräsivät koronavuosien jälkeen noin 5500 kävijän yleisön. Myös muu tapahtumatarjonta oli vilkasta. Kunnan tapahtumatoimikunta ideoi ja toteutti kesätorit sekä aloitti kiertävän kylätoripäivän. Ensimmäinen kylätori järjestettiin yhteistyössä Mäkikylien kanssa. Tapahtumapaikkana oli perhehoitokoti Päivikin pihapiiri Issakassa.

Kuva 10. Tapahtumatoimikunnan ideoima ensimmäinen kiertävä kylätoripäivä järjestettiin yhteistyössä Mäkikylät ry:n kanssa Issakassa syyskuussa 2022.

Kuva 11. Torikauden avajaisissa koko kylä juhli teemalla Vauvasta vaariin, mukulasta muoriin.

Kuva 12. Yhdeksättä kertaa järjestetyn Ilo-mantsin Karhufestivaalin tunnelmiin johdettiin perinteisesti moottorisahafanfaarilla.

Kuva 13. Ilo-mantsin kunta esitti kutsun yhteisöllisen joulupuun rakentamiseen. Kuusi koristeltiin säänkestävillä koristeilla.

Ruokapalvelut

Kunnan ruokapalvelun ruuanvalmistus tapahtuu kesällä 2020 avatussa keskuskeittiössä. Kaikki lämmin ruoka valmistetaan keskuskeittiöllä ja pakataan lähtemään eri paikkoihin. Paikkoja on kaikkiaan kahdeksan: Terveyskeskuksen osasto, Toivonlahti, Koivikkola, virastotalon ruokala, toimintakeskuksen päivätoimintaryhmä, Omakoti Onnetar, päiväkotiki Vunukka ja Pogostan yläkoulu. Lisäksi paikan päällä ruokailevat alakoulun ja lukion oppilaat, ja kotipalvelun asiakkaille pakataan kotiin kuljetettava ruoka.

Lounasta valmistetaan arkisin noin 730 annosta ja päivällistä noin 100 annosta. Viikonloppuisin valmistetaan noin 200 lounasta ja noin 100 päivällistä. Lisäksi tehdään aamupalaa ja erilaisia jälkiruokia, välipaloja ja hoidetaan kahvituksia. Tarvitavat erityisruokavaliot valmistetaan tarpeen mukaan ja juhlapyhät huomioidaan ruokalistailla eri tavoin.

Ensimmäisenä aamulla noin klo 7.15 lähtee keittiöltä aamupuuro Vunukkaan ja Koivikkolaan, ja lisäksi muita elintarvikkeita. Ensimmäinen lounasruokaerä lähtee klo 9.00 yläkoululle. Seuraavana klo 9.30 lähtevät matkaan Terveyskeskuksen, Toivonlahden, Viraston ja päivätoiminnan ruuat. Viimeisessä kuormassa klo 10.00 lähtevät Vunukan ja Koivikkolan ruuat.

Klo 11.30 kuljetus kääntyy toisin päin ja keittiölle saapuu pesuun eri paikoista ruuankuljetusastiat niin, että ne ovat takaisin keskuskeittiöllä viimeistään 12.45. Päivällisruoka lähtee noin klo 14.40 ja se menee Terveyskeskukselle, Koivikkolaan, Omakoti Onnettareen ja Toivonlahteen.

Maaliskuussa tuli ruokapalveluun sen verran muutosta, että terveyskeskus siirtyi kokonaisuudessaan remontoituihin tiloihin Toivonlahteen. Vuodeosaston ruoka jaetaan keskitetysti Toivonlahden keittiöllä ja kuljetetaan vaunussa kakkoskerrokseen osastolle.

Keskuskeittiöltä lähtevän ruuan ja muiden elintarvikkeiden määrä on suuri. Tukkukuorma tulee kolme kertaa viikossa: maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin, ja maito- ja lihatuotteet tulevat kaksi kertaa viikossa tiistaisin ja torstaisin.

Kuormia puretaan joka päivä. Keskuskeittiön kautta kulkevat lähes kaikkiin toimipisteisiin tarvittavat tarvikkeet. Toivonlahti on ainut paikka, jonne tulee omat kuormat. Ruokien ja muun tavaran kuljetuksesta huolehtii ruokapalvelun omassa käytössä oleva kuljettaja. Ruuan kuljetukseen on vuokrattu lavanostimella varustettu pieni kuorma-auto, jolla tapahtuu kaikki ruokapalvelussa tarvittava ruoka- ja astiakuljetus. Kotipalvelun asiakkaiden ruoka-annokset kuljettaa taksi.

Ruokapalvelun henkilöstöä työskentelee monessa eri paikassa. Ruuanvalmistus tapahtuu keskuskeittiöllä, mutta viidessä jakelukeittiössä - Yläkoulu, Vunukka, terveyskeskus, Toivonlahti ja virasto - on henkilöstöä huolehtimassa ruokailujen toiminnasta ja sujuvuudesta.

Alkuvuodesta aloitettiin selvitystyö hyvinvointialuemuutoksen tuomista mahdollisista muutoksista kunnan ruokapalveluun. Pikkuhiljaa vuoden aikana selvisi, että kunnan ruokapalvelut liittyvät osaksi Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:tä eli Polkkaa 1.1.2023. Syksyn aikana suoritettiin melkoinen määrä selvitystyötä ja tiedonsiirtoa asian tiimoilta.

Maaseutuasiat

Tukia hakeneiden maatilojen lukumäärä säilyi ennallaan ollen 94 tilaa vuonna 2022. Näistä tukia haki sähköisesti 95 %. Maksettujen tukien ja korvausten kokonaismäärä lisääntyi 166 354 eurolla 1,84 milj. euroon. Kokonaistuesta yhteistoiminta-alueella käsiteltävän tuen osuus on 1,66 milj. euroa, loput 173 420 euroa tuista on käsitelty ELY-keskuksessa.

Tilojen keskipeltoala kasvoi 0,5 hehtaarilla 24,49 hehtaariin ja peltoala kasvoi 22 hehtaarilla 2253 hehtaariin. Kokonaispinta-ala oli 2444,90 ha. Rehunurmikasvien pinta-ala oli 1717 ha. Seuraavaksi suurin kasvilajiryhmä oli hedelmä- ja marjakasvit 191 ha. Viljakasvien viljelyala oli 101 ha ja kesantojen pinta-ala 148 ha. Viljelyksessä oli 137 ha musta- ja valkoherukkaa, 32 ha puna-herukkaa ja 15 ha karviaista. Herukka-ala kasvoi 1,2 hehtaaria edellisestä vuodesta. Pohjois-Karjalan kunnista herukkaa ja karviaista on eniten Ilomantsissa. Luomusopimuksia oli 10 tilalla ja luomutuotannossa oli noin 320 ha, mikä on noin 13 % kokonaisalasta.

Lypsykarjatilojen lukumäärä väheni yhdellä seitsemästä kuuteen. Maidon kokonaistuotanto väheni 1,93 miljoonaan litraan. Tilakohtainen maitomäärä oli keskimäärin 322 081 litraa. Kotieläimiä oli 24 tukea hakevalla tilalla. Eläinten hyvinvointikorvausta haki 9 tilaa. Suurpetojen aiheuttamia vahinkoja ilmoitettiin kuusi kappaletta ja korvattava summa oli yhteensä noin 9350 euroa. Valkoposkihanhien aiheuttamia vahinkoja ei ilmoitettu lainkaan.

Maatilojen omistajanvaihdoksia tapahtui vuonna 2022 kaksi. Maatalouden investointitukia ei myönnetty yhtään. Ilomantsin oli mukana 12 maaseutuhankkeessa. Leaderista rahoitettiin Ilomantsiin kaksi uutta hanketta. Avustusta myönnettiin näihin 40 558 euroa. Maaseuturahaston yritysrahoitusta myönnettiin yhteensä 53 873 euroa. Uusia työpaikkoja syntyi 2 kpl. Kylätoimikuntien investointi ja toiminta-avustusta maksettiin 19 kylätoimikunnalle yhteensä 30 000 euroa. Maatilojen suunnittelupalveluja avustettiin 4649,50 eurolla.

Käyttötalouden toteutuminen

KUNNANHALLITUS

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 727 542	-123 000	2 604 542	2 665 122	60 580
Toimintakulut	-32 020 994	-2 330 185	-34 351 179	-33 910 293	440 886
Toimintakate	-29 293 452	-2 453 185	-31 746 637	-31 245 172	501 465
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2022					5 295 638
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					134 616
Vähennykset					
Poistot					-138 743
Arvo 31.12.2022					5 291 511

Metsän myyntituotot toteutuivat 110 416 € alkuperäistä talousarviota suurempina. Vastaavasti ateriapalvelujen myyntituotot pienenevät muutettuun talousarvioon verrattuna vielä 59 970 €.

Henkilöstökulut toteutuivat muutettuun talousarvioon nähden vakinaisten ja erilliskorvausten osalta pienempinä, kun taas sijaisten palkat ylittyivät lähes 28 000 €:lla. Palvelujen ostot toteutuivat 99 %:sti ollen noin 29,5 M€. €. Aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä muut toimintakulut toteutuivat muutettua talousarviota pienempinä. Avustuksiin käytettiin 97,9 %:sti varattu määräraha. Toimintatuotot toteutuivat 102,4 %:sti, toimintakulut 98,7 %:sti ja toimintakatteeksi muodostui 98,4 %.

Kuva 14. Kunta ja Business Joensuu tutustuivat yrittäjien arkeen ja juhlaan.

Kuva 15. Ilomantsin Yrittäjät ry valitsi vuoden yrittäjiksi Hotelli Pogostanhovin ja Pogostan kalusteen Arja ja Jouko Heimosen.

Kuva 16. Maakunnan vuoden 2022 yksinyrittäjäpalkinnon sai Eija Irene Hiltunen.

Kuva 17. Hankerahoituksen kanavia esiteltiin toukokuussa järjestetyssä hankeillassa.

Kuva 18. Matkailuilta kokosi mukavasti väkeä kuulolle Kolin Matkailun ja Visit Karelian toiminnasta.

6.1.5 Hyvinvointilautakunta

Toiminta-ajatus

Ilomantsi tarjoaa laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut sekä mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä järjestää aktiivista elämää edistäviä palveluita kuntalaisille.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Hallinto

Hallinto johtaa ja kehittää tasapuolisesti sivistystoimen eri sektoreita sekä luo henkilökunnalle mahdollisuudet toteuttaa asetetut tavoitteet. Pielisen-Karjalan musiikkiopisto tarjoaa lapsille ja nuorille korkeatasoista musiikinopetusta.

Maahanmuutto

Maahanmuuttajapalvelu tarjoaa neuvontaa maahanmuuttajille ja auttaa hoitamaan viranomaisasioita.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus tarjoaa hyvää ja turvallista perushoitoa ja lapsen ikä- ja kehitystasoa vastaavaa toimintaa.

Perus- ja lukio-opetus

Perus- ja lukio-opetus tarjoavat laadukasta perus- ja yleissivistävää opetusta.

Kirjasto

Kirjasto edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä tukee paikallista kulttuuritoimintaa ja kansalaisaktiivisuutta.

Liikunta ja nuoriso

Tarjoaa monipuolisia liikuntaharrastuksia ja järjestää nuorten ja erityisnuorten kasvua edistävää toimintaa.

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto järjestää vapaan sivistystyön koulutusta.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

32 HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	TP 2022
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	179 388	138 350	204 187
MAKSUTUOTOT	202 148	195 000	226 424
TUET JA AVUSTUKSET	54 303	101 370	116 243
MUUT TOIMINTATUOTOT	26 653	24 100	30 312
TOIMINTATUOTOT	462 492	458 820	577 166
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-5 188 973	-5 456 924	-5 223 234
PALKAT JA PALKKIOT	-4 152 700	-4 344 195	-4 180 048
HENKILÖSIVUKULUT	-1 036 273	-1 112 729	-1 043 186
ELÄKEKULUT	-887 561	-932 843	-894 239
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-148 712	-179 886	-148 947
PALVELUJEN OSTOT	-2 469 695	-2 489 617	-2 465 765
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-207 569	-209 050	-185 565
AVUSTUKSET	-111 826	-118 500	-111 075
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 191 655	-1 192 551	-1 214 031
TOIMINTAKULUT	-9 169 719	-9 466 642	-9 199 670
TOIMINTAKATE	-8 707 227	-9 007 822	-8 622 504

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Osallisuustyön näkyväksi tekeminen arjessa kunnan ja osallisuushankkeen yhteistyöllä

Maaseudun sivistysliiton, Itä-Suomen yliopiston, Kuntaliiton ja viiden osallistuvan kunnan Kestävä maaseutu -hanke järjesti alkuvuodesta 2022 osallisuus- ja tulvaisuustyöpajoja kuntien luottamushenkilöille sekä hankkeessa mukana oleville viranhaltijoille. Työpajoihin osallistui muun muassa kunnanhallituksen nimeämän osallisuustyöryhmän jäseniä, ja niissä käsiteltiin osallisuustyön tekemistä ja kuntalaisten kuulemista.

Kuntalaisia on kutsuttu erilaisiin tapahtumiin tai keskustelutilaisuuksiin, esimerkiksi vapaa-ajan asukkaiden tapaamiseen ja keskusteluun ikäihmisten asumisesta. Osallistavan budjetoinnin käyttöä on aloitettu, ja kunta on panostanut tiedottamiseen.

2. Osallisuuden lisääminen ja pedagogisen dokumentoinnin käyttöönotto varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksessa painopiste on ollut lapsilähtöisen toiminnan ja oppimisen näkyväksi tekemisemisessä kirjallisen ja kuvallisen materiaalin kautta. Dokumentoinnista saadun tiedon avulla on arvioitu, suunnattu ja kehitetty toimintaa yhdessä henkilöstön, lasten ja vanhempien kanssa. Se on mahdollistanut lasten ja huoltajien osallisuuden lisäämisen.

3. Oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvien vastuiden ja nuoren opintopolun selkiyttäminen

Oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvät vastuut sekä järjestelmien käyttäjät mm. oppilaan tai opiskelijan jäädessä ilman opiskelupaikkaa, opintojen keskeytyessä tai muissa muutoksissa on sovittu perusopetuksessa ja lukiassa.

4. Digitaalisten toimintojen kehittäminen nuorisotoimessa

Nuorisotoimen laitteita uusittiin vastaamaan tämän päivän tarpeita.

Kuva 19, Tunnelmia varhaiskasvatuksen retkeltä.

Kuva 20, Kodin ja koulun iltaa vietettiin leikin omaisissa tunnelmissa Pogostan alakoululla.

Käyttötalouden toteutuminen

HYVINVOINTILAUTA- KUNTA

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	358 820	100 000	458 820	577 166	118 346
Toimintakulut	-9 758 725	292 084	-9 466 642	-9 199 670	266 972
Toimintakate	-9 399 905	392 084	-9 007 822	-8 622 504	385 318
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2022					562 166
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					31 541
Vähennykset					
Poistot					-28 018
Arvo 31.12.2022					565 689

Vuodelta 2022 lastensuojelun vuoksi sijoitetun oppilaan laskutettavat kotikuntakorvaukset lisäsivät myyntituottoja reilut 73 000 € muutettuun talousarvioon nähden. Maksutuotoissa päivähoitomaksut ja pääsymaksut toteutuivat ennakoitua suurempina. Pääosa vuoden 2022 tuet ja avustukset on siirtoja vuodelta 2021.

Henkilöstökulut toteutuivat 233 690 € muutettua talousarviota pienempinä. Tämä johtuu osittain henkilösivukulujen pienenemisestä. Palvelujen ostot toteutuivat lähes suunnitellusti, toteutuen 99 %:sti. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot sekä myönnettävät avustukset toteutuivat talousarviota pienempinä. Muut toimintakulut ylittyivät reilut 21 000 €, joissa suurin ylitys tuli rakennusten ja huoneistojen vuokrissa, reilut 10 000 €.

Toimintatuotot toteutuivat 125,8 %, toimintakulut toteutuivat 97,2 % ja toimintakatteeksi muodostui 95,7 %.

Kuva 21, Perhekahvila on toiminut aktiivisesti torstaisin kunnan nuorisotilassa.

6.1.6 Kuntaympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Ilomantsin rakennettu ympäristö on hyvin hoidettu ja viihtyisä. Sisäisille asiakkaille annettavilla palveluilla tuetaan kunnan peruspalveluiden tuottamista.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Maankäyttö ja ympäristö

Tulosalue vastaa kunnan maa-alueiden käytöstä ja kaavoitusasioista, huolehtii rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja asuntotoimen viranomaistehtävistä, tarjoaa sisäisille asiakkaille suunnittelu-, rakennuttamis- ja toimistopalveluita ja kehittää teknisen sektorin toimintoja.

Toimitilat

Tulosalue huolehtii kunnan kiinteistöjen huolto- ja kunnossapidon tehtävistä sekä tarjoaa rakentamispalveluita sisäisille asiakkaille.

Kuntatekniikka

Tulosalue huolehtii muun muassa kunnallistekniikan sekä taajaman liikenne- ja viheralueiden kunnosta.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

40 KUNTAYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	TP 2022
TOIMINTATUOTOT			
MYYNSTITUOTOT	1 498 359	1 247 104	1 329 789
MAKSUTUOTOT	58 732	47 100	52 491
TUET JA AVUSTUKSET	1 397	0	631
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 003 372	2 835 586	2 854 949
TOIMINTATUOTOT	4 561 859	4 129 790	4 237 861
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	42 772	43 500	27 861
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-1 677 053	-1 754 698	-1 679 799
PALKAT JA PALKKIOT	-1 294 635	-1 351 405	-1 297 023
HENKILÖSIVUKULUT	-382 418	-403 293	-382 776
ELÄKEKULUT	-335 067	-347 474	-335 971
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-47 351	-55 819	-46 806
PALVELUJEN OSTOT	-960 687	-892 268	-879 961
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 246 821	-1 220 800	-1 284 104
AVUSTUKSET	-111 264	-105 000	-121 543
MUUT TOIMINTAKULUT	-685 963	-1 136 630	-1 060 672
TOIMINTAKULUT	-4 681 787	-5 109 396	-5 026 080
TOIMINTAKATE	-77 156	-936 106	-760 359

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Henkilöstön osaamiskartoitus ja tulevaisuuden henkilöstösuunnittelu kustannustehokkaan toiminnan turvaamiseksi

Kuntaympäristölautakunnan osalta vuonna 2022 henkilöstösuunnittelun merkittävimpänä toimenpiteenä oli laitoshuollon henkilöstön siirtämiseen Polkka - Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:lle liittyneet päätökset sekä niihin kuuluneet selvitykset.

Vesihuoltolaitoksen osalta on jatkettu suunnitelmallista varautumista tuleviin eläköitymisiin ottamalla yksi henkilö oppisopimuskoulutukseen. Tällä hetkellä oppisopimuskoulutettavia on vesihuoltolaitoksella kaksi kappaletta.

2. Toimitilojen järjestelmällisten ylläpitokorjausten jatkaminen

Toimitilojen osalta ylläpitokorjauksia yms. selvityksiä on tehty lähes kaikkiin kunnan omistamiin kiinteistöihin. Haasteita vuoden 2022 aikana ilmeni etenkin yläkoulun osalta, josta syksyn aikana alkoi tulla paljon sisäilmailmoituksia. Tämän asian osalta on tehty aktiivista selvitystyötä, joita on käsitelty useissa sisäilmatyöryhmän kokouksissa.

Oppilasmäärien vähentyessä edelleen entisestään on päädytty siihen, ettei yläkouluun tehdä suuria korjaustoimenpiteitä vaan selvittää opetustoiminnan järjestämisen tilamuutoksia.

3. Vesihuollon toimitusvarmuuden varmistaminen suunnitelmallisilla ylläpitokorjauksilla ja investoinneilla

Vesihuollon toimitusvarmuuden varmistamiseksi on tilattu vuoden 2022 aikana lietteenkäsittelyn saneerauksen yleissuunnitelman laadinta ja toisena selvityksenä on annettu toimeksianto selvittää tulevaisuuden ratkaisuvaihtoehtoja puhtaanveden jakeluun liittyen.

Edellä mainituilla selvityksillä ja niiden pohjalta tehdyillä ratkaisuilla tullaan tulevaisuudessa parantamaan vesihuoltolaitoksen toimitusvarmuutta ja toiminnan tehokkuutta.

Käyttötalouden toteutuminen

KUNTAYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 826 765	346 525	4 173 290	4 265 721	92 432
Toimintakulut	-4 450 739	-658 657	-5 109 396	-5 026 080	83 315
Toimintakate	-623 974	-312 132	-936 106	-760 359	175 747
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2022					20 097 572
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					833 366
Vähennykset					0
Poistot					-955 745
Arvo 31.12.2022					19 975 193

Kuntaympäristölautakunnan talousarvio toteutui käyttötalouden osalta suunniteltua paremmin. Käyttötalouden puolella kuntaympäristölautakunnan toimintatuotot toteutuivat noin 2,6 % suurempana. Toimintakulut alittuivat muutettuun talousarvioon nähden noin 2 %. Toimintakatteeksi muodostui -760 t€, joka on noin 175 t€ parempi kuin talousarviossa. Toimintakulut toteutuivat talousarviota suurempana avustuksissa ja aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa. Toimintakuluissa on eniten vähennystä henkilöstökuluissa. Toimintakuluissa yksittäiset suurimmat ylitykset liittyvät aurauksiin, lämmitykseen ja sähkөөn.

Kuva 22, Kuvat on otettu Iломantsin kunnan uimahallin vesikatton uusinnan vastaanottotarkastuksessa 27.9.2022.

6.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 2022	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	3 701 115,00	0,00	3 701 115,00	3 905 069,64	203 954,64
MAKSUTUOTOT	249 100,00	17 000,00	266 100,00	301 389,13	35 289,13
TUET JA AVUSTUKSET	391 201,00	-23 000,00	368 201,00	396 448,63	28 247,63
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 533 211,00	329 524,56	2 862 735,56	2 888 421,53	25 685,97
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	43 500,00	0,00	43 500,00	27 860,85	-15 639,15
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-9 979 586,00	283 856,50	-9 695 729,50	-9 325 897,96	369 831,54
PALVELUJEN OSTOT	-31 021 260,00	-2 206 090,00	-33 227 350,00	-32 441 458,45	785 891,55
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 646 276,00	-245 000,00	-1 891 276,00	-1 923 109,08	-31 833,08
AVUSTUKSET	-1 259 550,00	-200 000,00	-1 459 550,00	-1 442 757,39	16 792,61
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 423 810,00	-329 524,56	-2 753 334,56	-2 675 984,33	77 350,23
TOIMINTAKATE	-39 412 355,00	-2 373 233,50	-41 785 588,50	-40 290 017,43	1 495 571,07
VEROTULOT	17 500 000,00	1 047 220,00	18 547 220,00	19 051 137,23	503 917,23
VALTIONOSUUDET	22 944 000,00	474 446,00	23 418 446,00	23 419 857,00	1 411,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	3 342,00	-2 342,00	1 000,00	3 705,00	2 705,00
MUUT RAHOITUSTUOTOT	367 942,00	87 058,00	455 000,00	497 542,31	42 542,31
KORKOKULUT	-70 342,00	-29 658,00	-100 000,00	-138 174,99	-38 174,99
MUUT RAHOITUSKULUT	-38 292,00	0,00	-38 292,00	-256 407,80	-218 115,80
VUOSIKATE	1 294 295,00	-796 509,50	497 785,50	2 287 641,32	1 789 855,82
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 450 000,00	345 494,00	-1 104 506,00	-1 122 506,39	-18 000,39
TILIKAUDEN TULOS	-155 705,00	-451 015,50	-606 720,50	1 165 134,93	1 771 855,43
POISTOERON MUUTOS	42 500,00	-31 944,00	10 556,00	10 556,20	0,20
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-113 205,00	-482 959,50	-596 164,50	1 175 691,13	1 771 855,63

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Verotulojen erittely					
Kunnan verotulo	13 030 000,00	483 000,00	13 513 000,00	13 196 278,43	-316 721,57
Osuus yhteisöveron tuotos	3 134 000,00	510 912,00	3 644 912,00	4 299 763,18	654 851,18
Kiinteistövero	1 336 000,00	53 308,00	1 389 308,00	1 555 095,62	165 787,62
Yhteensä	17 500 000,00	1 047 220,00	18 547 220,00	19 051 137,23	503 917,23

Verotettava tulo, sen muutos sekä tuloveroprosentit edellisiltä vuosilta

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo M€	Muutos %
2014	20,25	72,1	+3 %
2015	20,75	68,1	-5,5 %
2016	20,75	68,5	+0,6 %
2017	20,75	65,5	-4,4 %
2018	20,75	65,4	-0,2 %
2019	21	65,1	-0,5 %
2020	21	64,1	-1,5 %
2021	21	63,6	-0,8 %
2022	21	63,9	+0,5 %

Kiinteistöveroprosentit

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vakituinen asunto	0,40	0,40	0,41	0,41	0,45	0,45	0,45	0,45
Muu vakituinen asunto	0,90	0,90	0,93	0,93	1,00	1,00	1,00	1,00
Voimalaitosrakennus	2,85	2,85	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10
Yleishyöd. käytössä (rakennus)	0,00	0,00	0,00	0,30	0,30	1,00	0,00	0,00
Yleishyöd. käytössä (maapohja)	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	1,00	0,00	0,00
Rakentamaton rakennuspaikka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleinen kiinteistövero (rakennus)	0,85	0,85	0,93	0,93	1,00	1,00	1,00	1,00
Yleinen kiinteistövero (maapohja)	0,85	0,85	0,93	0,93	1,00	1,00	1,00	1,00

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus					
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml tasaukset	19 849 132,00	200 130,00	20 049 262,00	20 049 252,00	-10,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-231 026,00	182 822,00	-48 204,00	-46 789,00	1 415,00
Verotulomenetysten korvaus	3 325 894,00	91 494,00	3 417 388,00	3 417 394,00	6,00
Yhteensä	22 944 000,00	47 446,00	23 418 446,00	23 419 857,00	1 411,00

6.3. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

vs = kunnanvaltuustoon sitova määräraha s = hankekohtaisesti sitova määräraha

Toimielin/tehtäväalue	Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2022	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2022
KUNNANHALLITUS										
Aineeton omaisuus										
3602 Osakkeet ja osuudet/Polkka Oy	-110 000,00		-110 000,00	0,00	-110 000,00	-30 900,00	79 100,00	71,9%	28,1%	-30900,00
Menot	vs -110 000,00		-110 000,00	0,00	-110 000,00	-30 900,00	79 100,00	71,9%	28,1%	
Tulot	vs 0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Yht.	vs -110 000,00		-110 000,00	0,00	-110 000,00	-30 900,00	79 100,00			-30900,00
Aineellinen omaisuus										
Irtain omaisuus										
KUNNANHALLITUS										
3602 Osakkeet/As Oy Ilom. Kirkkop.						-30 000,00	-30 000,00			
3610 Koneet ja kalusto Kh	-13 000,00		-13 000,00	0,00	-13 000,00	0,00	13 000,00	100,0%	0,0%	
Menot	vs -13 000,00		-13 000,00	0,00	-13 000,00	-30 000,00	-17 000,00	100,0%	0,0%	
Tulot	vs 0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Yht.	vs -13 000,00		-13 000,00	0,00	-13 000,00	-30 000,00	-17 000,00			
HYVINVOINTILAUTAKUNTA										
3616 Perusopetuksen ICT-laitteisto	-13 000,00		-13 000,00	0,00	-13 000,00	-13 155,00	-155,00	-1,2%	101,2%	-13000,00
3617 Varhaiskasv. ergonomiakalust.	-10 000,00		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-9 999,80	0,20	0,0%	100,0%	-9999,80
Menot	vs -23 000,00		-23 000,00	0,00	-23 000,00	-23 154,80	-154,80	-0,7%	100,7%	
Tulot	vs 0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Yht.	vs -23 000,00		-23 000,00	0,00	-23 000,00	-23 154,80	-154,80			-22999,80

Toimielin/tehtäväalue	Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2022
KUNTAYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA										
3793	Maa-alueiden ostot ja myynnit					-208 000,00	-208 000,00			
TOIMITILAT										
Kunnanhallitus										
3618	Elinkeinotoimen investoinnit		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-13 715,74	6 284,26	31,4%	68,6%	-13715,74
3833	Parpeinpirtin vesikaton korj.		-60 000,00	0,00	-60 000,00	-60 000,00	0,00	0,0%	100,0%	-60000,00
Menot	vs		-80 000,00	0,00	-80 000,00	-73 715,74	6 284,26	7,9%	92,1%	-73715,74
Tulot	vs		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
Yht.	vs		-80 000,00	0,00	-80 000,00	-73 715,74	6 284,26			-73715,74
Siun Sote										
3884	Sote-toimitilojen k-pito (TK)		-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00	100,0%	0,0%	
Menot	vs		-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00			
Tulot	vs		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Yht.	vs		-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	20 000,00			
Sivistys ja hyvinvointi										
3607	Koulujen yl.turvall.parantaminen		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-2 858,93	7 141,07	71,4%	28,6%	-2858,93
3608	Uimahallin korjaustoimenpiteet		-85 000,00	-10 000,00	-85 000,00	-85 717,02	-717,02	-0,8%	100,8%	-85000,00
3702	Perusop. ja varhaiskasv.piha-alueiden kunnostukset		-15 000,00	0,00	-15 000,00	-7 825,44	7 174,56	47,8%	52,2%	-7825,44
3779	Liikuntahallin ylläpitokorjaukset	-32 943,80	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-6 403,95	13 596,05	68,0%	32,0%	-39347,75
3892	Alakoulu-lukio sisäilmakorjaukset	-233 755,72	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-28 803,65	-3 803,65	-15,2%	115,2%	-262559,37
3901	Yläkoulun kuntotutkimukset	-88 774,78	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-23 182,87	1 817,13	7,3%	92,7%	-111957,65
Menot	vs		-645 000,00	-355 474,30	-170 000,00	-154 791,86	25 208,14	14,00%	86,0%	-509 549,14
Tulot	vs		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
Yht.	vs		-645 000,00	-355 474,30	-170 000,00	-154 791,86	25 208,14			-509 549,14

Toimielin/tehtäväalue	Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2022	
Tekninen											
3855	Varaus korjausinvestointeihin	-15 000,00	-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00	15 000,00	100,0%	0,0%	0,00	
3908	Lotinakosken silta (Möhkö)	-15 000,00	-15 000,00	0,00	-15 000,00	-7 997,65	7 002,35	46,7%	53,3%	-7 997,65	
3900	Möhkön Pytingin kunnossapito	-10 000,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-8 386,02	1 613,98	16,1%	83,9%	-8 386,02	
Menot		-40 000,00	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-16 383,67	23 616,33	59,0%	41,0%	-16 383,67	
Tulot		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00	
Yht.		-40 000,00	-40 000,00	0,00	-40 000,00	-16 383,67	23 616,33			-16 383,67	
Toimitilat yhteensä											
Menot	vs	-785 000,00	-355 474,30	-310 000,00	-10 000,00	-320 000,00	-244 891,27	75 108,73	23,5%	76,5%	-599 648,55
Tulot	vs	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	
Yht.	vs	-785 000,00	-355 474,30	-310 000,00	-10 000,00	-320 000,00	-244 891,27	75 108,73		-599 648,55	

KUNTATEKNIikka

Liikennealueet

3641	Valaistukset:valo-ohj.järj.	vs	-20 000,00	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-12 246,03	7 753,97	38,8%	61,2%	-12 246,03
3653	Kaavateiden kunnostukset	vs	-50 000,00	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-5 504,48	44 495,52	89,0%	11,0%	-5 504,48
3894	Koidanvaaran silta (menot)	s	0,00	-500 000,00	500 000,00	0,00	0,00	0,00			0,00
	Koidanvaaran silta (tulot)	s	0,00	24 000,00	-24 000,00	0,00	0,00	0,00			0,00
	Netto	s	0,00	-476 000,00	476 000,00	0,00	0,00	0,00			0,00
3903	Pajatie peruskorjaus	vs	0,00	-35 000,00	35 000,00	0,00	0,00	0,00			0,00
3905	Väyläviitoituksen ylläpito	vs	-10 000,00	-10 000,00	0,00	-10 000,00	-1 297,86	8 702,14	87,0%	13,0%	-1 297,86
Menot yht.	vs	-80 000,00	-615 000,00	535 000,00	-80 000,00	-19 048,37	60 951,63	76,2%	23,8%	-19 048,37	
Tulot yht.	vs	0,00	24 000,00	-24 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	
Netto yht.	vs	-80 000,00	-591 000,00	511 000,00	-80 000,00	-19 048,37	60 951,63			-19 048,37	

Toimielin/tehtäväalue	Kustannusarvio ja sen muutok- set	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%	Tot-%	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.2022
Puistot ja yleiset alueet										
3907 Karhupuisto	-20 000,00		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-36 880,39	-16 880,39	-84,4%	184,4%	20 000,00
Menot	vs -20 000,00		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-36 880,39	-16 880,39			20 000,00
VESIHUOLTOLAITOS										
3647 Verkostojen saneeraus väh.uudi	-50 000,00		-50 000,00	0,00	-50 000,00	-29 723,94	20 276,06	40,6%	59,4%	-29 723,94
3865 Jätevedenpuhd./lieteas. toiminnan kehittäminen	-20 000,00		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-13 907,16	6 092,84	30,5%	69,5%	-13 907,16
3895 Vesitornin peruskorjaus	-48 000,00		-400 000,00	352 000,00	-48 000,00	-47 335,00	665,00	1,4%	98,6%	-47 335,00
Menot	vs -118 000,00		-470 000,00	352 000,00	-118 000,00	-90 966,10	27 033,90	22,9%	77,1%	-90 966,10
Tulot	vs 0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
Yht.	vs -118 000,00		-470 000,00	352 000,00	-118 000,00	-90 966,10	27 033,90			-90 966,10
Kuntatekniikka yhteensä										
Menot	vs -218 000,00		-1 105 000,00	887 000,00	-218 000,00	-146 894,86	71 105,14	32,6%	67,4%	-90 014,47
Tulot	vs 0,00		24 000,00	-24 000,00	0,00	0,00	0,00			0,00
Yht.	vs -218 000,00		-1 081 000,00	863 000,00	-218 000,00	-146 894,86	71 105,14			-90 014,47
Kuntaympäristölautakunta yhteensä										
Menot	vs -1 003 000,00	-355 474,30	-1 415 000,00	877 000,00	-538 000,00	-599 786,13	-61 786,13			-689 663,02
Tulot	vs 0,00	0,00	24 000,00	-24 000,00	0,00	0,00	0,00			0,00
Yht.	vs -1 003 000,00	-355 474,30	-1 391 000,00	853 000,00	-538 000,00	-599 786,13	-61 786,13			-689 663,02
INVESTOINNIT YHTEENSÄ										
Menot	-1 149 000,00	-355 474,30	-1 561 000,00	877 000,00	-684 000,00	-683 840,93	159,07			-743 562,82
Tulot	0,00	0,00	24 000,00	-24 000,00	0,00	0,00	0,00			0,00
Yht.	-1 149 000,00	-355 474,30	-1 537 000,00	853 000,00	-684 000,00	-683 840,93	159,07	0,00%	100,0%	-743 562,82
Rahoitusosuudet			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Pysyvien vastaavien myynnit			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			

6.4. Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	2022	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	1 294 295,00	-824 168,00	470 128,00	2 287 641,32	1 789 855,82
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	0,00	0,00	0,00	-734 370,13	-734 370,13
	1 294 295,00	-824 168,00	470 128,00	1 553 271,19	1 055 485,69
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-1 561 000,00	853 000,00	-708 000,00	-683 840,93	24 159,07
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	24 000,00	0,00	24 000,00	0,00	-24 000,00
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	-1 537 000,00	853 000,00	-684 000,00	-683 840,93	159,07
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-242 705,00	28 832,00	-213 873,00	869 430,26	1 055 644,76
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0,00	0,00	0,00	-3 060,00	-3 060,00
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS				55 707,90	55 707,90
				52 647,90	52 647,90
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 131 100,00	0,00	-1 131 100,00	1 131 074,00	25,53
	-1 131 100,00	0,00	-1 131 100,00	1 131 074,00	25,53
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0,00	0,00	0,00	431 756,60	431 756,60
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	0,00	0	0,00	63,21	63,21
SAAMISTEN MUUTOS	37 500,00	0,00	37 500,00	142 935,94	105 435,94
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	1 352 554,70	1 352 555,00
	37 500,00	0,00	37 500,00	1 927 310,45	1 889 810,45
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 093 600,00	0,00	-1 093 600,00	848 883,88	194 243,88
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 336 305,00	28 832,50	-1 307 472,50	1 718 314,14	2 998 129,00

6.5. Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Tilinpäätös 2022 (ilman poistoja)	Sito vuus 1) B	Määrärahat (1000 €)					Tuloarviot (1000 €)				
		Alkup. talousarvio	Ta:n muutos	Ta. muut.jälkeen	Toteuma	Poik- keama	Alkup. talousarvio	Ta:n muutos	Ta. muut.jälkeen	Toteuma	Poik- keama
Käyttötalousosa											
Kunnanvaltuusto	B	73		73	79	-6	5	0	5	11	6
Tarkastuslautakunta	B	27	0	27	26	1					
Kunnanhallitus	B	32 021	2 330	34 351	33 479	872	2 728	-123	2 605	2 666	61
Hyvinvointilautakunta	B	9 759	-292	9 467	9 200	268	359	100	459	577	118
Kuntaympäristölautakunta	B	4 451	659	5 110	5 026	84	3 827	347	4 174	4 266	92
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						17 500	1 047	18 547	19 051	504
Valtionosuudet	B						22 944	474	23 418	23 420	2
Korkotulot	B						3	-2	1	4	0
Muut rahoitustulot	B						368	87	455	498	42
Korkomenot	B	70	30	100	138	-38					
Muut rahoitusmenot	B	38	0	38	256	-218					
Investointiosa											
yhteensä	B	1 561	-853	708	684	24	24	0	24	0	0
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset	B										
Lainakannan muutokset	B	1 131	0	1 131	1 131	0					0
Oman pääoman muutokset					0						
Vaikutus maksuvalmiuteen	B						1 373	-56	1 317	-474	162
Yhteensä		49 131	1 874	51 005	50 019	987	49 131	1 874	51 005	50 019	987
1) Sitovuustasot: B= bruttomääräraha/-tuloarvio											

7 Tilinpäätöslaskelmat

7.1 Tuloslaskelma

	2022		2021	
TOIMINTATUOTOT				
MYYNITUOTOT	2 487 656,90		2 628 898,22	
MAKSUTUOTOT	300 534,13		284 746,10	
TUET JA AVUSTUKSET	396 448,63		256 925,51	
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 525 757,47	4 710 397,13	1 694 669,48	4 865 239,31
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		27 860,85		42 771,85
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-7 414 792,24		-7 341 847,14	
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-1 650 985,68		-1 637 218,53	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-260 120,04		-262 857,71	
PALVELUJEN OSTOT	-31 077 263,69		-29 602 914,09	
AINEET, TARIKKEET JA TAVARAT	-1 889 003,85		-1 881 188,33	
AVUSTUKSET	-1 442 757,39		-1 248 412,21	
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 293 352,52	-45 028 275,41	-869 443,10	-42 843 881,11
TOIMINTAKATE		-40 290 017,43		-37 935 869,95
VEROTULOT		19 051 137,23		19 187 830,67
VALTIONOSUUDET		23 419 857,00		22 601 620,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	362,53		56,25	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	465 100,65		344 753,57	
KORKOKULUT	-134 832,52		-85 185,60	
MUUT RAHOITUSKULUT	-223 966,14	106 664,52	-8 887,92	250 736,30
VUOSIKATE		2 287 641,32		4 104 317,02
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT		-1 122 506,39		-3 703 157,29
TILIKAUDEN TULOS		1 165 134,93		401 159,73
POISTOERON MUUTOS	10 556,20		42 436,03	
VARAUSTEN MUUTOS	0,00	10 556,20	0,00	42 436,03
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		1 175 691,13		443 595,76

7.2 Rahoituslaskelma

	2022		2021	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
VUOSIKATE	2 287 641,32		4 104 317,02	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-734 370,13	1 553 271,19	484 764,69	4 589 081,71
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
INVESTOINTIMENOT	-683 840,93		-520 078,66	
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	0,00		0,00	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	0,00	-683 840,93	12 541,42	-507 537,24
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		869 430,26		4 081 544,47
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-3060,00	-3060,00	0,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0,00		0,00	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 131 074,47	-1 131 074,47	-1 480 880,77	-1 480 880,77
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET				
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	431 756,60		0,00	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	63,21		1 617,06	
SAAMISTEN MUUTOS	142 935,94		-30 247,99	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	1 352 554,70	7 927 310,45	-16 210,76	-44 841,69
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		793 175,98		-1 525 722,46
RAHAVAROJEN MUUTOS		1 662 606,24		2 555 822,01
	31. 12.	9 911 712,40	8 249 106,16	
	1. 1.	8 249 106,16	5 693 284,15	2 555 822,01

7.3 Tase

VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
	2022	2021		2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	28 322 032,29	28 757 637,75	OMA PÄÄOMA	27 348 414,19	26 172 723,06
Aineettomat hyödykkeet	1 717 618,61	1 794 674,19	Peruspääoma	19 617 331,60	19 617 331,60
Muut pitkävaikutteiset menot	1 717 618,61	1 794 674,19	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 555 391,46	6 111 795,70
Aineelliset hyödykkeet	13 322 513,34	13 745 023,22	Tilikauden yli-/alijäämä	1 175 691,13	443 595,76
Maa- ja vesialueet	3 780 662,85	3 572 662,85			
Rakennukset	8 099 279,82	8 159 056,25	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	678 803,17	689 359,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 143 326,16	1 400 490,18	Poistoero	178 803,17	189 359,37
Koneet ja kalusto	39 938,37	37 826,43	Vapaaehtoiset varaukset	500 000,00	500 000,00
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	259 306,14	574 987,51	PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	734 370,13
Sijoitukset	13 281 900,34	13 217 940,34	Muut pakolliset varaukset	0,00	734 370,13
Osakkeet ja osuudet	12 051 493,26	11 990 593,26			
Muut lainasaamiset	1 017 000,00	1 017 000,00	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	600 877,71	170 224,38
Muut saamiset	213 407,08	210 347,08	Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
			Lahjoitusrahastojen pääomat	447 681,70	15 925,10
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	153 196,01	154 299,28	Muut toimeksiantojen pääomat	153 196,01	154 299,28
Valtion toimeksiannot					
Muut toimeksiantojen varat	153 196,01	154 299,28	VIERAS PÄÄOMA	10 984 102,96	10 762 622,73
			Pitkäaikainen	6 088 060,69	7 216 481,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 136 969,73	9 617 362,64	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 740 856,00	6 864 094,00
Vaihto- omaisuus	34 035,64	34 098,85	Lainat julkisyhteisöiltä	8 266,10	16 241,94
Aineet ja tarvikkeet	34 035,64	34 098,85	Muut velat ja liittymismaksut	329 706,82	326 938,52
Ennakkomaksut	0,00		Siirtovelat	9 231,77	9 207,00
Saamiset	1 191 221,69	1 334 157,63	Lyhytaikainen	4 896 042,27	3 546 141,27
Pitkäaikaiset saamiset	326 197,05	415 595,85	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 123 238,00	1 123 238,00
Lainasaamiset	325 595,85	415 595,85	Lainat julkisyhteisöiltä	7 975,84	7 836,47
Siirtosaamiset	601,20		Saadut ennakot	48 394,12	40 116,58
Lyhytaikaiset saamiset	865 024,64	918 561,78	Ostovelat	540 703,34	566 133,12
Myyntisaamiset	577 756,89	607 380,57	Muut velat	143 830,01	148 288,85
Lainasaamiset	52 174,40	57 574,40	Siirtovelat	3 031 900,96	1 660 528,25
Muut saamiset	60 913,49	68 025,07			
Siirtosaamiset	174 179,86	185 581,74	Vastattavaa yhteensä	39 612 198,03	38 529 299,67
Rahoitusomaisuus ja arvopaperit	2 442 189,63	4 045 983,06			
Osakkeet ja osuudet	46 835,06	45 983,06			
Muut arvopaperit	2 395 354,57	4 000 000,00			
Rahat ja pankkisaamiset	7 469 522,77	4 203 123,10			
Vastaavaa yhteensä	39 612 198,03	38 529 299,67			

7.4 Konsernilaskelmat

7.4.1 Tuloslaskelma

	2022	2021
Toimintatuotot	38 493 486,16	35 518 870,16
Toimintakulut	-77 326 188,63	-71 791 424,45
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	-8 174,18	-4 766,18
Toimintakate	-38 840 876,65	-36 277 320,47
Verotulot	19 051 137,23	19 187 830,67
Valtionosuudet	23 419 857,00	22 601 620,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-154 877,33	361 551,03
Korkotuotot	32 655,74	40 998,84
Muut rahoitustuotot	404 592,01	567 448,56
Korkokulut	-240 386,97	-182 125,00
Muut rahoituskulut	-351 738,11	-64 771,37
Vuosikate	3 475 240,25	5 873 681,24
Poistot ja arvonalennukset	-2 749 941,77	-4 889 276,45
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 646 545,44	-4 824 172,66
Omistuksen eliminointierot	0,00	-120 743,64
Arvonalentumiset	-103 396,33	55 369,85
Satunnaiset erät	-55 070,15	17 345,88
Tilikauden tulos	670 228,32	1 001 750,66
Tilinpäätössiirrot	7 618,49	-16 363,47
Tilikauden verot	-56 303,49	-111 690,41
Laskennalliset verot	-60 985,93	-14 290,14
Vähemmistöosuudet	35 180,68	15 470,74
Tilikauden yli (alijäämä)	595 738,07	874 877,37

7.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 475 240,25	5 873 681,23
Satunnaiset erät	-55 070,15	17 345,88
Tilikauden verot	-56 303,49	-111 690,41
Tulorahoituksen korjaukset	756 594,46	-23 294,41
	4 120 461,06	5 756 042,29
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 096 081,70	-1 774 568,75
Rahoitusosuudet investointeihin	32 949,84	25 096,89
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	116 137,96	42 950,81
	2 173 467,16	4 049 521,24
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainsaamisten lisäykset	-3 249,47	-1 474,59
Antolainsaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 463 531,34	1 336 027,49
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 844 945,70	-2 236 310,55
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-333 617,15	-143 336,87
Oman pääoman muutokset	-17 983,23	-218 503,23
Muut maksuvalmiuden muutokset	567 613,42	-207 787,28
	-168 650,79	-1 471 385,03
Rahavarojen muutos	2 004 816,38	2 578 136,21
Rahavarat 31.12.	13 872 281,23	11 867 464,85
Rahavarat 1.1.	11 867 464,85	9 289 328,64
	2 004 816,38	2 578 136,21

7.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	35 323 900,78	36 124 596,38	OMA PÄÄOMA	24 461 492,35	23 826 722,82
Aineettomat hyödykkeet	951 600,11	952 277,72	Peruspääoma	19 617 331,60	19 617 331,60
Aineettomat oikeudet	181 549,31	113 723,03	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1 695,00	1 695,00
Muut pitkävaikutteiset menot	770 050,80	838 554,70	Arvonkorotusrahasto	117 310,25	117 310,25
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot	1 442 019,68	1 434 749,65
			Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 687 397,75	1 780 758,94
Aineelliset hyödykkeet	31 265 011,95	32 203 961,28	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	595 738,08	874 877,38
Maa- ja vesialueet	4 205 244,08	3 997 244,08			
Rakennukset	24 817 025,44	25 627 476,42	VÄHEMMISTÖOSUUDET	391 767,89	426 087,84
Kiinteät rakenteet ja laitteet	67 558,43	293 593,59	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Koneet ja kalusto	1 009 422,13	956 907,13	VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	181 359,92	188 143,28	Vapaaehtoiset varaukset		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	984 401,95	1 140 596,78	PAKOLLISET VARAUKSET	985 046,93	226 455,37
			Eläkevaraukset	3 551,93	3 951,00
Sijoitukset	3 107 288,72	2 968 357,40	Muut pakolliset varaukset	981 495,00	222 504,37
Osakkuusyhteistöosuudet	296 669,95	295 436,08	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	727 513,34	299 440,85
Osakkeet ja osuudet	2 592 296,96	2 457 848,99	Valtion toimeksiannot	116 716,62	120 312,73
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lahjoitusrahastojen pääomat	456 012,30	23 240,43
Muut lainasaamiset	189,47	1 474,59	Muut toimeksiantojen pääomat	154 784,42	155 887,69
Muut saamiset	218 132,33	213 597,74			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	268 548,35	261 302,77	Muut toimeksiantojen pääomat	154 784,42	155 887,69
Valtion toimeksiannot	113 762,85	105 410,29			
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9,01	9,01	VIERAS PÄÄOMA	28 742 431,04	27 597 224,34
Muut toimeksiantojen varat	154 776,49	155 883,48	Pitkäaikainen	17 623 830,00	18 014 463,05
			Joukkovelkakirjalainat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	19 715 802,44	15 990 032,05	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 620 788,44	17 051 288,37
Vaihto- omaisuus	197 392,00	300 939,05	Lainat julkisyhteisöiltä	8 991,56	
Aineet ja tarvikkeet	197 428,31	300 975,36	Lainat muilta luotonantajilta		
Keskeneräiset tuotteet	-36,31	-36,31	Saadut ennakot		
Valmiit tuotteet/Tavarat			Ostovelat		
Muu vaihto-omaisuus			Muut velat/Liitymismaksut ja muut velat	953 188,90	953 967,68
Ennakkomaksut			Siirtovelat	40 861,10	9 207,00
Saamiset	5 646 129,21	3 475 391,94	Laskennalliset verovelat		
Pitkäaikaiset saamiset	3 604,88	63 359,13			
Myyntisaamiset	3 604,88	4 594,49	Lyhytaikainen	11 118 601,03	9 582 761,30
Lainasaamiset		58 764,64	Joukkovelkakirjalainat		339 000,00
Laskennalliset verosaamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 009 154,11	1 932 581,26
Muut saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	7 975,84	7 836,47
Siirtosaamiset			Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikaiset saamiset	5 642 524,33	3 758 269,03	Saadut ennakot	84 525,91	64 644,58
Myyntisaamiset	2 458 099,84	1 325 513,37	Ostovelat	2 116 606,55	1 916 523,18
Lainasaamiset	52 174,40	57 574,40	Muut velat/Liitymismaksut ja muut velat	792 132,85	833 977,03
Laskennalliset verosaamiset			Siirtovelat	6 008 176,02	4 418 138,93
Muut saamiset	527 796,74	358 404,48	Laskennallinen verovelat	100 029,75	70 059,85
Siirtosaamiset	2 604 453,35	2 016 776,78	Vastattavaa yhteensä	55 308 251,57	52 375 931,21
Rahoitusomaisuusarvopaperit	3 280 857,20	4 949 392,69			
Osakkeet ja osuudet	796 167,54	75 983,06			
Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteilla	3 500,00	697 710,08			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	7 000,00	3 500,00			
Muut arvopaperit	2 474 189,66	4 172 199,55			
Rahat ja pankkisaamiset	10 591 424,03	6 918 072,16			
Vastaavaa yhteensä	55 308 251,57	52 375 931,21			

8 Tilinpäätöksen liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskeva liitetieto

Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetieto

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. kaudelle.

Pysyvien vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoona vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelmaan lisäyksenä uimahallin 1.1.2011 alkaen ja laajakaistan 1.1.2015. Poistosuunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet sekä palautuskelpoiset liittymismaksut on merkitty taseeseen hankintamenoona.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO – periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilikausi on vertailukelpoinen edelliseen tilikauteen verrattuna. Tietojen vertailu vuoteen 2017 ja sitä aikaisempiin tietoihin verratessa tulee tietojen osalta ottaa huomioon sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen Siun soten hoidettavaksi 1.1.2017 alkaen. Muutos vaikuttaa voimakkaasti toimintatuottojen ja –kuluja jakaantumiseen, mutta toimintakatteella mitattuna tulos on vertailukelpoinen edellisvuosien tilinpäätöksiin.

Palkkaharmonisaation käsittely vuoden 2022 tilinpäätöksessä

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen laskelmassa esitetään v. 2022 alijäämä n. 39,6 miljoonaa euroa sekä vuoden 2021 palkkaharmonisaatio n. 13 miljoonaa euroa sekä vuoden 2022

palkkaharmonisaatio n. 11 miljoonaa euroa. Ilomantsin osuus em. alijäämästä on 1 533 971 euroa, joka on kirjattu kuluksi palvelun ostoihin ja taseessa siirtovelkaan, ja palkkaharmonisaatio osuus ko. laskelmassa vuodelta 2021 on 521 465 euroa ja vuodelta 2022 on 431 199 euroa, yhteensä 952 664. Asia kirjataan liitetiedoksi, koska ko. velka on voimaanpanolain 20 § mukaisesti arvioiden siirtynyt hyvinvointialueen vastuulle. Lisäksi summat ovat arvioita, eivätkä ne vähäistä suuremmalla todennäköisyydellä ole lopullinen palkkaharmonisaatiosta tuleva kustannus. Palkkaharmonisaation osalta toteutumisaikajankohdtaa, eikä täsmällistä määrää eikä ajankohdtaa voida tietää, koska asiasta ei ole päätöksiä eikä sopimuksia. Lisäksi yleisen periaatteen mukaan liikkeen luovutuksessa työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista työsuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet sekä niihin liittyvät työsuhde-etuudet siirtyvät liikkeen uudelle omistajalle tai haltijalle.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä oikaisut

Olellaisia tuottoja ja kuluja, jotka kohdistuvat aikaisempiin tilikausiin ei v.2021 ole ollut.

31.12.2022 lomapalkkavarauksen summat erottaa korjauksien jälkeen Polkalle siirtyvien osalta 16 720,81 € ja muun henkilöstön osalta 126 333,43 €. Summat sisältävät sivukulut.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet 2022

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt (9), sekä kaikki kuntayhtymät (3), joissa kunta on jäsenenä. Konsernitilinpäätös on koottu eri yhteisöjen tilinpäätöksistä, jotka ovat pääosin tilintarkastamattomia hallitusten esityksiä päättävälle elimille.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Ilomantsin Lämpö Oy:n ja Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot sekä kuntayhtymien tilinpäätöksessä tekemiä käyttöomaisuuden poistoja ei ole oikaistu, koska yhteisöt ovat kirjanneet poistot omassa tilinpäätöksessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä. Asunto- ja kiinteistöyhtiöissä keskinäisiä omistuksia on eliminoitu tytäryhteisöjen osakepääomia ja rakennusrahastoa vastaan. Kuntayhtymät on eliminoitu yhdistelyssä pääomaosuuden mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniin kuuluvien yhteisöjen keskinäiset erät on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta

Poikkeavat tilikaudet

Ei ole poikkeavia tilikausia.

Vähemmistöosuudet

Konsernin ulkopuolisten omistajien osuus tytäryhteisöjen (6) tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu vähemmistöosuudeksi.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää Edellisten tilikausien yli-/alijäämä vastaan tilikautta edeltävältä ajalta sekä Tilikauden yli-/alijäämä vastaan tilikaudelta. Ne tytäryhteisöt, jotka ovat tehneet suunnitelman mukaiset poistot ei konsernissa ole tehty tilikauden poisto-oikaisuja.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset purettu edellisten tilikausien tulokseen.

Osakkuusyhtiöt yhdistelty omistuksen mukaisesti omasta pääomasta ja tilikauden tuloksesta.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset eivät ole vertailukelpoisia konsernissa siltä osin, että Kiinteistö Oy Pogostan vuokratalot on tehnyt purettujen kerrostalojen lisäpoistot taseesta 394495,64 euroa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat oikaisut

Konsernin avaavassa taseessa on oikaistu Kiinteistö Oy Pogostan vuokratalojen vuoden 2021 tilinpäätöksen tarkastuksessa ilmenneet muutokset sekä Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalon yhtiön avaavan taseeseen tehdyt muutokset. Kiinteistö Oy Pogostan vuokratalojen tilikauden 2021 tulos muuttui +5407,90 euroa ja Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalojen tilikauden 2021 tulos muuttui +10632,24. Kunnan ja Kiint. Oy Pogostan vuokratalojen keskinäisen lainan konsernikirjauksiin on tehty teknisluonteisia korjauksia, kohdistettu kumppanikoodeille ja oikeisiin lainaryhmiin.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtävälueittain				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	1 381 588,20	1 328 108,79	1 381 588,20	1 328 108,79
Sosiaali- ja terveystuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuripalvelut	576 310,81	464 141,25	576 310,81	464 141,25
Yhdyskuntapalvelut	2 752 498,12	3 072 989,27	2 752 498,12	3 072 989,27
Toimintatuotot yhteensä	4 710 397,13	4 865 239,31	4 710 397,13	4 865 239,31

Verotulojen erittely		
	2022	2021
Kunnan verotulo	13 196 278,43	13 178 979,43
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 299 763,18	4 533 480,11
Kiinteistövero	1 555 095,62	1 475 371,13
Verotulot yhteensä	19 051 137,23	19 187 830,67

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-20 049 252,00	-16 365 151,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-2 923 576,00	-3 363 444,00
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Opetus - ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	46 789,00	235 743,00
Veromenetysten korvaus	-3 417 394,00	-3 108 768,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	-23 419 857,00	-22 601 620,00

Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	27 576 337,40	26 189 528,63
Muiden palvelujen ostot	3 500 926,29	3 413 385,46
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	31 077 263,69	29 602 914,09

Liitetieto	Kv 17.12.1996	Muutokset:	
Tulolaskelmaan	§ 68	Kv 8.11.2010	Kv 29.9.2014
	KV liite 29/96	§ 51 **)	§ 30 ***)

Ilomantsin kunnan käyttöomaisuuden ryhmittely ja poistosuunnitelma

Käyttöomaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika/%
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
<u>Muut pitkävaikutteiset menot</u>		
Perustamis- ja järj.menot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja keh.menot	Tasapoisto	3 vuotta
Atk-ohjelmat	Tasapoisto	3 vuotta
Liittymismaksut	Ei poisteta	
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Uimahalli **)	Tasapoisto	15 vuotta
Laajakaista ***)	Tasapoisto	20 vuotta
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet		
Tontit	Ei poisteta	
Yleiset alueet	Ei poisteta	
Maa- ja metsätalousalueet	Ei poisteta	
Vesialueet	Ei poisteta	
Muut alueet	Ei poisteta	
<u>Rakennukset ja rakennelmat</u>		
Hallinto- ja laitosrakenn.	Tasapoisto	2,5% / 40 v
Tehdas- ja tuotantorak.	Tasapoisto	5 % / 20 v
Asuinrakennukset	Tasapoisto	3,3% / 30 v
Muut rak.ja rakennelmat	Tasapoisto	5 % / 20 v
<u>Kiinteät rakenteet ja laitteet</u>		
Kadut, muut väylät, liikennelaitteet, sillat	Menojäännöspoisto	10 %
Puistot, urheilu- ja virk. alueet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkko	Menojäännöspoisto	8 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	8 %
Sähköjohdot ja ulkovalaistus	Menojäännöspoisto	15 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 %
Vesihuoltolaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto	10 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 %

Käyttöomaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika/%
<u>Koneet ja kalusto</u>		
Autot	Menojäännöspoisto	30 %
Kuorma-autot, traktorit ja muut raskaat autot ja työkoneet.	Menojäännöspoisto	25 %
Muut liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Laitoskoneet ja -laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut koneet, laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	30 %
<u>Muut aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa-ainesten ottopaikat	Käytön mukainen poisto	
Muut luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poisteta	
<u>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</u>		
Aktivoitu keskeneräinen käyttöomaisuus	Ei poisteta	
<u>Käyttöomaisuusarvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset</u>		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet, tytäryhteisöt	Ei poisteta	
Osakkeet, osakkuusyhteisöt	Ei poisteta	
Osakkeet, muut yhteisöt	Ei poisteta	
Kuntayhtymäosuudet, osakkuusyhteisöt	Ei poisteta	
Kuntayhtymäosuudet, muut yhteisöt	Ei poisteta	
Osuudet, tytäryhteisöt	Ei poisteta	
Osuudet, osakkuusyhteisöt	Ei poisteta	
Osuudet, muut yhteisöt	Ei poisteta	
Joukkovelkakirjasaamiset	Ei poisteta	
Lainasaamiset	Ei poisteta	
Muut sijoitukset	Ei poisteta	

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuu 1.1.	3 951,00	4 417,01	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	399,07	466,01		
Eläkevastuu 31.12.	3 551,93	3 951,00	0,00	0,00
Muut pakolliset vastuut 1.1.	222 504,37	274 155,76	734 370,13	300 000,00
Lisäykset	766 507,03	740 136,53	0,00	734 370,13
Vähennykset tilikaudella	-7 516,40	-791 787,92	-734 370,13	-300 000,00
Muut pakolliset vastuut 31.12.	981 495,00	222 504,37	0,00	734 370,13
Kunnan v. 2021 tilinpäätöksessä tehty pakollinen varaus purettu kunnan kirjanpidossa 2022				

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot/luovutusvoitot				
Luovutusvoitot yhteensä	4667,97	28 767,86	0,00	2 253,59
Muut toimintakulut/luovutustappiot				
Rakennusten luovutustappiot	0	52 648,15	0,00	52 648,10
Muut luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	1596,70	52 648,15	0,00	52 648,10

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	113 000,00	113000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	337 834,42	216 898,00
Yhteensä	450 834,42	329 898,00

Tasetta koskevat liitetiedot

	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						Kaikki yhteensä
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennako- maksut ja keskener.h.	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.2022	0,00	1 794 674,19	0,00	1 794 674,19	3 572 662,85	8 159 056,25	1 400 490,18	37 826,43	574 987,51	13 745 023,22	15 539 697,41
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	60 000,00	0,00	60 000,00	208 000,00	176 893,62	85 652,70	23 154,80	69 239,81	562 940,93	622 940,93
Siirto erien välillä	0,00		0,00			360 922,07	23 999,11		-384 921,18	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00		0,00	0,00
Poistot											
suunnitelman mukaiset poistot	0,00	137 055,58	0,00	137 055,58	0,00	597 592,12	366 815,83	21 042,86	0,00	985 450,81	1 122 506,39
lisäpoistot	0,00		0,00	0,00		0,00				0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2022	0,00	1 717 618,61	0,00	1 717 618,61	3 780 662,85	8 099 279,82	1 143 326,16	39 938,37	259 306,14	13 322 513,34	15 040 131,95

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet		Kuntayhtymä- osuudet	Muut osak- keet ja osuu- det	Yhteensä
	Osakkeet ty- täryhteisöt	omist.yht.yh- teisöt			
Hankintameno 1.1.	9 989 638,57	360 864,14	1 432 983,42	207 107,13	11 990 593,26
Lisäykset				60 900,00	60 900,00
Vähennykset				0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 989 638,57	360 864,14	1 432 983,42	268 007,13	12 051 493,26

Muut lainasaamiset ja muut saamiset	Saamiset konsernisyh- teisöt	Saamiset kuntayhty- mät	Maakunta	Muut yhtei- söt	Yhteensä
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	3 060,00	3 060,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 017 000,00	0,00	0,00	213 407,08	1 230 407,08

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt v. 2022						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
As Oy Ilomantsin Leppärinne	Ilomantsi	70,50	70,50	146,0	20,0	-12,0
As Oy Naarvantalo	Ilomantsi	54,72	54,72	126	0	0
Ilomantsin Lämpö Oy	Ilomantsi	94,17	94,17	976,0	931,0	315,0
KOY Ilomantsin Virastotalo	Ilomantsi	71,32	71,32	4 168,0	0,0	-21,0
KOY Pogostan Vuokratalot	Ilomantsi	100,00	100,00	1 295,0	4 559,0	-216,0
KOY Taistelijan Talo	Ilomantsi	78,57	78,57	111,0	41,0	-6,0
KOY Ilomantsin Liikekeskus	Ilomantsi	90,40	90,40	1 047,0	61,0	-1,5
Ilonet Oy	Ilomantsi	100,00	100,00	2 611,0	1 564,0	25,0
Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy	Ilomantsi	100,00	100,00	819,0	417,0	4,0
			Yhteensä	11 299,0	7 593,0	87,5
Kuntayhtymät						
P-K:n sosiaali- ja terveyspalvelujen ky Siun Sote	Joensuu	3,39	3,39	1 130,0	4 997,0	551,0
P-K:n koulutuskuntayhtymä	Joensuu	3,50	3,50	2 923,0	320,0	3,0
P-K:n Maakuntaliitto	Joensuu	4,20	4,20	77,0	45,0	4,0
			Yhteensä	4 130,0	5 362,0	558,0
Osakkuusyhteisöt						
KOY Kalevanpirtti	Ilomantsi	46,59	46,59	291,0	17,0	-4,0
			Yhteensä	291,0	17,0	-4,0

Saamisten erittely				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	28 653,18	0,00	17 628,88
Lainasaamiset	325 595,85	0,00	325 595,85	0,00
Muut saamiset	601,20	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	326 197,05	28 653,18	325 595,85	17 628,88
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	184 538,39	0,00	211 661,26
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	184 538,39	0,00	211 661,26
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	181,26	0,00	668,27
Yhteensä	0,00	181,26	0,00	668,27
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	364 384,06	0,00	377 422,16
Lainasaamiset	0,00	52 174,40	90 000,00	57 574,40
Siirtosaamiset	0,00	174 179,86	0,00	185 581,74
Muut saamiset	0,00	60 913,49	0,00	68 025,07
Yhteensä	0,00	651 651,81	90 000,00	688 603,37
Saamiset yhteensä	326 197,05	865 024,64	415 595,85	918 561,78

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Kon-		Kunta	
	serni			
-	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	44 949,47		44 949,47	
Tulojäämät:				
EU-tuet ja avustukset	43 745,10	34 459,56	0,00	0,00
Kela:n korvaus työterveyshuollosta	165 805,62	140 168,84	38 430,00	36 657,00
Ely-keskus	41 736,41	0,00	41 736,41	
Siun sote ky, palkkaharm.jäsenkunnilta	817 397,07			
Muut tulojäämät	1 490 819,68	1 842 148,38	49 063,98	148 924,74
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 604 453,35	2 016 776,78	174 179,86	185 581,74

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 1.1.	1 695,00	1 695,00		
Lisäykset				
Vähennykset				
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.12.	1 695,00	1 695,00		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	117 310,25	132 960,76		
Lisäykset	0,00			
Vähennykset	0,00	-1 262,78		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	117 310,25	117 310,25		
Muut omat rahastot 1.1.	1 434 749,65	1 431 133,23		
Lisäykset	8 966,00	8 966,00		
Vähennykset	-1 695,97	-5 349,58		
Muut omat rahastot 31.12.	1 442 019,68	1 434 749,65		
Ed. tilikausien ylijäämä 1.1. *)	2 670 253,00	1 780 671,67	6 555 391,46	6 111 795,70
Lisäykset	51 430,89	113 000,00		
Vähennykset	-34 286,14	-112 912,73	0,00	
Ed. tilikausien ylijäämä 31.12.	2 687 397,75	1 780 758,93	6 555 391,46	6 111 795,70
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	595 738,08	874 877,38	1 175 691,13	443 595,76
Oma pääoma yhteensä	24 461 492,35	23 826 722,81	27 348 414,19	26 172 723,06

*Edellisten tilikausien tulokseen on tehty poistoeron ja vapaaehtoisten varausten jakaminen sekä oikaisut tytäryhtiöiden tilinpäätöksiin

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät		
	Kunta	
	2022	2021
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	6 555 391,46	6 111 795,70
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 175 691,13	443 595,76
Kertynyt poistoero 31.12.	178 803,17	189 359,37
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	500 000,00	500 000,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	8 409 885,76	7 244 750,83

Pitkäaikaiset velat		
	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 914 724,00	3 175 342,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 914 724,00	3 175 342,00
Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat ja niiden osat, jotka erääntyvät viiden vuoden kuluttua 1.1.2028 tai sen jälkeen		

Vieras pääoma				
	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		3 697,18	0,00	359,60
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	3 697,18	0,00	359,60
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat	0,00	57,00	0,00	65 787,85
Siirtovelat	0,00	1 533 971,00		
Yhteensä	0,00	1 534 028,00	0,00	65 787,85
Velat muille				
Lainat	5 749 122,10	1 131 213,84	6 880 335,94	1 131 074,47
Saadut ennakot	0,00	48 394,12	0,00	40 116,58
Ostovelat	0,00	536 949,16	0,00	499 985,67
Muut velat	329 706,82	143 830,01	326 938,52	148 288,85
Siirtovelat	9 231,77	1 497 929,96	9 207,00	1 660 528,25
Yhteensä	6 088 060,69	3 358 317,09	7 216 481,46	3 479 993,82
Vieras pääoma yhteensä	6 088 060,69	4 896 042,27	7 216 481,46	3 546 141,27

Sekkilimiitti		
	2022	2021
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	604 563,78	604 563,78
- siitä käyttämättä oleva määrä	604 563,78	604 563,78

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 443 795,65	3 285 735,22	1 143 708,94	911 387,86
Siun soten alijäämän kattaminen	1 481 969,38	0,00	1 533 971,00	0,00
Korkojaksotukset	34 349,96	12 742,95	13 339,31	8 934,27
Muut menoajämät/siirtovelat	1 048 061,03	1 119 660,76	340 881,71	740 206,12
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	6 008 176,02	4 418 138,93	3 031 900,96	1 660 528,25

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut:				
Leasingvastuut:				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	229 572,24	125 352,81	133 122,67	30 625,67
Myöhemmin maksettavat	1 669 898,61	117 548,35	1 542 114,64	9 239,34
Leasingvastuut yhteensä	1 899 470,85	242 901,16	1 675 237,31	39 865,01
Toimitilavuokrat				
Vuokravastuut yhteensä	1 751 140,28	1 354 158,09	301 096,86	
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 130 062,91		301 096,86	
Vuokravastuut yhteensä	3 650 611,13	1 597 059,25	1 976 334,17	39 865,01
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Arvonlisäveron palautusvastuu	357 261,20	309 300,86		
Yhteensä	4 007 872,33	1 906 360,11		
Vuoden 2021 tietoja ei ole korjattu, konserniyhdistelyssä on eliminoitu kuntayhtymän ja kunnan keskinäiset vuokrat				

Taseeseen sisältyvät vakuudet ja vastuut

VASTUUSITOUMUKSET

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pää-oma			5 260 687,00	5 610 354,00
Jäljellä oleva pää-oma			4 811 020,00	5 260 687,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pää-oma	4 370	771 039,90	4 240 088,52	771 039,90
Jäljellä oleva pää-oma	264,52	4 370		
	4 566	264,52	4 461 220,80	4 240 088,52
	107,24			

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2022	2021
	Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	35 150 380,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	20 327,00	21 994,00

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön määrä 31.12.		
	2022	2021
Yleishallinto	52	61
Opetus- ja kulttuuritoimi	109	117
Yhdyskuntapalvelut	40	39
Yhteensä	201	217
1.1.2017 alkaen toimistohenkilöstö ja työllistetyt yleishallinnossa sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö pl. laitoshuoltajat Siun Sotelle		

Henkilöstökulut		
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	9 325 897,96	9 241 923,38
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	27 860,85	40 823,05
Henkilöstökulut yhteensä	9 354 273,43	9 282 746,43

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Kokoomus	0,00	373,50
Keskusta	4854,75	4 967,25
Sosiaalidemokraatit	1976,50	2 287,50
Vasemmistoliitto	805,50	365,25
Perussuomalaiset	904,00	916,00
Kristillisdemokraatit	300,50	119,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	8841,25	9 029,00

Tilintarkastajan palkkiot		
	2022	2021
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 128,50	10 061,84
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	5 309,50	3 069,22
Palkkiot yhteensä	13 438,00	13 131,06

Intressitahot
<p>Kunnanjohtajasopimus</p> <p>Kunnanjohtajan kanssa on 1.1.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu (6) kuuden kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.</p>
<p>Lähipiiri/intressipiiri</p> <p>Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.</p>

9 Eriytetyt tilinpäätökset

9.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Ilomantsin kunnan vesihuoltolaitos on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö, joka toimii kuntaympäristölautakunnan alaisuudessa. Vesihuoltolaitos tuottaa asiakkailleen niiden tarvitsevat vesihuoltopalvelut toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitos muodostuu vesilaitoksesta, joka toimittaa puhtaan veden asiakkailleen ja jätevesilaitoksesta, joka huolehtii asiakkaiden jätevedenpuhdistuksesta.

Vesilaitos

Ilomantsin kunnan vesilaitoksella on käytössään kaksi pohjavedenottamo, Putkelassa ja Ravajärvellä. Veden laatu on hyvää ja siihen lisätään ainoastaan kalkkia pH:n nostamiseksi. Vedenottamoiden vesi johdetaan vesilaitokselle tai suoraan asiakkaille. Vesijohto-runkoverkosta on noin 100 km ja materiaali pääasiassa muovia, jonka lisäksi edelleen on valurautaisia ja muita materiaaleja. Verkoston putkikoot vaihtelevat 40–250 mm. Puhdas-vesipuolen tärkeimpiä rakennuksia ovat Tervaniemen vesilaitos, vesitorni kirkonkylällä ja Tervaruukin alkalointilaitos. Vesitornin säiliötilavuus on noin 600 kuutiota, joka vastaa suunnilleen vuorokausikohtaista kulutusta.

Vesihuoltolaitoksella on myös erillinen vedenottamo Sonkajassa, jossa vettä jaetaan 11 taloudelle.

Vesihuoltolaitoksen toimintaa seurataan automaatiojärjestelmän avulla.

Vesilaitoksen toimittama vesi on täyttänyt sille asetetut laatuvaatimukset. Veden laatua tarkkaillaan kuudesti vuoteen otettavilla kokeilla. Vedenlaadusta julkaistaan asiakkaille tiedote kaksi kertaa vuodessa kunnan internet sivuilla. Vesihuoltolaitoksella on ympärivuorokautinen päivystys. Tällä pyritään reagoimaan kaikkiin vika- ja häiriötilanteisiin mahdollisimman nopeasti. Vesijohtoverkosta saneerataan vuodessa 0,5–1,0 km verran. Saneerauksessa poistetaan käytöstä vanhaa valurautaista verkosta korvaamalla ne muovisilla. Toimitetun veden määrä on stabiloitunut parin viime vuoden aikana, eikä laskua vedentoimituksessa ole enää merkittävästi havaittavissa. Kiinteistöjä verkostoon liitettynä on 944 kpl.

Investointien osalta vesihuoltolaitos saattoi päätökseen vesi- ja viemäriinjan saneerauksen Pajatie osuudelta. Vesihuollon toiminnan takaamiseksi suunniteltu vesitornin peruskorjaushanke on keskeytetty toistaiseksi ja vesihuoltolaitos toteuttaa uudelleenarviointia ja suunnittelua vedenjakelun varmistamiseksi vaihtoehtoisin muodoin yhdessä ulkopuolisen toimijan kanssa. Suunnittelussa otetaan huomioon samalla muut kriittiset kohteet talousvesijakelun osalta, joihin kohdistuu peruskorjaus tarpeita.

Jätevedenpuhdistus

Jätevedenpuhdistamo käsittelee sinne ohjatut viemäriverkoston jätevedet, sekä tuodut sako- ja umpikaivolietteet haja-asutusalueilta ja Tuupovaaran alueelta. Käsittelyn ja puhdistuksen jälkeen vesi ohjataan Ilomantsin järveen. Jäljelle jäävä liete käsittelyn jälkeen toimitetaan kunnan maankaatopaikan maisemointia varten.

Jätevesiverkosta on noin 80 km, josta valtaosa on muovia. Jätevedenpumppaamoja on 17 kappaletta, joista 12 on automaatiojärjestelmän etävalvonnassa. Jätevedenpumppaamot ohjaavat jäteveden jätevedenpuhdistamolle. Jätevedenpuhdistamo on toiminut hyvin ja asetettuja raja-arvoja ei ole ylitetty, poislukien kahdessa näytteessä kokonaisfosforin pieni ylitys, johtuen ferrosulfaatin syöttöhäiriöstä.

Jätevedenpuhdistamolle ainoat investoinnit vuonna 2022 olivat erillishankintoja laitteistojen muodosssa, sekä suunnittelun jatkamista tulevien vuosien investointeja varten yhdessä ulkopuolisen toimijan kanssa.

Jätevedenpuhdistamon prosessilaitteiston saneerausta jatketaan suunnitellusti. Tämän lisäksi lietteenkäsittelyn tulevaisuuteen panostetaan toiminnan tehostamiseksi.

Vesihuoltolaitoksen tulevaisuuden näkymät

Pitkällä aikajänteellä odotettavissa, että vesihuoltolaitoksen toimittama vesimäärä laskee edelleen. Voimassa olevan lainsäädännön vuoksi haja-asutusalueilta on odotettavissa liitettävän yksittäisiä kuluksipisteitä vesi- että jätevesiverkostoon tulevan parin vuoden aikana.

Talousvesipuolen investoinnit jatkuvat toimitusvarmuuden ja laadun takaamiseksi.

Tehostamalla ja investoimalla jätevedenpuhdistamon ja lietelaitoksen toimintaan voidaan odottaa tulevina vuosina merkittäviäkin säästöjä. Toimitusvarmuuden ylläpitämiseksi vuosittaista runkoverkoston saneerausta tulee jatkaa.

Vesihuoltolaitoksen taksat:

	2022	2021
Vesimaksu	2,22	2,22
Jätevesi	4,08	4,08
Mittarinvuokra	14,88	14,88
Lietteenkäsittelymaksu	13,64	13,64
(hinnat sis. 24 % alv)		

9.2 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

Tuloslaskelma	2022	2021
Sisäinen		
Liikevaihto	768 994,72	844 830,10
Omaan käyttöön valmistus	85,15	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	3 803,78	0,00
Muut tuet ja avustukset	530,00	1 045,00
Toimintatuotot yhteensä	773 413,65	845 875,10
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-171 158,67	-149 016,38
Ostot tilikauden aikana	-171 158,67	-149 016,38
Palvelujen ostot	-133 855,92	-135 155,07
Materiaalit ja palvelujen ostot yhteensä	-305 014,59	-284 171,45
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-174 180,54	-163 986,45
Henkilösivukulut	-48 782,65	-47 952,09
Eläkekulut	-42 624,95	-41 848,91
Muut henkilösivukulut	-6 157,70	-6 103,18
Henkilöstökulut yhteensä	-222 963,19	-211 938,54
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-200 145,12	-195 891,44
Liiketoiminnan muut kulut	-20 278,08	-4 517,80
Liikeyli/alijäämä	25 012,67	149 355,87
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle maksetut korkokulut	-3 342,47	-5 013,71
Korvaus peruspääomasta	-32 441,66	-32 441,66
Muut rahoituskulut	-425,58	-225,23
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-36 209,71	-37 680,60
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-11 197,04	111 675,27
Vapaaehtoiset varaukset lisäys(-)	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-11 197,04	111 675,27

9.3 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä	25 012,67	149 355,87
Poistot ja arvonalentumiset	200 145,12	195 891,44
Rahoitustuotot ja -kulut	-36 209,71	-37 680,60
		307 566,71
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-90 966,10	-110 554,71
Toiminnan ja investointien rahavirta		197 012,00
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-55 707,90	-55 707,90
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	63,21	97,13
Saamisten muutos muilta	-28 368,27	-6 220,21
Korottomien velkojen muutos muilta	-37 640,64	30 318,10
		24 195,02
Rahoituksen rahavirta	-121 653,60	-31 512,88
Rahavarojen muutos	-23 671,62	165 499,12
Rahavarojen muutos	-23 671,62	567 843,56
Rahavarat 31.12.	544 171,94	402 344,44
Rahavarat 1.1.	567 843,56	402 344,44

9.4 Vesihuoltolaitoksen tase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	998 901,66	1 108 080,68
Aineelliset hyödykkeet	977 250,74	1 086 429,76
Rakennukset	258 134,91	291 359,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	605 840,37	743 037,20
Enn.maks ja keskener. hankinnat	113 275,46	52 033,30
Sijoitukset	21 650,92	21 650,92
Muut saamiset/liittymismaksut	21 650,92	21 650,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT	654 773,96	650 140,52
Vaihto- omaisuus	8 446,81	8 446,81
Aineet ja tarvikkeet	8 383,60	8 446,81
Saamiset	73 850,15	73 850,15
Lyhytaikaiset saamiset	89 993,59	73 850,15
Myyntisaamiset	12 224,83	73 850,15
Rahat ja pankkisaamiset	544 171,94	567 843,56
VASTAAVAA	1 653 675,62	1 758 221,20
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	674 133,33	685 330,37
Peruspääoma	1 081 388,62	1 081 388,62
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-396 058,25	-507 733,52
Tilikauden yli-/alijäämä	-11 197,04	111 675,27
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	500 000,00	500 000,00
Vapaaehtoiset varaukset	500 000,00	500 000,00
VIERAS PÄÄOMA	479 542,29	572 890,83
Pitkäaikainen	380 478,71	433 950,81
Lainat kunnalta	55 707,89	111 415,79
Muut velat/liittymismaksut	324 770,82	322 535,02
Lyhytaikainen	99 063,58	138 940,02
Lainat kunnalta	55 707,90	55 707,90
Ostovelat	16 938,27	51 604,05
Muut velat	3 297,27	3 423,81
Siirtovelat	23 120,13	28 204,26
VASTATTAVAA	1 653 675,62	1 758 221,20

HENKILÖSTÖ 31.12.2022		
Puhdasvesilaitoksella kokoaikainen laitosmies Jätevesilaitoksella yksi kokoaikainen laitostyöntekijä, sekä kaksi oppisopimuk- sella toimivaa laitostyöntekijää. 25 % kuntatekniikan esimiehen ja 50 % toimistosihteerin työpanoksesta Yhden kokopäiväisen kunnallistekniikan työntekijän työpanos		
Henkilöstökulut	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	222 963,19	211 938,54
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	222 963,19	211 938,54

10 Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Ilomantsissa 3.4.2023

Ilomantsin kunnanhallitus

Liisa Mononen
I varapuheenjohtaja

Marjut Ahokas
kunnanjohtaja

Tuula Turunen
varajäsen

Mika Purmonen
II varapuheenjohtaja

Antti Hiltunen

Marika Hurskainen

Ville Puhakka

Tapio Tykkyläinen

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Ilomantsissa ____ / ____ 2023

Lilja Koskelo
BDO Audiator Oy
Tilintarkastaja, JHT, HT

11 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	
Päiväkirja	sähköinen arkistointi
Pääkirja	sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot	atk-tulosteena
Tase-erittelyt	atk-tulosteena
Tasekirja	nidottuna
Luettelo käytetyistä tositelajeista	
Alkusaldot	ALKUSA
Talousarvio	BUD
Lisätalousarvio	BUDL
Kassa2	KASSA2
Konsernin alkusaldot	KLALKU
Konsernikirjaukset	KLKIRJ
Tytäryht./Kuntayht.	KLYHT
Käyttöom muistiot	KOMMUI
Käyttöomaisuustosit	KOMTOS
MRP Laskulaji 10-77	MRP10 - MRP77
Hyvityslask.kuittaus	MRPHYV
Manuaalisuoritukset	MRPMAN
Viitesuoritukset	MRPVII
Muistiotos2 Rondo	MUIRO2
Muistiotos Sis2Rondo	MUIRS2
Muistiotos RAINDANCE SIS	MUISIS
Muistiotositteet 1	MUIST1
Ostoreskontra maksut	OMAKSU
Ostolaskut	OSTOT
Palkkatositteet	PALKAT
Pankkien tiliotteet	PANKKI
UDP raportointi	ZAPU
Budjetointitositteet	ZBF
Sis.laskut2 Rondo	SISROP